

RWB^{bhg}/CPS^{rbc}

Jaarverslag 2002 ¹

Rapport annuel 2002

Voorzitter : Professor Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM

Brussel, 4 februari 2003.

¹ Het *Jaarverslag 2002* van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd door de plenaire vergadering goedgekeurd op 4 februari 2003.

Afkortingen

BHG : Brussels Hoofdstedelijk Gewest

EOR : Europese Onderzoeksruimte

ESRBHG : Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

GewOP : Gewestelijk Ontwikkelingsplan

I.W.O.I.B. : Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel

KMO's : kleine en middelgrote onderneming

6de KPOTO : Zesde kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling van de Europese Unie (2002-2006).

ordonnantie ter oprichting : ordonnantie van 10 februari 2000 houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (B.S. 16.03.2000)

ordonnantie ter financiering : ordonnantie van 21 februari 2002 betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie (B.S. 06.03.2002)

Regering : de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

RWB^{bhg} : de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Vergadering : plenaire vergadering van de RWB^{bhg}

WG : werkgroep van de RWB^{bhg}

De gegevens van het huidige *jaarverslag 2002* zijn beschikbaar op het Internet via de server van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : <http://www.bruxelles.irisnet.be>

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag 2002

Overzicht	5
1. Opdrachten van de CPS ^{rbc} /RWB ^{bhg}	7
Doelgerichtheden en strekking van de O & O strategie in het Brussels Gewest Opdracht, samenstelling en budgetten “Jaarlijksdebat 2002”	
2. Overzicht van de werkzaamheden	8
3. Samenvatting van de door de Raad gegeven adviezen	9
Strekking van de adviezen	
ADVIES nr. 5 van het Bureau van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 5 maart 2002 betreffende het “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’”	9
ADVIES nr. 6 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 28 mei 2002 betreffende het “Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie.”	11
ADVIES nr. 7 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 10 december 2002 betreffende het “Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel.”	13
4. Partnerships, internationale betrekkingen en medewerkingen	15
4.1. Activiteiten in partnerships	15
4.1.1. Jaarlijksdebat van de RWB ^{bhg} : “Wederzijdse informatiezitting”, ESRBHG, 27 maart 2002.	
4.1.2. Partnership tussen de Vier Raden van Wetenschapsbeleid, vertegenwoordigingen van de RWB ^{bhg}	
4.1.1.1- “Rondetafel van de Vier Raden van Wetenschapsbeleid”, Paleis der Academiën, 19 maart 2002.	
4.1.1.2- “Wetenschappelijke Rondetafel”, ontmoeting met Zijne Majesteit de Koning Albert II, Koninklijk Paleis Brussel, 2 mei 2002.	
4.1.3. Schepping van een gegevensbank : “Cartografie van O & O” van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 28 juni – 20 oktober 2002.	
4.2. Internationale betrekkingen	18
Wetenschappelijke informatiemissie, Heidelberg, Baden-Württemberg, 9 & 10 september 2002.	
4.3. Medewerkingen en vertegenwoordigingen	19
4.3.1. Conferentie georganiseerd door het Vlaams Gewest, <i>Public awareness of science and technology in Europe and it Building bridges with society : best practices, benchmarking, regional diversity</i> , Congres Paleis, 16, 17 & 18 december 2001.	

- 4.3.2. Informatiesessie georganiseerd door Federatie Agoria (Brussel), Diamant Building, 20 maart 2002.
- 4.3.3. Informatiesessie “6de KPOTO van de Europese Unie” georganiseerd door de DGTRE van de ministerie van het Waals Gewest, Namen, 18 april 2002 en werkgroepen cyclus.
- 4.3.4. Informatiesessie : “Het 6de kaderprogramma van de Europese Unie”, onder Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschermheerschap, Egmont Paleis, 29 april 2002.
- 4.3.5. *Financing and Research Annual symposium*, sous l'égide de Serge KUBLA, vice-voorzitter van de Waalse Regering en Minister van Economie, KMO's, Onderzoek en nieuwe technologieën, *Université Catholique de Louvain*, Louvain-la-Neuve, 19 & 20 november 2002.
- 4.3.6. Voorstelling van de “cartografie van O & O in het Brussels Gewest” (CD-rom) “*Les Connexions régionales, vitalité de l'Espace européen de la recherche*”, op initiatief van de Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Albert Hall, 27 november 2002.
- 4.3.7. *Ishango Wetenschapsprijzen 2002*, prijsuitreiking door de Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Museum van Natuurwetenschappen (Brussel), 9 december 2002.

5. Bijlagen	23
5.1. Ordonnantie houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid van het BHG	25
5.2. Besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende samenstelling van de plenaire vergadering	31
5.3. Adviezen van de Raad – integrale tekst	37
5.4. Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van de Raad	63
Tijdschema's, organogrammen en procedures	
Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van het Bureau	65
Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van de Plenaire Vergadering	67
Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van de Werkgroepen	71
5.5. Synthese van de debatten, Wederzijdse informatiezitting van de Raden, ESRBHG/RWB ^{bhg}), 27 maart 2002	75
5.6. Uiteenzetting van de Voorzitter van de RWB ^{bhg} , Paleis der Academiën, 19 maart 2002	85
5.7. Boodschappen van de Voorzitter van de RWB ^{bhg} , de Vice-Voorzitter en Dh I ^r Luc Van Den Noortgate, Koninklijk Paleis (Brussel), 2 mei 2002	89
5.8. Missieverslag “cartografie van O & O in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”, juni-oktober 2002	95
5.9. “ <i>De nieuwe banden tussen universiteiten en bedrijven in Brussel</i> ”, uiteenzetting van de Voorzitter van de RWB ^{bhg} , informatiesessie van de Federatie Agoria (Brussel), 20 maart 2002	103
5.10. Verslag van de <i>Wetenschappelijke informatiemissie</i> , Baden-Württemberg, 9 & 10 september 2002	115
Overzicht	127

Executive summary

Het *Jaarverslag 2002* van de RWB^{bhg} stelt de opdrachten, de werking en de inhoud van de aan de Regering overgemaakte adviezen voor, alsmede de interne (werkgroepen) en externe activiteiten van de Raad, (partnerships, internationale betrekkingen en deelnamen).

De adviezen

De Adviezen nrs. 5 en 6 van de raad hebben betrekking op de opeenvolgende versies van het Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie.

Aansluitend bij Advies nr. 4 brengt de raad zijn voorstel in herinnering tot bepaling van procedures voor een ernstige en objectieve evaluatie van de projecten en voor de toekenning van subsidies en herhaalt eens te meer zijn wens om de rol en de opdracht van het verantwoordelijk administratief orgaan nader bepaald te zien.

De raad hecht in het bijzonder belang aan de procedure voor projectoproepen, waarvoor hij een halfjaarlijkse frequentie voorstelt, gekoppeld aan een ‘open’ uitzonderingsprocedure.

Hij stelt nieuwe regels voor wat betreft de uitbetaling van de tegemoetkomingen (ijverplicht), meer bepaald om de rechten van de partners en de onderaannemers te beschermen, en wenst dat de intellectuele (mede-)eigendomsrechten van de resultaten gepreciseerd zouden worden, vooral ten gunste van de KMO's.

In zijn *zevende advies*, onderzoekt de Raad het ontwerp van ordonnantie voor de oprichting van het *Instituut tot aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek en Brusselse Innovatie (I.W.O.I.B.)*, dat globaal overeenstemt met het eerste advies van de Raad. Hij legt niettemin de nadruk op een reeks pijnpunten.

De Raad oordeelt dat de stiptheid van het I.W.O.I.B. gevrijwaard moet worden van *tussenkomsten, ja zelfs van drukken van buiten uit* en beveelt de aanwijzing van een “borg” aan. Hij stelt dat de huidige definitie van zijn opdrachten de uitvoering van deze taak niet mogelijk maakt, die hem door het “memorie van toelichting” van de ordonnantie wordt toegekend.

In de veronderstelling van de keuze van het statuut van *pararegionaal van het type A* (art. 3 §3), oordeelt de Raad dat deze opdracht vertrouwd moet worden aan een “*wetenschappelijke commissie*”, niet te verwarren met het “college van externe onafhankelijke experts” en stelt ook dat het jaarverslag van het I.W.O.I.B. moet voorgelegd worden aan de Raad.

Hij stelt ook een wijziging voor tot uitbreiding van het toepassingsgebied met betrekking tot de opdrachten van het nieuw Instituut wat het beheer en de *follow-up* van de programma's betreft.

“Handels” activiteiten *stricto sensu* zouden kunnen schaden aan het imago van het I.W.O.I.B., en een oneerlijke concurrentie tot stand brengen. Hij blijft echter overtuigd van de noodzaak voor het I.W.O.I.B. zekere “niet commerciële” inkomsten te kunnen innen. Derhalve moet de draagwijdte van de tekst met betrekking tot de “met de opdrachten verenigbare handelsactiviteiten” nader toegelicht worden (Art. 6 & 13 §3).

In fine, stelt de Raad voor artikel 10 al. 2 van zijn ordonnantie volledig of gedeeltelijk te wijzigen en het niet in te trekken opdat de tekst de oprichting van het nieuw Instituut in aanmerking zou nemen.

1 – Opdrachten van de CPS^{rbc}/RWB^{bhg}

1.1 – Doelgerichtheden en draagkracht van de strategie O & O in het Brussel Gewest

Teneinde de juridische leemte te dichten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sedert zijn oprichting in 1989, die door de Europese Commissie is aangeklaagd, en teneinde de gedragslijn van de Regeringsverklaring van het Brussels Gewest (1999-2004) na te volgen, inzonderheid inzake het aan de economische expansie gebonden wetenschappelijk beleid ¹, werden verschillende projecten in het leven geroepen.

De Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, tevens belast met wetenschappelijk onderzoek, heeft in januari 2002 het “triptiek” van de belangrijkste strategische doelstellingen van de Regering voor de Commissie Buitenlandse Zaken voorgesteld. ²

Na de oprichtingsordonnantie van 10 februari 2000 en de officiële oprichting van de Raad voor het Wetenschapsbeleid op 26 februari 2001 ³, heeft de Regering een strategie verder uitgebouwd overeenkomstig het eerste grondlegger advies ⁴ van de Raad, waarvan de voorstellen overigens quasi *in extenso* geïntegreerd werden in Prioriteit 12 van het nieuw *Gewestelijk Ontwikkelingsplan* ⁵, gewijd aan het wetenschappelijk beleid.

Naderhand werd een *aangepast wettelijk kader* ⁶ door de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van O & O gedefinieerd. *In fine*, besliste men een nieuwe, enige, coherente en efficiënte administratieve structuur op te richten : het *Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B)*.

1.2 – Opdrachten, samenstelling en budgetten

Algemeen kader van de opdrachten en samenstelling

Overeenkomstig de ordonnantie ⁷, bestaat de eerste opdracht van de Raad in het adviseren van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bij het voorbereiden van het gewestelijk wetenschappelijk beleid : adviezen formuleren ⁸, aanbevelingen doen, op verzoek of op eigen initiatief, over elke vraag inzake wetenschappelijk onderzoek, met inbegrip van de transversale implicaties in de andere domeinen van de gewestelijke bevoegdheden.

De agenda der werkzaamheden wordt in hoofdstuk 2 voorgesteld.

De samenstelling ⁹ van de Raad, waarvan de leden bij besluit benoemd worden door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, is ongewijzigd sedert 8 november 2001.

Budgetten

In de loop van de eerste twee bestaansjaren, beschikte de Raad voor het Wetenschapsbeleid niet over een eigen budget. Er werd een subsidie toegekend aan de voorzitter van de Raad, meer bepaald voor het dekken van de kosten van een expert, adjunct van de voorzitter, belast met de *follow-up* van de werkzaamheden van de Raad en van de werkgroepen. Het secretariaat (de reproductie, de verdeling en de vertaling) werden in 2002 door het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verzekerd en zal vervolgens overgenomen worden door het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel.¹⁰

Het totaal bedrag van de uitgaven (werkings- en personeelskosten) voor het boekjaar 2001 bedraagt 68.034,56 €.

1.3 – Jaarlijkse discussie 2002 over het Jaarverslag 2001 van de RWB^{bhg}

Overeenkomstig artikel 12 van de ordonnantie van oprichting die de voorstelling van de werkzaamheden van de Raad voorziet in het raam van het binnen de economische en sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest georganiseerd jaarlijks debat, werd het *Jaarverslag 2001* van de RWB^{bhg} ¹¹ voorgesteld en besproken op de “wederzijdse infozitting” van 27 maart 2002, door de twee raden georganiseerd.

De verschillende besproken punten worden voorgesteld onder punt 4.1.1. van dit jaarlijks verslag, de *synthese der debatten* in bijlage 5.5.

2 – Agenda van de werkzaamheden in 2002

De plenaire vergadering heeft vier maal plaats gevonden en het Bureau, vijf maal.

De Raad bestaat uit drie werkgroepen ¹², waarvan de thema's en de samenstelling in bijlage 5.4 voorkomen.

Deze hebben respectievelijk drie maal (WG V), één maal (WG VI), en één maal plaats gevonden (WG VII).

De beknopte overzichten van de werkzaamheden van de plenaire vergadering, het Bureau en de werkgroepen van de Raad worden in bijlage 5.4. voorgesteld.

In het kader van denkwerk rond het 6de Kaderprogramma op initiatief van de federale Raad voor het wetenschappelijk beleid en later in partnership met de vier raden voor het Belgisch wetenschappelijk beleid, heeft het Bureau deelgenomen aan “Rondetafel van de vier Raden”, georganiseerd op het Paleis der Academiën en aan de “wetenschappelijke Rondetafel” in het kader van de ontmoeting met Z.M. Koning Albert II, op het Koninklijk Paleis te Brussel. Deze twee aangelegenheden werden onder punt 4.1.2 en in bijlagen 5.6 en 5.7 voorgesteld.

Op verzoek van de Minister-Voorzitter, is de Voorzitter van de RWB^{bhg} tevens ingegaan op een samenwerking voor de realisatie van de “Cartografie van O & O in het Brussels Gewest” op het niveau van de structurering van de “gegevensbank”, de definitie van de doelstellingen, de voorafgaande enquête en de coördinatie van de met de gegevensbank verbonden werkzaamheden. Dit partnership wordt onder het punt 4.1.3. en in bijlage 5.8 nader toegelicht.

Tenslotte is op 9 en 10 september 2002, op initiatief van de Minister-Voorzitter, een afvaardiging van leden van de Raad en van wetenschappelijke experts, naar Baden-Württemberg (Heidelberg) gegaan, in het kader een “wetenschappelijke informatiezending”. De grote lijnen van dit rapport worden onder punt 4.2 voorgesteld en de integrale versie in bijlage 5.10.

3 - Synthese van door de Raad gegeven adviezen

Strekking van de adviezen

De Raad heeft drie adviezen verleend op verzoek van de Regering (nrs. 5, 6, 7). De teksten van de Adviezen worden *in extenso* in bijlage 5.3 overgenomen.

Advies nr. 5¹³

met betrekking tot het

“Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’”

Denkkader

Het ontwerp van Advies nr. 5 met betrekking tot het *Ontwerp van besluit*, d.d. 29 juni 2001, werd bondig gediscussieerd in plenaire vergadering van 22 januari 2002 en onderzocht door het Bureau van de RWB^{bhg} d.d. 5 maart 2002.

Volgens het Bureau hield dit ontwerp, klaarblijkelijk niet meer in overeenstemming met de tekst van het ontwerp van ordonnantie van 21 februari 2002 (B.S. 06.03.2002) noch rekening met de tekst van het ontwerp van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan, noch met het Advies van de Raad en gaf in het bijzonder te veel autonomie aan een administratie. Dit spreekt de vorige adviezen van de Raad tegen.

Het Bureau van de RWB^{bhg} heeft dus gesteld dat het hem voorgelegd ontwerp van besluit *fundamenteel moest herwerkt worden teneinde overeen te stemmen met de tekst en de geest van de ordonnantie, waarnaar het verwijst en rekening te houden met de in het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan vastgelegde oriëntaties.*

Het Bureau keurt het ontwerp van Advies nr. 5 goed, doch oordeelt dat het beter is een reeks voorstellen, die het opstellen van een nieuw ontwerp van besluit vergemakkelijken, vast te leggen dan in plenaire vergadering de analyse van een verouderde tekst voort te zetten.

Voorstellen

In de lijn van het Advies nr. 4 van de Raad, herinnert het Bureau eraan te houden dat zowel de *evaluatieprocedures van de ontwerpen en van toekenning van de interventies als de rol en de opdracht van de verantwoordelijke organisatie*¹⁴ moeten gedefinieerd worden, die overigens de publicatie van een ministeriële omzendbrief voorstelt met een verwijzing naar de rol van de verantwoordelijk administratieve beheerstructuren van de O & O- tegemoetkomingen.

Volgende voorstellen worden gedaan : de herstructurering van het artikel betreffende de *toekenningscriteria*, de inlassing van een sociale clausule,¹⁵ de opmaak van een handleiding inzake aan het aanvraagformulier toe te voegen toekennings- en verkiesbaarheidscriteria, de nadere toelichting van de tegemoetkomingspercentages en de duur van de tegemoetkomingen.

Het Bureau stelt de *totale vaagheid van de octrooiprocedure*, die bepaald wordt in hoofdstuk III van het ontwerp van besluit, vast. Alle stappen en modaliteiten van de procedure (projectoproepen, invoering der dossiers, selectie, conventie, controle en follow-up, resultatenpubliciteit) worden in een voorbeeldsschema voorgesteld.

Er wordt verwezen naar de huidige opdracht van onderaanbesteding van afdeling E6 van het federaal Ministerie van Economische Zaken. Een bijzondere aandacht wordt geschonken aan de “beste

praktijken” (*best practices*), inzonderheid in termen van *ex ante*, *ex post* evaluatie en van expertise . Het Bureau heeft gekozen voor de continuïteit in de “overgangs-” fase (moet voorzien worden in een nieuw artikel 12) , onafgezien de verantwoordelijke structuur.

Wat de betaling van de tegemoetkoming betreft, herinnert het Bureau aan de *ijverplicht* van de hoofdpromotor de fondsen snel door te storten. De terugvorderingsprocedure van de gestorte bedragen (schorsing en beroep) moet verduidelijkt worden.

In fine, wordt voorgesteld bij artikel 3 de *intellectuele eigendomsrechten* ten bate van de KMO's toe te voegen. Artikel 9 dient tevens erop te wijzen dat de hoofdpromotor van het project er de eigenaar van is of te verwijzen naar de ordonnantie, ja zelfs naar het in voege zijnde Europees voorschrift.

Advies nr. 6¹⁶

met betrekking tot het

“Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie”.

Vergelijking tussen het oud en het nieuw ontwerp van uitvoeringsbesluit

De Raad heeft na een vergelijkend onderzoek vastgesteld dat het *Ontwerp van Uitvoeringsbesluit van 25 april 2002* een verbeterde versie is van de tekst van 29 juni 2001, die rekening houdt met een reeks in Advies nr. 5 gemaakte bemerkingen en suggesties zonder evenwel de gewenste “fundamentele herschikking” te hebben verwezenlijkt *om overeen te stemmen met de tekst en de geest van de ordonnantie van 21 februari 2002 (B.S. 06.03.2002) en om rekening te houden met de in het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan vastgelegde oriëntaties.*

Vaststellingen en voorstellen

Een grondig onderzoek heeft geleid tot een reeks vragen of suggesties (vb. het beroep van de aanvrager in geval van weigering; de publiciteit van de resultaten; de in het beheer der dossiers vereiste kwaliteiten, ...), tot een twaalfstal wijzigingen over technische toelichtingen (vb. de duur van de toekenningsprocedure; de betalingsmodaliteiten van de tegemoetkomingen of de terugvordering van de gestorte bedragen; ernstige tekortkomingen; de overdracht van de eigendomsrechten) of tot herstructurering van de tekst, maar tevens tot enkele meer fundamentele wijzigingen.

I – Algemene bepalingen - Toepassingsgebied en harmonisatie van de terminologie

De Raad stelt dat het belangrijk is te specificeren dat het door het ontwerp van uitvoeringsbesluit nagestreefd **toepassingsgebied** dat , in tegenstelling tot de in zijn Adviezen nrs. 4 & 5 gemaakte suggesties, het voorstel houdende de in de overgangsfase genomen bepalingen negeert en niet verwijst naar de oprichting van een voor de evaluatieprocedures van de ontwerpen en van toekenning van de betalingen verantwoordelijke organisatie.

Overeenkomstig de *Memorie van toelichting en artikelsgewijze bespreking* van de ordonnantie, die de naleving van de door de Europese Commissie vastgelegde normen en criteria en het gebruik van de op Europees niveau aangewende normen, stelt de Raad voor *de terminologie en de definitie van de zeer kleine onderneming of “ZKO” te harmoniseren met de Europese definitie van “micro-onderneming”.*

II - Toekenningsvoorwaarden

De Raad herhaalt zijn suggestie terug te verwijzen naar de verkiesbaarheidscriteria (ord. art. 4) en naar de nadere toelichting van de tussenkomstpercentages en van de duur van de subsidies. Hij verheugt zich over de invoering van een criterium dat “sociale clausule” nader toelicht en vermoedt dat de “handleiding van de toekennings- en de verkiesbaarheidscriteria” zal voorkomen in de ministeriële omzendbrief, die in art. 6 vermeld is (*vide infra*).

III – Inleidings-, toekennings- en follow-upprocedure

De Raad verheugt zich over de nieuwe structuur van dit hoofdstuk en in het bijzonder over de invoering van de artikels betreffende zowel *de invoering als het ontvangen van de betalingsaanvragen* waarvan de modaliteiten in een ministeriële omzendbrief nader toegelicht zullen worden (art. 6 & 7). Een bijzondere aandacht is geschonken worden aan de *projectoproepprocedure*. De Raad is voorstander van het idee van een pragmatisch evenwicht tussen de soepelheid van de “open oproep” en een efficiënt beheer van het projectenportefeuille ten gunste van de “kwalitatieve” selectie.

Derhalve, is hij ook voorstander van een semestriële frekwentie, die gepaard gaat met een uitzonderingsprocedure die beperkt zou zijn tot een jaarlijkse aanvraag per promotor en die open staat voor studies van technische haalbaarheid, alsook gebonden aan de grootte van de projecten en aan het bedrag van het vastgelegd budget dat, op basis van een schatting van de gewestelijke statistische gegevens, onder de 400K € zou moeten liggen.

Hij betreurt het feit dat zijn aanbevelingen inzake selectie van de projecten (art. 8) niet in aanmerking werden genomen, al ging het om controle door een “zelfstandige” organisatie of om de rolbeschrijving van de verantwoordelijke administratieve structuren en herinnert aan de modaliteiten van een *ernstige en objectieve evaluatie van* de projecten en “kiest voor de continuïteit” in het verder uitbouwen van deze opdracht.

Inzake intellectuele eigendom, beveelt de Raad opnieuw aan de eigendoms- en de medeëigendomsrechten van de resultaten te verduidelijken (art. 10), met inbegrip van de haalbaarheidsstudies (art. 4), en stelt *in fine voor* een “algemeen” artikel over de indexatie van de bedragen van de subsidies , zelfs al is zijn draagwijdte beperkt, zoals voorzien in de vorige versie .

Advies nr. 7 ¹⁷

met betrekking tot het

“Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel.”

Denkkader

Na de oprichting van de Raad voor het Wetenschapsbeleid en na de definitie van het *gepast wettelijk kader* tot het voeren door het Gewest van een eigen wetenschappelijk beleid, heeft de regering dit proces voortgezet door de oprichting van het *Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel*.

Algemeen denkkader

De RWB^{bhg} verheugt zich over het feit zowel kennis te hebben genomen van de voorontwerpen waardoor hij op pro-actieve wijze deel heeft genomen aan het opstellen van de ordonnantie, als aan diens geest. De oprichting van het *Instituut* sluit immers aan bij het eerste Advies van de Raad, die het opzetten van een enige administratie aanbeveelt, waarvan de gewenste prestaties (flexibiliteit, pro-activiteit, snelheid, stiptheid, soepelheid, transparantie) nader werden toegelicht, advies waarmee het ontwerp van ordonnantie ruim rekening houdt.

De “artikelsgewijs” bespreking van het ontwerp van ordonnantie, in grote lijnen overeenkomstig het eerste advies van de Raad, heeft echter de vinger gelegd op enkele zorgwekkende punten.

Vaststellingen en voorstellen

De Raad oordeelt dat de objectiviteit (preciesheid) van het I.W.O.I.B. moet gehandhaafd en gevrijwaard worden tegen *interventies, ja zelfs tegen externe druk*. Hij beveelt de aanstelling van een dergelijke “borg” aan.

Hij stelt dat de huidige definitie van zijn opdrachten de uitvoering van deze taak niet mogelijk maakt, die hem door het “memorie van toelichting” van de ordonnantie wordt toegekend teneinde “de afwezigheid van een raad van bestuur, zoals voorzien voor een *parareginaal* het type B (te verantwoorden”.

In de veronderstelling van de keuze van het statuut van *parareginaal van het type A* (art.3 §3), oordeelt de Raad dat deze opdracht vertrouwd moet worden aan een “*wetenschappelijke commissie*”, waarvan de samenstelling door de RWB^{bhg} zal voorgesteld worden. Het I.W.O.I.B. zal erop een beroep doen bij de halfjaarlijkse projectenoproepen. Deze commissie vervangt het “college van externe onafhankelijke experts” niet.

Zelfs indien hij het niet nodig acht *a posteriori* “de verschillende prestaties” van het I.W.O.I.B. te beoordelen, moet het jaarlijks verslag toch aan de Raad voorgelegd worden.

Hij stelt, in een toekomstvisie, ook een wijziging voor tot uitbreiding van het toepassingsgebied met betrekking tot de opdrachten van het nieuw Instituut wat het beheer en de *follow-up* van de programma’s betreft (Art. 4 §1, B, al.5), tot economische valorisatie van de universitaire navorsing en tot aanmoediging van zijn deelname aan Europese kader-programma’s, zoals bij voorbeeld, de ondersteuning van de “*excellencienetwerken*”.

De Raad oordeelt dat “handels”activiteiten *stricto sensu*, zelfs indien deze als “*marginaal*” kunnen beschouwd worden, zouden kunnen schaden aan het imago van het I.W.O.I.B. en een oneerlijke concurrentie tot stand brengen.

De Raad blijft echter overtuigd van de noodzaak voor het I.W.O.I.B. bepaalde “niet commerciële” inkomsten te innen en wil dus dat de draagwijdte van de tekst over de “met de opdrachten verenigbare handelsactiviteiten” nader toegelicht zou worden. (Art. 6 & 13 §3)

In fine, stelt de Raad voor artikel 10 al. 2 van zijn ordonnantie volledig of gedeeltelijk te wijzigen en niet in te trekken, opdat de tekst de oprichting van het nieuw Instituut in aanmerking te nemen.

4. Activiteiten in partnerships, internationale betrekkingen en deelnemingen

4.1. Activiteiten in partnership

4.1.1. *Jaarlijks Debat van de RWB^{bhg} : “Wederzijdse informatievergadering”, BHGESR, 27 maart 2002*

Discussiekader

Overeenkomstig artikel 12 van de ordonnantie van oprichting, heeft de RWB^{bhg} zijn eerste Jaarverslag voorgesteld aan de economische en sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op het jaarlijks debat, “wederzijdse informatievergadering” genoemd.

Doelstellingen en besproken thema's

De heer Christian Franzen, voorzitter van de BHGESR, leidt deze eerste ontmoeting in tot informatieuitwisseling teneinde bepaalde aan de twee raden gemeenschappelijke thema's of bekommernissen uit te diepen.

Prof. Dr J. L. Vanherweghem, voorzitter van de RWB^{bhg}, legt het accent op de inhoud van de adviezen in de voorstelling van het *Jaarverslag 2001*. Op zijn beurt, licht de Voorzitter van de BHGESR de opdrachten nader toe en definieert de algemene bevoegdheid van de economische en sociale Raad, ook inzake het wetenschapsbeleid. Bij wijze van conclusie, benadrukt hij de door de twee raden aangenomen coherente positie bij het geven van adviezen over gemeenschappelijke materies.

De discussie had betrekking op de som der adviezen van de RWB^{bhg}, voornamelijk over het project van “*Brusselse excellentienetwerken*”, de aanmoediging van het indienen van octrooien, de communicatieproblemen, de administratieve ondersteuning. Een synthese der debatten zal in bijlage 5.5 voorgesteld worden.

4.1.2. *Partnership tussen de 4 Raden voor het Belgisch wetenschapsbeleid*

4.1.2.1. *“Rondetafel van de Vier Raden voor het wetenschapsbeleid van België”, Paleis der Academiën, 19 maart 2002.* ¹⁸

Context

Op initiatief van de federale Raad voor het Wetenschapsbeleid, liep het in samenwerking met de vier Raden verricht denkwerk rond het 6de Kaderprogramma van de Europese Unie uit op de organisatie van een “Rondetafel van de Vier Raden voor het wetenschapsbeleid” van België, Paleis der Academiën, 19 maart 2002. Deze rondetafel streefde ernaar een Belgische gemeenschappelijke positie te definiëren en tevens de “toegevoegde waarde” vast te leggen van een samenwerking tussen de vorsers van de instellingen der verschillende deelgebieden teneinde hun deelname aan een nieuwe *Europese onderzoeksruimte* te stimuleren.

Algemeen denkthema van de wetenschappelijke Rondetafel :

De introducties ¹⁹ van de Voorzitters en/of Ondervoorzitters van de vier Raden betroffen aanbevelingen van de Raden en door de deelgebieden gevoerde acties met betrekking tot het algemeen thema van de “nieuwe instrumenten van het 6de kaderprogramma”, gevolgd door een voorstelling van de vertegenwoordigers van de Europese Commissaris voor Onderzoek, Philippe Busquin, en van de Europese Commissie.

De problematiek werd verder uitgebouwd gedurende de drie thematische vergaderingen over de “*Excellentienetwerken, geïntegreerde Projecten, Infrastructuren en Onderzoeksprogramma's*.”

De Voorzitter de RWB^{bhg} heeft zich uitgesproken over “Wat de RWB^{bhg} van de Europese onderzoeks- en technologische ontwikkelingspolitiek heeft gevoeld”²⁰

Hoofdgedachten

De eerste conclusies hebben zowel een werkelijke “wil” tot dialoog tussen de raden vastgesteld, als de noodzaak benadrukt de door de aanwending van nieuwe instrumenten gestelde problemen van het 6de kaderprogramma via de nieuwe samenwerkingsmodaliteiten, die ook in het perspectief van het komende kaderprogramma nuttig zijn (7de KPOTO).

Met “de vorser” als finaliteit, hebben de Raden de modaliteiten en actiedoelinden in een toekomstvisie onderzocht, alsook de condities voor een open dialoog met de politieke gezagsvoerders, de oplossingsmodaliteiten van de technische problemen, die specifiek zijn voor de nieuwe instrumenten of deze voor de uitbouw van een project op basis van solidaire aansprakelijkheid.

De Raden hebben een bijzondere aandacht geschonken aan de financieringstechnieken, aan de geïntegreerde projecten en aan de “excellentienetwerken”, aan de zichtbaarheid der kleine groepen en aan de mogelijkheid toe te treden tot de netwerken of tot de geïntegreerde projecten, alsook aan de evaluatiemodaliteiten en -criteria.

In fine, heeft de federale Raad voor het Wetenschapsbeleid de oprichting van een *commissie ad hoc* voorgesteld, die representatief is voor de vier raden teneinde een gemeenschappelijk denkwerk te verrichten over de interpretatie van de teksten en de overdracht van de aan de nieuwe instrumenten gebonden aansprakelijkheid.

4.1.2.2 Wetenschappelijke rondetafel, ontmoeting met Zijne Majesteit Koning Albert II, Koninklijk Paleis, 2 mei 2002

Context

De ontmoeting met Zijne Majesteit Koning Albert II op het Koninklijk Paleis op 2 mei 2002 sluit aan met de verlenging van de “Rondetafel van de Vier Raden van Wetenschapsbeleid”. Deze wetenschappelijke *Rondetafel* behandelt dezelfde thema’s en doelstellingen.

Algemeen denkhema van de wetenschappelijke Rondetafel :

Onder de leiding van de F.R.W.B., hebben de vier Raden van Wetenschapsbeleid een vijftigtal in O & O werkzame mensen uitgenodigd tot deze door Prof. I. Veretennicoff gecoördineerde vergadering en hebben een tiental “woordvoerders” gekozen.²¹

Na een voorstelling van “de sterkten en zwakten van België binnen de EER en het 6de KPOTO” door Philippe Busquin, Europees commissaris voor het onderzoek, hebben de voorzitters van de vier Raden²² de door hun Raden genomen of gesuggereerde maatregelen om het hoofd te bieden aan de nieuwe uitdagingen gevolgd door een dialoog met Zijne Majesteit de Koning, interventies van personaliteiten die de universiteiten, de ondernemingen en de collectieve onderzoekscentra vertegenwoordigen, en *in fine*, de reacties van de 7 met Wetenschapsbeleid belaste Belgische ministers.

Hoofdgedachten

In naam van de RWB^{bhg} werden drie tussenkomsten voorgesteld .

1. De Voorzitter legt twee fundamentele problemen voor aan de Raad, enerzijds, de kwestie van de oplossing van het “Brussels paradox”, met name de Brusselse

ontoereikendheid tussen de kwaliteit van de inspanning voor het onderzoek en zijn toepassing, anderzijds, de versterking van het Brussels imago als “Europees kruispunt van de wetenschappen en technologieën” binnen het nieuw concept van *Europese onderzoeksruimte*. De Raad stelt een “origineel model” van gewestelijke strategie voor teneinde de “*Brusselse excellentienetwerken*” grondig te subsidiëren op internationaal vlak en legt tevens er de nadruk op de gewestelijke financiële middelen te besteden aan het onderzoeksbeleid.

2. In zijn rede over het thema van de mobiliteit van de vorsers, die door de Europese Commissie als een “methode voor de aanwerving van kennis en een instrument van integratie in de *European Research Area*”; haalt de ondervoorzitter het probleem van de *braindrain* aan, dat moet worden onderscheiden van de intersectorale mobiliteit tussen universiteiten en ondernemingen. Hij is voorstander van een specifieke samenwerking tussen de ondernemingen en het hoger en het universitair onderwijs ter oplossing van dit bijzonder probleem, alsook van de vermenigvuldiging der initiatieven, zoals deze van de Koninklijke Belgische Academiën, (Beurzen Quételet), ter bevordering van de mobiliteit tussen onze gemeenschappen.

3. Ir Luc Van Den Noortgate is overtuigd van de aan de Belgische onderzoekscentra door de nieuwe instrumenten van het 6de KPOTO aangeboden nieuwe mogelijkheden en stelt twee collectieve acties, de realisatie van een “excellentiecartografie” van alle actoren in O & O en de invoering van gepaste ondersteuningsmaatregelen naar gelang de doelgroepen voor.

4.1.3. “Cartografie van O & O” van het Brussels Gewest, van 28 juni tot 20 oktober 2002 ²³

Context van de opdracht

In antwoord op de wens van Philippe Busquin, Europese commissaris voor het Onderzoek, in het kader van het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie, heeft de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, François-Xavier de DONNEA, het opstarten van een “cartografie van O & O” in het Brussels Gewest op de informatievergadering betreffende het 6de KPOTO op 29 april 2002, in het Egmontpaleis aangekondigd.

Op zijn initiatief, werd een eerste CD-rom geconcipieerd als een op korte termijn nuttig hulpmiddel, dat op de vergadering van 27 november 2002 tussen 180 Europese regio's in het Albert Hall (Brussel) moet uitgedeeld worden.

Opdracht van de RWB^{bhg}

De opdracht van oprichting van de gegevensbank betrof de definitie van het algemeen denkkader, de doelstellingen, de structurering van het project, gelet op de termijnen, de technische en financiële vereisten, alsook op de bestaande gegevensbank.

De in bijlage 5.8. voorgestelde werkzaamheden impliceerden talrijke partners.

Doelstellingen van het project en van het hulpmiddel

De “cartografie van O & O” streeft voornamelijk naar het bekendmaken van de verschillende actieve onderzoekseenheden in het Gewest, niet alleen onderling maar ten aanzien van mogelijke gebruikers van de resultaten van deze onderzoeken door hen de kans te bieden zowel op gewestelijk als op Europees niveau verder samen te werken.

De “cartografie” wil een instrument zijn van “de integratie van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie van het Gewest binnen de nieuwe *Europese Onderzoeksruimte*.”

4.2. Internationale betrekkingen

Wetenschappelijke informatiezending te Heidelberg ²⁴, Baden-Württemberg, d.d. 9 & 10 september 2002.

Context

Het bezoek van de afvaardiging van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is het gevolg van een ontmoeting tussen Minister Prof. Dr Peter FRANKENBERG, minister van Wetenschappen, van Onderzoek en Kunsten van het *Land* Baden-Württemberg en de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de heer François-Xavier de DONNEA, in het kader van het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie.

Doelstellingen

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil zijn rol van “internationaal trefpunt van de wetenschappen en de technologieën” promoten en daarom actief deelnemen aan de internationale samenwerking, inzonderheid in het kader van de *Europese onderzoeksruimte*.

De zending wil dergelijke samenwerking met Baden-Württemberg in het domein der medische en levenswetenschappen tot stand brengen, daar het een sterktepunt is van de twee regio's.

Samenstelling

De wetenschappelijke afvaardiging bestond uit vertegenwoordigers van de universiteiten, hogescholen en in het biomedisch en biotechnologisch domein actieve ondernemingen van het Gewest : Dr Guy MARTENS, Prof. Dr Jean-François DENEFF, Dr Dirk CARREZ, Dr André FAURE, Prof. Michel GOLDMAN, Prof. Guy ROUSSEAU, Dr Jean-Paul SIMON, Prof. Kris THIELEMANS, Dr Nathalie VERBRUGGEN vergezeld door Dr Thomas HÄRINGER, Monique LAMBERT, Frédéric WARZEE.

De afvaardiging wordt verwelkomd door Prof. Jochen TRÖGER, rector van de Universiteit van Heidelberg; op het *Deutsches Krebsforschungszentrum, Heidelberg (DKFZ)* door Prof. Dr Harald zur HAUSEN en Dr Josef PUCHTA; op het- *Zentrum für Molekulare Biologie der Universität Heidelberg (ZMBH)* door Prof. Dr Renato PARO en Prof. Dr Dirk GÖRLICH; op het *European Molecular Biology Laboratory (EMBL)* door Bernd-Uwe JAHN, Ian MATTAJ, Christian BOULIN en Gábor LAMM (EMBLEM); op het *Technologiepark Heidelberg GmbH & BioRegion Rhein-Neckar-Dreieck e.V.* door Dr Klaus PLATE, Dr Ernst-Dieter JARRASCH en Dhr Berthold HACKL.

Conclusies

Het programma maakt het relaas van de aan de instellingen en onderzoekslaboratoria gebrachte bezoeken, waarvan de hoofdpunten in het verslag worden samengevat (bijlage 5.10).

Er wordt algemeen aanvaard dat het bezoekenprogramma een goed evenwicht inhield tussen de voornaamste actoren : een selectie van de wetenschappelijke voorstellingen; de steunacties, inzonderheid deze die zich specifiek richten tot de jonge vorsers; de organisatie van de resultatenvalorisatie en het transfer van de technologieën. Dit programma verenigt zuiver wetenschappelijke aspecten met aspecten van wetenschapsbeleid en van onderzoeksbeheer. Het streeft een eerste algemene informatie na over uiteenlopende aspecten en vertoont uiteraard een zekere heterogeneïteit wat in een korte tijdspanne het leggen van gespecialiseerde contacten, die later zouden doorgaan, moeilijk maakt.

Wat betreft de ontvangen informatie, vermelden wij zonder orde qua belangrijkheid volgende voor het wetenschapsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meest interessante punten :

- het belang en de efficiëntie van de concentratie van de onderzoekscentra van hoog niveau, die in soortgelijke domeinen in een geografisch beperkte omtrek werkzaam zijn;
- de effectieve complementariteit en samenwerking tussen de verschillende organisaties;

- het openstaan, in het algemeen, voor externe plaatselijke en internationale samenwerkingsverbanden;
- de multidisciplinariteit en het gemeenschappelijk gebruik van apparaten en technologieën van gemeenschappelijk belang;
- het belang dat gehecht wordt aan de “stabilisatie” programma’s voor jonge vorsers, die de “braindrain” bestrijden en de terugkeer van “uitgeweken brains” bewerkstelligt;
- het belang van de gewestelijke onderzoeksbudgetten en van de “financiële” samenwerking tussen de verschillende gezagsniveaus;
- de effectieve deelname van de privé-sector, van de banken en van de (grote) ondernemingen.

4.3. Deelneming en vertegenwoordiging

4.3.1. *Public Awareness of science and technology in Europe and its regions, Building Bridges with Society. Best practices, Benchmarking and regional Diversity.*

Conferentie onder leiding van het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie, gecoördineerd door het Vlaams Gewest, in samenwerking met het Waals Gewest, de Franstalige Gemeenschap en het Bureau voor wetenschappelijke, technische en culturele aangelegenheden van de Europese Commissie, Congrespaleis (Brussel), 17 & 18 december 2001.

Deze conferentie streefde de uitdieping na van het denkwerk over één van de prioriteiten van het 6de KPOTO : “Wetenschap, samenleving en burgers”. De besproken thema’s hadden betrekking op een beleid voor vulgarisatie van de wetenschappen en de technologie en de impact ervan, samen met de opleiding, de media en het publiek in het algemeen, gelet op hun aanzienlijke bijdrage tot de Europese economische en sociale opbouw. Twee hoofdgedachten rijzen uit de conclusies : van jongs af belangstelling voor de wetenschappen en technologie opwekken, “*The younger you start the better !*”, en dringend de vraag naar “meer onderzoek” beantwoorden na een evaluatie van de impact van de acties en initiatieven om de afstand tussen “wetenschap en samenleving” te verkleinen.

4.3.2. *Onderzoek en ontwikkeling, een troef voor de Brusselse ondernemingen.*

Informatiebron , op 20 maart 2002 georganiseerd door de Federatie Agoria (Brussel), Diamant Building, met de deelname van Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM, voorzitter van de Raad van het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.²⁵

De interventie van de RWB^{bhg} in dit denkkader behandelde “De vernieuwde banden tussen onderneming en universiteit”, met een beknopt overzicht van de vragen zoals de bijdrage van de Brusselse universiteiten aan de ondernemingen, de opdracht van de universitaire interfaces, de “*excellentienetwerken*” en hun toepasselijkheid op ondernemingen en op de wetenschappelijke parken met een bijzondere nadruk op de vormingsproblematiek.

4.3.3. *Wallonië, Europees onderzoeks- en innovatiecentrum”, door een cyclus van 7 workshops, met het 6de kaderprogramma als thema, gevolgd voordracht.*

Voordracht en workshopscyclus. Voordracht, georganiseerd op initiatief van Minister Serge Kubla en Europese Commissaris Philippe Busquin, Théâtre de Namur, 18 april 2002, gevolgd door 7 *Workshops*, van 6 tot 16 mei 2002 in zijn lokalen georganiseerd door de algemene onderzoeksdirectie van het Waals ministerie (DGTRE), *National Contact Point*.

In het kader van de thematische workshops, georganiseerd door de DGTRE, die toen belast was met de *National Contact Point*, sedertdien toevertrouwd aan de *Union wallonne des entreprises*. (www.uwe.be), hebben gespecialiseerde ambtenaren van de Europese Commissie de nieuwe instrumenten van het 6de kaderprogramma aan de Waalse vorsers (ondernemingen, universiteiten, onderzoekscentra) en de vragen beantwoord met betrekking tot het oproep tot het tonen van belang.

4.3.4. Informatievergadering over het 6de kaderprogramma van de Europese Unie.

Informatievergadering, op 29 april 2002 georganiseerd door François-Xavier de DONNEA, Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in overleg met Philippe BUSQUIN, Europese Commissaris voor het Onderzoek in het Egmontpaleis.

De theoretische, technische en praktische met elkaar afwisselende voordrachten hadden betrekking op het 6de kaderprogramma en op de *Europese Onderzoeksruijnte* teneinde de vorsers, in het bijzonder de kleine onderzoekscentra op precieze, afdoende en pragmatische wijze in te lichten over de context en over de inzetten van het nieuw kaderprogramma, over de modaliteiten van antwoord op de vraag naar het tonen van belang en op offerteaanvragen van de Europese Commissie. Volgend punt heeft er onze bijzondere aandacht genoten : de *definitie van de vorser* is van belang voor België, waar het grootste deel van het fundamenteel onderzoek verricht wordt door de universiteiten en niet door de “grote instituten”, zoals het CNRS in Frankrijk of het *Max Planck Instituut* in Duitsland.

4.3.5. *The Taste of entrepreneurship*, 4 X 4 pour entreprendre - Plan d'action “*Le Goût d'Entreprendre*”

Financing and Research Annual symposium, onder het voorzitterschap van Serge KUBLA, vice-voorzitter van de Waalse Regering et minister van Economie, KMO's, Onderzoek en nieuwe Technologie, Université Catholique de Louvain, Louvain-la-Neuve, 19 & 20 november 2002.

Het tekort aan Ondernemingsgeest werd vastgesteld op basis van de evaluatie van het Waals ondernemingsklimaat van *Global Entrepreneurship Monitor Evaluation* (GEM) en van een studie van INRA met betrekking tot de afmetingen van de Waalse economische ruimte. Het actieplan met obstakels en oplosmiddelen bestaat uit vier hoofdlijnen : een gunstig klimaat tot stand brengen opdat alle actoren graag zouden overgaan tot ondernemen, de oprichting van ondernemingen, de steun van de bestaande ondernemingen bij het verder uitbouwen van hun potentieel en de verbetering van het bestuur door een voortdurende en met andere gewesten comparatieve evaluatie.

4.3.6. *De gewestelijke connecties, vitaliteit van de Europese Onderzoeksruijnte*.

Ontmoeting met de “Europese Regio's” en overhandiging van een “Cartografie van O & O in het Brussels Gewest” op CD-rom, op initiatief van de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Albert Hall (Brussel), 27 november 2002.

De gewestelijke dimensie van deze problematiek werd door F.- X. de DONNEA, Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en zijn Europese draagwijdte door Ph. BUSQUIN, Europese commissaris voor Onderzoek, voorgesteld; deze dubbele uiteenzetting werd aan de hand van concrete voorbeelden geïllustreerd door Dr James FRANKLIN, *Corporate Senior scientific Advisor*, SOLVAY N.V., René BRANDERS, directeur, *Le Four Industriel belge*, en Gilles CAPART, Voorzitter en *Chief Executive Officer O & O*, BRUCCELLS .

De voornaamste doelstellingen bestonden in het aanmoedigen van de contacten tussen de tenoren van het Brussels onderzoek en de vertegenwoordigers van de delegaties van de Europese regio's te Brussel teneinde nuttige banden tot stand te brengen voor de doorvoering van de nieuwe instrumenten van 6de KPOTO in vijf prioriteiten (biotechnologie voor de gezondheid, luchtvaartkunde en ruimtevaart, informatietechnologie, voedingskwaliteit en -veiligheid, duurzame ontwikkeling) maar ook om via een interregionaal dynamisme de oprichting van de nieuwe EOR te bewerkstelligen. In die zin is de op CD-rom voorgestelde “O & O-cartografie in het Brussels Gewest” een strategisch hulpmiddel om inter- en intraregionale connecties te leggen.

4.3.7. *De wetenschappelijke Prijzen ISHANGO 2002*

Uitreiking van de *wetenschappelijke Prijzen Ishango 2002*, op initiatief van de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met wetenschappelijk onderzoek , Museum voor Natuurwetenschappen (Brussel), 9 december 2002.

De wetenschappelijke “ISHANGO”-prijzen richten zich tot de jonge vorsers en studenten voor hun kwaliteiten en potentieel. In 2002, werden drie wetenschappelijke ISHANGO-PRIJZEN en één prijs voor de wetenschappelijke communicatie aan vorsers van de ULB en de VUB uitgereikt.

Notas

¹ *Prioriteiten voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, Regeringsverklaring dd. 9 juli 1999, hoofdstuk. 9, Werkgelegenheid en Economie, p. 20, §g, *Beleid inzake Wetenschap en Onderzoek & Expansie*.

² Uittreksel uit het Verslag van de Commissie Economische Zaken van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad van 29 januari 2002 (A-245/2 – 2001/2002), pagina 4 : “Men mag ervan uitgaan dat de eerste fase van de drieledige hoofddoelstellingen bereikt werd met de oprichting bij ordonnantie van 10 februari 2000 van de Raad van Wetenschapsbeleid; de tweede doelstelling zal bereikt worden met de goedkeuring van deze ordonnantie. Om de grote ingrepen van deze ambitieuze hervorming af te ronden, dient er dan nog gezorgd te worden voor een samenhangende en efficiënte administratieve structuur die het mogelijk maakt te werken in de best mogelijke omstandigheden qua transparantie en efficiëntie. Dit zal gebeuren via een derde ontwerp van ordonnantie dat thans wordt uitgewerkt door de Minister-Voorzitter in samenwerking met de administratie. De Minister-Voorzitter hoopt dit ontwerp zo spoedig mogelijk te kunnen voorleggen aan het Parlement, normaliter voor de zomervakantie van dit jaar.”

³ *In Jaarverslag 2001*, blz. 8 § 1.4.

⁴ *Jaarverslag 2001*, Advies nr. 1 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 26 februari 2001, blz. 49 à 59.

⁵ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 september 2001 houdende het ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan (B.S. 16.10.2001), *Prioriteit* 12, pp. 35926 tot 35932 die stelt “Een wetenschappelijk beleid ontwikkelen dat gericht is op de nieuwe technologieën die bijdragen tot de economische groei, door erover te waken dat de onderzoeksresultaten voornamelijk via technologische overdrachten tussen de academische wereld en de bedrijven die in het Gewest benut worden”.

⁶ Ordonnantie van 21 februari 2002 betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie (B.S. 06.03.2002) en het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 juli 2002 houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie (B.S. 07.08.2002).

⁷ Overeenkomstig artikel 4 van de ordonnantie houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.2000) in bijlage 5.1 voorgesteld.

⁸ Overeenkomstig art. 4 van voormelde ordonnantie, is de voorziene procedure de volgende : “de adviezen en aanbevelingen van de RWB^{bhg} worden overgezonden aan de regering binnen twee maanden na de indiening van het verzoek en meegedeeld aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering alsook aan de Economische en Sociale van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.” ... “De Regering kan aan de Raad voor het Wetenschapsbeleid om een individueel advies vragen betreffende de studies en de onderzoeksprojecten die zij wenst uit te voeren.”...

⁹ *in Jaarverslag 2001*, blz. 8, 27 en volgende : “De samenstelling van de RWB^{bhg} wordt bepaald door art. 7 van voormelde ordonnantie en door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 juni 2000 houdende samenstelling van de plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid (B.S. 09.12.2000) opgericht door de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.2000), aangevuld door het aanwijzingsbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 8 november 2001.”

De samenstelling van de Raad voor het Wetenschapsbeleid wordt voorgesteld in bijlage 5.2 (besluiten) & 5.4, ter inleiding tot het beknopt verslag van de werken van de plenaire vergadering.

¹⁰ Het ontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel werd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering na een eerste lezing op 28 november 2002 aangenomen.

¹¹ *Jaarverslag 2001 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* op internet via de server van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bereikbaar op volgend adres : <http://www.brussel.irisnet.be>

- ¹² De samenstelling en de denkwerkthema's van de werkgroepen worden voorgesteld in bijlage 5.4, als inleiding tot het bondig *overzicht van de werkzaamheden van de werkgroepen*.
- ¹³ Integrale versie van Advies nr. 5 van het Bureau van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 5 maart 2002 met betrekking tot het "Ontwerp van Besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest".
- ¹⁴ In zijn commentaar over Advies nr. 4, met betrekking tot het artikel 12 van het ontwerp van ordonnantie, ging de RWB^{bhg} ervan uit dat ... "...de procedures tot evaluatie van de projecten en de toekenning van steun alsmede de (of het) verantwoordelijk(e) orga(n)en in de uitvoeringsbesluiten zullen(zouden) gedefinieerd worden... "..." De Raad suggereerde, reeds in artikel 12 van het ontwerp van ordonnantie, gewag zou worden gemaakt" van de oprichting van een dergelijk orgaan door middel van uitvoeringsbesluiten, of zelfs een nieuwe ordonnantie", in *Jaarverslag 2001*, blz.. 87, art. 12.
- ¹⁵ In zijn Advies nr. 4 van 2 oktober 2001, bij het onderzoeken van artikel 13 "Overeenkomst en naleving van de verplichtingen" van de ordonnantie, achtte de Raad het opportuun een sociale clausule in het uitvoeringsbesluit in te lassen en lichtte nader toe dat "De socio-economische en milieueffecten zouden vermeld kunnen worden tussen de in de uitvoeringsbesluiten verduidelijkte octrooicriteria.", zie *Jaarverslag 2001*, blz. 87, art.13.
- ¹⁶ Integrale versie van het Advies nr. 6 van de Brusselse Raad voor Wetenschapsbeleid van 28 mei 2002 met betrekking tot het "Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie" in bijlage 5.3.
- ¹⁷ Integrale versie van het Advies nr. 7 van de Brusselse Raad voor Wetenschapsbeleid van 10 december 2002 met betrekking tot het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en Innovatie van Brussel" in bijlage 5.3.
- ¹⁸ Afvaardiging van de RWB^{bhg} :
- Leden van du RWB^{bhg}* : Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM, voorzitter, Dr Guy MARTENS, ondervoorzitter, Dr Ir Patrick DYSELER, Prof. Véronique CABIAUX, Patrick LAMOT, Prof. Michèle MESTDAGH, Francis RENNEBOOG, Prof. Dr. Benjamin VAN CAMP, Ir Luc VAN DEN NOORTGATE. Monique Lambert, expert, adjunct bij de Voorzitter.
- Externe Experten* : Dhr Frans DE KEYSER, Algemene adviseur (VBO), Ir Jacques EVRARD, adjunct-directeur belast met de Europese programma's (ABE ex-Technopol) & *National contact point* (CRAFT), Thierry PIRET, centrale directie "Onderzoek en Technologie", *New business development*, SOLVAY N.V.
- ¹⁹ Des inleidende uiteenzettingen door Dr Claude TRUFFIN, eerste ondervoorzitter van de federale Raad voor Wetenschapsbeleid, Prof. em. Roger DILLEMANS, voorzitter van de "Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid", Rector Prof. Willy LEGROS, voorzitter van de Waalse Raad voor Wetenschapsbeleid, en Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM, voorzitter van de Brusselse Raad voor Wetenschapsbeleid, alsook door de vertegenwoordiger van Commissaris Philippe BUSQUIN, de heer. Kurt VANDENBERGHE, adviseur bij het kabinet van de Europese Commissaris voor Onderzoek en Mw Colette RENIER, Europese Commissie DG "Onderzoek", hebben de instrumenten van het 6de kader-programma O & O voorgesteld.
- ²⁰ Uiteenzetting van de Voorzitter van de RWB^{bhg} ter gelegenheid van de *Rondetafel van de vier Raden voor het Wetenschapsbeleid*, 19 maart 2002, Paleis der Academiën, in bijlage 5.6.
- ²¹ In naam van de RWB^{bhg} : Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM, voorzitter, Dr Guy MARTENS, ondervoorzitter, Ir Luc VAN DEN NOORTGATE, Monique LAMBERT, exp; adj.bij de voorzitter.
- ²² Boodschappen van de Voorzitter van de RWB^{bhg}, van de Ondervoorzitter en van Dhr. Ir Luc VAN DEN NOORTGATE, lid van de Raad, Koninklijk Paleis, 2 mei 2002, in bijlage 5.7.
- ²³ Verslag met betrekking tot de oprichting van de "Cartografie van de O & O in het Brussels Gewest", RWB^{bhg}, 31 oktober 2002.
- ²⁴ Bezoek van een afvaardiging van de RWB^{bhg}, Heidelberg, 9 & 10 september 2002, zendingsverslag, bijlage 5.10.
- ²⁵ Het door Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM voorgesteld dossier : "De vernieuwde banden tussen onderneming en universiteit" wordt in bijlage toegevoegd 5.9.

5. Bijlagen

Inhoudsopgave

- 5.1. Ordonnantie houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid van het BHG
- 5.2. Besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende samenstelling van de plenaire vergadering
- 5.3. Adviezen van de Raad – integrale tekst
- 5.4. Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van de Raad
Tijschema's, organogrammen en procedures
  - Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van het Bureau
  - Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van de plenaire vergadering
  - Samenvattend overzicht van de werkzaamheden van de Werkgroepen
- 5.5. Synthese van de debatten, Wederzijdse informatiezitting van de Raden, ESRBHG/RWB^{bhg}, 27 maart 2002.
- 5.6. Uiteenzetting van de Voorzitter van de RWB^{bhg}, Paleis der Academiën, 19 maart 2002.
- 5.7. Boodschappen van de Voorzitter van de RWB^{bhg}, de Vice-Voorzitter en Dh I' Luc Van Den Noortgate, Koninklijk Paleis (Brussel), 2 mei 2002.
- 5.8. Missieverslag “cartografie van O & O in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”, juni-oktober 2002
- 5.9. “*De nieuwe banden tussen universiteiten en bedrijven in Brussel*”, uiteenzetting van de Voorzitter van de RWB^{bhg}, informatiesessie van de Federatie Agoria (Brussel), 20 maart 2002
- 5.10. Verslag van de *Wetenschappelijke informatiemissie*, Baden-Württemberg, 9 & 10 september 2002.

Overzicht

Bijlage 5.1

Ordonnantie houdende oprichting van een
Raad voor het Wetenschapsbeleid
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST — REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

MINISTERIE
VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

N. 2000 — 679

[2000/35054]

10 FEBRUARI 2000. — Ordonnantie houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (1)

De Brusselse Hoofdstedelijke Raad heeft aangenomen en Wij, Regering, bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Art. 2. In deze ordonnantie verstaat men onder "de regering" de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Art. 3. Er wordt een "Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest" opgericht.

Art. 4. § 1. De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dient de regering van advies bij de voorbereiding van het gewestelijk wetenschapsbeleid.

Hij formuleert op verzoek of op eigen initiatief adviezen en aanbevelingen over alle vraagstukken die met deze aangelegenheid verband houden.

§ 2. De regering kan aan de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om een individueel advies vragen betreffende de studies en de onderzoeksprojecten die zij wenst uit te voeren.

Art. 5. Met het oog op een doeltreffende uitvoering van de in artikel 4 bedoelde taken licht ieder regeringslid de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in over de activiteiten van zijn departement op het vlak van het wetenschapsbeleid.

Art. 6. De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de bevoorrechte gesprekspartner van de vergelijkbare raadgevende organen op de verschillende gezagsniveaus, ook op het internationale vlak.

Art. 7. § 1. De plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is samengesteld uit :

1° 20 leden, benoemd door de Regering, waaronder :

a) 10 leden als vertegenwoordiger van het universitair onderwijs en van het hoger onderwijs, gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en waarvan de Regering de lijst opstelt;

b) 10 leden als vertegenwoordigers van de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties die zitting hebben in de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

MINISTERE
DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

F. 2000 — 679

[2000/35054]

10 FEVRIER 2000. — Ordonnance portant création d'un conseil de la politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale (1)

Le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale a adopté et Nous, Gouvernement, sanctionnons ce qui suit :

Article 1er. La présente ordonnance règle une matière visée par l'article 39 de la Constitution.

Art. 2. Au sens de la présente ordonnance on entend par "le Gouvernement" : le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Art. 3. Il est institué un "Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale".

Art. 4. § 1er. Le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale conseille le Gouvernement dans la préparation de la politique scientifique régionale.

Il formule des avis et fait des recommandations, à la demande ou l'initiative, sur toutes questions relatives à cette matière.

§ 2. Le gouvernement peut demander au Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale un avis individuel sur les études et sur les projets de recherches qu'il désire réaliser.

Art. 5. Afin de garantir une exécution efficace des tâches prévues à l'article 4, chaque membre du Gouvernement informe le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale des activités menées dans son département en matière de politique scientifique.

Art. 6. Le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale est l'interlocuteur privilégié des Conseils consultatifs analogues aux différents niveaux de pouvoirs y compris sur le plan international.

Art. 7. § 1er. L'Assemblée plénière du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale est composée de :

1° 20 membres nommés par le Gouvernement, parmi lesquels :

a) 10 membres représentent les institutions d'enseignement universitaire et supérieur implantées en Région de Bruxelles-Capitale, dont le Gouvernement établit la liste;

b) 10 membres représentent les organisations représentatives des travailleurs et des employeurs siégeant au Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale.

Vijf van deze tien leden vertegenwoordigen de werknemers en de overige vijf de werkgevers van wie ten minste twee leden behoren tot de kandidaten voorgedragen door de organisaties die in de Kamer van de middenstand van de Economische en Sociale raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn vertegenwoordigd.

2° één lid zonder stemrecht aangewezen door de minister(s) bevoegd voor het wetenschapsbeleid.

3° één lid zonder stemrecht aangewezen door de minister bevoegd voor de economie.

4° een waarnemer die facultatief wordt aangewezen door elk van de andere ministers of staatssecretarissen.

5° Twee deskundigen zonder stemrecht aangewezen door de Regering en die de Collectieve Researchcentra in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigen.

§ 2. De regering bepaalt de samenstelling van de plenaire Vergadering.

§ 3. In de plenaire vergadering mag het aantal leden van hetzelfde geslacht niet hoger zijn dan twee derde van het totale aantal leden.

§ 4. De in paragraaf 1, 1°, a) en b) bedoelde leden van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten ontslag nemen vanaf het ogenblik dat de instellingen/organisaties die hen hebben voorgedragen beslissen in hun vervanging te voorzien. Zo niet ontslaat de regering het lid dat zelf zijn ontslag niet indient.

Bij zware tekortkomingen bij de uitoefening van hun opdracht of bij afwezigheid zonder gegronde reden in meer dan drie opeenvolgende zittingen, kunnen de leden bedoeld in paragraaf 1, 1° worden afgezet of uit hun functie ontheven door de Regering, en de leden bedoeld in paragraaf 1, 2° en 3°, door de bevoegde Minister(s).

§ 5. Binnen twee maanden na de vacantverklaring van een mandaat ingevolge een sterfgeval, een ontslag of elke andere oorzaak, zal de vervanger worden benoemd volgens de regels bepaald in de eerste paragraaf van dit artikel. De vervanger beëindigt het mandaat van het lid dat hij opvolgt.

§ 6. Het mandaat van de leden van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geldt voor vier jaar en kan aansluitend éénmaal worden hernieuwd.

Art. 8. De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kiest uit zijn leden een voorzitter voor een niet-hernieuwbare periode van vier jaar.

Art. 9. De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest stelt uit zijn leden een Bureau samen, bestaande uit vijf door de plenaire vergadering aangewezen leden.

De voorzitter van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is van rechtswege lid van het Bureau en neemt hiervan het voorzitterschap waar.

Art. 10. De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest regelt zijn werkzaamheden en stelt zijn eigen huishoudelijk reglement op.

Hij kan een beroep doen op een wetenschappelijke en administratieve cel die rechtstreeks verbonden is aan de Secretaris-Generaal van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Hij kan ook een beroep doen op externe deskundigen.

Art. 11. De adviezen en de aanbevelingen van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden overgezonden aan de regering en meegedeeld aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad alsook aan de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Zij worden uitgebracht binnen twee maanden na de indiening van het verzoek, tenzij het verzoek wordt ingediend tijdens een academische vakantie. In dit geval wordt de termijn met één maand verlengd.

De ces dix membres, cinq membres représentent les travailleurs et cinq membres représentent les employeurs dont deux membres au moins figurent parmi les candidats présentés par les organisations représentées à la Chambre des classes moyennes du Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale.

2° Un membre sans voix délibérative désigné par le(s) Ministre(s) qui a (ont) la Politique scientifique dans ses (leurs) attributions.

3° Un membre sans voix délibérative désigné par le Ministre qui a l'Economie dans ses attributions.

4° Un observateur désigné facultativement par chacun des autres Ministres et Secrétaires d'Etat.

5° Deux experts, sans voix délibérative, désignés par le Gouvernement, et représentant les Centres de Recherche collective en Région de Bruxelles-Capitale.

§ 2. Le Gouvernement détermine la composition de l'Assemblée plénière.

§ 3. Au sein de l'Assemblée plénière, le nombre de membres du même sexe ne peut excéder une quotité de deux tiers du nombre total de membres.

§ 4. Les membres du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale visés au paragraphe 1er, 1°, a) et b) doivent démissionner dès lors que les institutions/organisations qui les ont présentés décident de pourvoir à leur remplacement. A défaut, le Gouvernement démet le membre qui n'aurait pas présenté sa démission.

En cas de manquements graves dans l'exercice de leurs charges ou en cas d'absence à plus de trois séances consécutives, sans juste motif, les membres visés au paragraphe 1er, 1°, peuvent être révoqués ou démis de leurs fonctions par le Gouvernement et les membres visés au paragraphe 1er, 2° et 3°, par le(s) Ministre(s) compétent(s).

§ 5. Dans les deux mois de la déclaration de vacance de mandat à la suite d'un décès, de démission ou pour toute autre cause, le remplaçant est nommé selon les conditions et modalités prévues au paragraphe premier du présent article. Le remplaçant achève le mandat du membre auquel il succède.

§ 6. Le mandat des membres du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale est de quatre ans, renouvelable une fois consécutivement.

Art. 8. Le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale élit en son sein un président pour une durée de 4 ans, non renouvelable.

Art. 9. Le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale constitue en son sein un Bureau, composé de cinq membres désignés par l'Assemblée plénière.

Le président du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale est membre de droit du Bureau et en assume la présidence.

Art. 10. Le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale organise ses travaux et établit son propre règlement d'ordre intérieur.

Il peut faire appel à une cellule scientifique et administrative dépendant directement du Secrétaire général du Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale.

Il peut faire appel à des experts extérieurs.

Art. 11. Les avis et recommandations rendus par le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale sont transmis au Gouvernement et sont communiqués au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale ainsi qu'au Conseil économique et social de la Région bruxelloise.

Ils sont émis dans un délai de deux mois à compter de la demande d'avis, sauf lorsque la demande intervient durant une période de vacances académiques, auquel cas le délai est prolongé d'un mois.

Art. 12. De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest stelt zijn activiteiten voor ter gelegenheid van een jaarlijks debat, georganiseerd binnen de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De leden van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze zitting.

Dit debat heeft plaats vooraleer het in artikel 13 beoogde jaarverslag wordt opgesteld.

Art. 13. De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest legt jaarlijks een activiteitenverslag over aan de regering en aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, uiterlijk vóór de datum van indiening van de jaarlijkse begroting.

Art. 14. De werkingskosten van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden jaarlijks door de regering bepaald. Ze komen ten laste van de begroting van de administratie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Kondigen deze ordonnantie af, bevelen dat ze in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Brussel, 10 februari 2000.

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

J. SIMONET

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Openbare Werken, Vervoer, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp,

J. CHABERT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werkgelegenheid, Economie, Energie en Huisvesting,

E. TOMAS

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Ambtenarenzaken en Externe Betrekkingen,

Mevr. A. NEYTS-UYTTEBROECK

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Leefmilieu en Waterbeleid, Natuurbehoud, Openbare Netheid en Buitenlandse Handel,

D. GOSUIN

Nota

(1) Gewone zitting 1999-2000

Documenten van de Raad :

A — 40/1 Ontwerp van ordonnantie.

A — 40/2 Verslag.

Volledig verslag. — Bespreking en aanneming. Vergadering van vrijdag 28 januari 2000.

Art. 12. Le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale présente ses activités à l'occasion d'un débat annuel, organisé au sein du Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale.

Les membres du Conseil de la Politique de la Région de Bruxelles-Capitale sont invités à cette séance.

Ce débat a lieu préalablement à l'établissement du rapport annuel visé à l'article 13.

Art. 13. Le Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale adresse un rapport annuel concernant ses activités au Gouvernement et au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, au plus tard avant la date du dépôt annuel du budget.

Art. 14. Les frais de fonctionnement du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale sont fixés annuellement par le Gouvernement. Ils sont à charge du budget de l'administration de la Région de Bruxelles-Capitale.

Promulguons la présente ordonnance, ordonnons qu'elle soit publiée au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le 10 février 2000.

Le Ministre-Président de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

J. SIMONET

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Travaux publics, du Transport et de la Lutte contre l'Incendie et l'Aide médicale urgente,

J. CHABERT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Emploi, de l'Economie, de l'Energie et du Logement,

E. TOMAS

La Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargée des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

Mme A. NEYTS-UYTTEBROECK

La Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargée de l'Environnement et de la Politique de l'Eau, de la Conservation de la Nature, de la Propreté publique et du Commerce extérieur,

D. GOSUIN

Note

(1) Session ordinaire 1999-2000

Documents du Conseil :

A — 40/1 Projet d'ordonnance.

A — 40/2 Rapport.

Compte rendu intégral. — Discussion et adoption. Séance du vendredi 28 janvier 2000.

Bijlagen 5.2

Besluiten van de
Brusselse Hoofdstedelijk Regering
houdende samenstelling van de Plenaire Vergadering

[C 2000/27559]	[C 2000/27559]	[C 2000/27559]
Conseil wallon de l'Environnement pour le Développement durable	«Conseil wallon de l'Environnement pour le Développement durable» (Wallonischer Umweltrat für eine nachhaltige Entwicklung)	« Conseil wallon de l'Environnement pour le Développement durable » (Waalse Milieuraad voor de Duurzame Ontwikkeling)
Un arrêté du Gouvernement wallon du 16 novembre 2000 nomme, à la date du 16 novembre 2000, Mme Catherine Rousseau en tant que membre effectif du Conseil wallon pour le Développement durable, en tant que représentante des associations représentatives des consommateurs.	Durch Erlass der Wallonischen Regierung vom 16. November 2000 wird Frau Catherine Rousseau an diesem Datum als effektives Mitglied des «Conseil wallon de l'Environnement pour le Développement durable» ernannt, in dem sie die die Verbrauchervereinigungen vertritt.	Bij besluit van de Waalse Regering van 16 november 2000 wordt Mevr. Catherine Rousseau met ingang van 16 november 2000 benoemd tot gewoon lid van de « Conseil wallon de l'Environnement pour le Développement durable », als vertegenwoordigster van de representatieve consumentenverenigingen.
Le même arrêté nomme, à la date du 16 novembre 2000, Mme Julie Rigo en tant que membre suppléant du Conseil wallon pour le Développement durable, en tant que représentante des associations représentatives des consommateurs.	Durch denselben Erlass wird Frau Julie Rigo an diesem Datum als stellvertretendes Mitglied des «Conseil wallon de l'Environnement pour le Développement durable» ernannt, in dem sie die die Verbrauchervereinigungen vertritt.	Bij hetzelfde besluit wordt Mevr. Julie Rigo met ingang van 16 november 2000 benoemd tot plaatsvervangend lid van de « Conseil wallon de l'Environnement pour le Développement durable », als vertegenwoordigster van de representatieve consumentenverenigingen.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST — REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST [C 2000/31479]	MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE [C 2000/31479]
21 JUNI 2000. — Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende samenstelling van de plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgericht door de ordonnantie van 10 februari 2000	21 JUIN 2000. — Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale fixant la composition de l'Assemblée plénière du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale créé par l'ordonnance du 10 février 2000
De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,	Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,
Gelet op de ordonnantie van 10 februari 2000 houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, inzonderheid op artikel 7;	Vu l'ordonnance du 10 février 2000 portant création d'un Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale, et notamment l'article 7;
Op voorstel van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek;	Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique;
Na beraadslaging,	Après délibération,
Besluit :	Arrête :
Artikel 1. De lijst van de onderwijsinstellingen van het universitair en het hoger onderwijs gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigd in de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt bepaald als volgt :	Article 1er. La liste des institutions d'enseignement universitaire et supérieur implantées en Région de Bruxelles-Capitale représentées au sein du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale est fixée comme suit :
Université libre de Bruxelles (3 vertegenwoordigers);	Université libre de Bruxelles (3 représentants);
Vrije Universiteit van Brussel (2 vertegenwoordigers);	Vrije Universiteit van Brussel (2 représentants);
Université Catholique de Louvain;	Université Catholique de Louvain;
Facultés universitaires Saint-Louis;	Facultés universitaires Saint-Louis;
ICHEC (Institut catholique de Hautes Etudes commerciales);	ICHEC (Institut catholique de Hautes Etudes commerciales);
Haute Ecole Lucia de Brouckère;	Haute Ecole Lucia de Brouckère;
EHSAL — Economische Hogeschool Sint-Alovisius.	EHSAL — Economische Hogeschool Sint-Alovisius.

Art. 2. Worden benoemd tot leden van de plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid :

1° *a)* als vertegenwoordigers van de instellingen van het universitair en van het hoger onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarvan de lijst is bepaald door artikel 1 :

- De heer Vanherweghem, Jean-Louis;
- Mevr. Cabiaux, Véronique;
- De heer Van Binst, Paul;
- Mevr. Witte, Els;
- De heer Van Camp, Benjamin;
- De heer Lauwerys, Robert;
- Mevr. de Kerchove de Denterghem, Anne-Marie;
- De heer Ost, Christian;
- De heer Dysseler, Patrick;
- De heer Colpaert, Jan;

b) als vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van werknemers en werkgevers die zitting hebben in de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest :

- representatieve organisaties van de werknemers :
- Mevr. Mestdagh, Michèle;
- de heer Tordeur, Guy;
- Mevr. Dehon, Michèle;
- de heer Bravo, Abad;
- Mevr. Dekelper, Irène;
- representatieve organisaties van de werkgevers :
- de heer Franzen, Christian;
- de heer Michel, Dominique;
- de heer Martens, Guy;
- en voor de Middenstand :
- de heer Nijs, Luc;
- de heer Witmeur, Olivier;

2° als vertegenwoordiger van de Minister bevoegd voor het Wetenschapsbeleid :

- de heer Lamot, Patrick;

3° als vertegenwoordiger van de Minister bevoegd voor de Economie :

- de heer Renneboog, Francis;

4° als vertegenwoordigers van de andere Ministers of Staatssecretarissen :

— de heer Van Looy, Johan (aangewezen door de Minister belast met Openbare Werken en Vervoer);

— de heer De Smedt, Dirk (aangewezen door de Minister belast met Financiën en Budget);

— Mevr. Meurrens, Annick (aangewezen door de Minister belast met Buitenlandse Handel);

— de heer Donvil, Francis (aangewezen door de Staatssecretaris belast met Mobiliteit);

Art. 2. Sont nommés membres de l'assemblée plénière du Conseil de la Politique scientifique :

1° *a)* en tant que représentants des institutions d'enseignement universitaire et supérieur implantées en Région de Bruxelles-Capitale dont la liste est fixée par l'article 1er :

- M. Vanherweghem, Jean-Louis;
- Mme Cabiaux, Véronique;
- M. Van Binst, Paul;
- Mme Witte, Els;
- M. Van Camp, Benjamin;
- M. Lauwerys, Robert;
- Mme de Kerchove de Denterghem, Anne-Marie;
- M. Ost, Christian;
- M. Dysseler, Patrick;
- M. Colpaert, Jan;

b) en tant que représentants des organisations représentatives des travailleurs et des employeurs siégeant au Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale :

- organisations représentatives des travailleurs :
- Mme Mestdagh, Michèle;
- M. Tordeur, Guy;
- Mme Dehon, Michèle;
- M. Bravo, Abad;
- Mme Dekelper, Irène;
- organisations représentatives des employeurs :
- M. Franzen, Christian;
- M. Michel, Dominique;
- M. Martens, Guy;
- et pour les Classes moyennes :
- M. Nijs, Luc;
- M. Witmeur, Olivier;

2° en tant que représentant du Ministre qui a la Politique scientifique dans ses attributions :

- M. Lamot, Patrick;

3° en tant que représentant du Ministre qui a l'Economie dans ses attributions :

- M. Renneboog, Francis;

4° en tant qu'observateurs des autres Ministres et Secrétaires d'Etat :

— M. Van Looy, Johan (désigné par le Ministre chargé des Travaux publics et du Transport);

— M. De Smedt, Dirk (désigné par la Ministre chargée des Finances et du Budget);

— Mme Meurrens, Annick (désignée par le Ministre chargé du Commerce extérieur);

— M. Donvil, Francis (désigné par le Secrétaire d'Etat chargé de la Mobilité);

5° als experts en vertegenwoordigers van de Collectieve Researchcentra van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest :

- de heer Van Den Noortgate, Luc (WTCM);
- de heer Billiet, Alain (WTCB).

Art. 3. De Minister-Voorzitter belast met Wetenschappelijk Onderzoek wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Art. 4. Dit besluit wordt van kracht op de dag van zijn publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Brussel, 21 juni 2000.

J. SIMONET,

Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek

J. CHABERT,

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Openbare Werken, Vervoer, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

E. TOMAS,

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Tewerkstelling, Economie, Energie en Wijkopleving

Mevr. A. NEYTS-UYTTEBROECK,

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen

D. GOSUIN,

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Leefmilieu en Waterbeleid, Natuurbehoud, Openbare Nethheid en Buitenlandse Handel

5° en tant qu'experts représentant les Centres de Recherche collective en Région de Bruxelles-Capitale :

- M. Van Den Noortgate, Luc (CRIF);
- M. Billiet, Alain (CSTC).

Art. 3. Le Ministre-Président chargé de la Recherche scientifique est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Art. 4. Le présent arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le 21 juin 2000.

J. SIMONET,

Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique

J. CHABERT,

Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Travaux publics, du Transport et de la Lutte contre l'Incendie et l'Aide médicale urgente

E. TOMAS,

Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Emploi, de l'Economie, de l'Energie et de la Revitalisation des Quartiers

Mme A. NEYTS-UYTTEBROECK,

Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargée des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures

D. GOSUIN,

Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Environnement et de la Politique de l'Eau, de la Conservation de la Nature, de la Propreté publique et du Commerce extérieur

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende wijziging van de samenstelling van de plenaire vergadering van de Raad van het Wetenschapsbeleid voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgericht door de ordonnantie van 10 februari 2000

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 10 februari 2000 houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, inzonderheid op artikel 7 ;

Gelet op het besluit van 21 juni 2000 houdende samenstelling van de plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;

Overwegende dat Professor Robert Lauwerys, lid van de plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn emeritaat neemt op 1 oktober 2001 ;

Overwegende dat het Rectoraat van de Université Catholique de Louvain, hierna UCL genoemd, voorstelt Professor Jean-François Denef, prorector medische wetenschappen aan de UCL, met ingang van 1 september 2001 te benoemen als opvolger van Professor Lauwerys bij de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;

Overwegende dat de samenstelling van de vertegenwoordigingen van de onderwijsinstellingen van het universitair en het hoger onderwijs gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als bepaald in artikel 2, 1 , a van het besluit van 21 juni 2000, gewijzigd dient te worden ;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. Artikel 2, 1 , a, van de ordonnantie van 21 juni 2000 wordt gewijzigd als volgt : "Dhr. Lauwerys, Robert" wordt vervangen door "Dhr. Denef, Jean-François".

Artikel 2. De Minister-Voorzitter belast met Wetenschappelijk Onderzoek wordt belast met de uitvoering van dit besluit ;

Artikel 3. Dit besluit treedt in werking op 1 oktober 2001.

Brussel,

08 -11- 2001

F-X. DE DONNEA

Minister-Voorzitter, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek

Copie certifiée conforme
19 -11- 2001
Voor eensluidend afschrift

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale portant modification de la composition de l'Assemblée plénière du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale créé par l'ordonnance du 10 février 2000

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 10 février 2000 portant création d'un Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale, et notamment, l'article 7 ;

Vu l'arrêté du 21 juin 2000 fixant la composition de l'Assemblée plénière du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale ;

Considérant que le Professeur Robert Lauwerys, membre de l'Assemblée plénière du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale, prendra son  meritaat le 1  octobre 2001 ;

Considérant la proposition du Rectorat de L'Université Catholique de Louvain, ci-après U.C.L., de nommer le Professeur Jean-François Denef, prorecteur pour les sciences médicales à l'U.C.L.   dater du 1  septembre 2001, pour succéder au Professeur Lauwerys dans ses fonctions au sein du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale ;

Considérant qu'il y a lieu de modifier la composition des représentants des institutions d'enseignement universitaire et supérieur implantées en Région de Bruxelles-Capitale prévue à l'article 2, 1 , a, de l'arrêté du 21 juin 2000 ;

Après délibération,

Arrête :

Article 1 . L'article 2, 1 , a, de l'ordonnance du 21 juin 2000 est modifié comme suit : « M. Lauwerys, Robert », est remplacé par « M. Denef, Jean-François ».

Article 2. Le Ministre-Président chargé de la Recherche Scientifique est chargé de l'exécution du présent arrêté ;

Article 3. Le présent arrêté entre en vigueur le 1  octobre 2001.

Bruxelles, le

08 -11- 2001

F-X. DE DONNEA

Ministre-Président du Gouvernement, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT
KANSELARIJ

Bijlagen 5.3

Adviezen van de Raad

Advies nr. 5

Advies nr. 5 van het Bureau van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 5 maart 2002 betreffende het “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’”.

Advies nr. 6

Advies nr. 6 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 28 mei 2002 met betrekking tot het “Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie”.

Advies nr. 7

Advies nr. 7 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 10 december 2002 betreffende het “Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel”.

Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Kenmerk : RWB^{bhg}/BU/Advies 05 (02-03-05)

Advies nr. 5 ¹

met betrekking tot het

“Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’.”

Dit advies werd opgesteld door WG V van de RWB^{bhg} voorgezeten door Dr. Guy Martens, ondervoorzitter.

I. Inleiding

Verzoek om advies

Conform artikel 4 §1, al. 2 van de ordonnantie van 10 februari 2001 (BS 16.03.2000), heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bij de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een verzoek om advies ingediend met betrekking tot de officieus overgemaakte tekst van het “*Ontwerpbesluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’*”¹

---

¹ Tekst goedgekeurd door het Bureau van de RWB^{bhg} op 5 maart 2002.

Context van het advies

In het nieuwe ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan ² verbindt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zich ertoe een beleid te ontwikkelen dat gericht is op nieuwe technologie die economische groei met zich meebrengt en de technologische overdracht te bevorderen, in het bijzonder tussen de academische wereld en de bedrijven. In het grotendeels op het eerste advies van de RWB^{bhg} geïnspireerde hoofdstuk waarin de prioriteiten van het wetenschapsbeleid beschreven worden, uit de Regering de wil om het Gewest te laten beschikken over een juridisch kader *ad hoc*, wat impliceert dat nieuwe flexibele en transparante normen opgesteld worden.

Verder uit de Regering haar streven om “het onderzoek en de innovatie te omkaderen door de oprichting van een doeltreffend Brussels Bestuur” en om “een instituut op te richten ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Vernieuwing van Brussel”. De opdrachten van dit instituut worden beknopt opgesomd, alsook de vereisten qua flexibiliteit, pro-activiteit, snelheid, stiptheid, aanpassingsvermogen en transparantie⁴.

Op 14 september 2001 heeft de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die bevoegd is voor wetenschappelijk onderzoek, de Raad voor het Wetenschapsbeleid om een advies verzocht over een ontwerptekst van 29 juni 2001 met als opschrift “*Ontwerp van ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie*”.

In zijn Advies nr. 4 van 2 oktober 2001 stelde de RWB^{bhg} voor diverse wijzigingen aan te brengen in de ontwerpordonnantie alvorens deze goedgekeurd zou worden door de Regering en uitte daarbij de wens dat bepaalde punten uit de ordonnantie verduidelijkt zouden worden in het uitvoeringsbesluit, waarop dit advies betrekking heeft.

Algemene beschouwingen

Bronnen

De leden van de werkgroep die binnen de RWB^{bhg} werd opgericht met het oog op het onderzoek van het “*Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ontwikkeling (sic)*” ontvingen op 21 december 2001 per post volgende documenten :

- Het “Ontwerp van ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie”, een ontwerptekst daterend van 30 november 2001;
- De “Memorie van toelichting en de artikelsgewijze bespreking” m.b.t. voornoemde ontwerpordonnantie, eveneens gedateerd 30 november 2001;
- Het “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ontwikkeling (sic)”, gedateerd 29 juni 2001.

De leden van de werkgroep van de RWB^{bhg} hebben overigens tijdens de werkvergadering van 8 januari 2002 kennisgeving ontvangen van de vergadering van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, gedateerd 8 november 2001.

Later heeft de Raad kennis genomen van de tekst van het *Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan* en meer bepaald van *Prioriteit 12*, die betrekking heeft op het ontwikkelen van een nieuw wetenschapsbeleid.

Algemene toelichting

1 - Het *ontwerp van uitvoeringsbesluit* dd. 29 juni 2001, waarvan het opschrift verschilt van het opschrift van de ordonnantie, stemt niet meer overeen met het ontwerp van ordonnantie als goedgekeurd door de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 8 februari 2002 en

gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 6 maart 2002 (RBHG); in het ontwerpbesluit is immers geen rekening gehouden met de ontwerptekst van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan, noch met Advies nr. 4 van de Raad, waardoor het te veel autonome bevoegdheid toekent aan één administratie, wat strijdig is met de vorige adviezen van de Raad.

De Raad is dan ook van oordeel dat het voorgelegde ontwerpbesluit grondig herzien moet worden om het naar de letter en de geest in overeenstemming te brengen met de ordonnantie waarnaar het verwijst en om rekening te houden met de beleidskeuzes vervat in het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan.

2 – In plaats van een voorbijgestreefde tekst te analyseren, formuleert de Raad hieronder een reeks voorstellen die het opstellen van een nieuw ontwerpbesluit kunnen vergemakkelijken.

II. Bespreking per artikel

HOOFDSTUK I - Algemene bepalingen

Art. 1 - Definities

A- Conform het voorstel vervat in Advies nr. 4 van de RWB^{bhg} (*in* Advies nr. 4, hfdst. IV, art. 12 §1), zouden de rol en opdracht van het hier aangewezen orgaan, in casu de dienst O & O van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (I.W.O.I.B. vermeld in het ontwerp van GewOP) gedefinieerd moeten worden in het ontwerpbesluit houdende uitvoering van de ordonnantie.

In de commentaar bij artikel 12 van de ontwerpordonnantie (Advies nr. 4) ging de Raad ervan uit dat “...de procedures tot evaluatie van de projecten en de toekenning van steun alsmede de verantwoordelijke organen in de uitvoeringsbesluiten zullen worden bepaald”.

De Raad suggereerde eveneens dat er in artikel 12 van de ontwerpordonnantie reeds gewag gemaakt zou worden van “...de oprichting van een dergelijk orgaan door middel van de uitvoeringsbesluiten of zelfs een nieuwe ordonnantie”.

B- De Raad vestigt de aandacht op de verschillende betekenissen van de woorden “projecten” en “programma’s” en stelt voor deze woorden te definiëren in het uitvoeringsbesluit.

HOOFDSTUK II - Toekenningsvoorwaarden

Art. 2 - Toelaatbaarheids- en toekenningscriteria

Er wordt voorgesteld om de toelaatbaarheidscriteria op te nemen in het opschrift van art. 2.

1°- Toelaatbaarheidscriteria. Er dient verwezen te worden naar de toelaatbaarheidscriteria vermeld in artikel 4 van de ontwerpordonnantie “Begunstigden van de steun”.

2°- Toekenningscriteria. Er wordt voorgesteld de presentatie te structureren, de inhoud te preciseren te zorgen voor overeenstemming met de bewoordingen van de toekenningsprocedure (zie opmerking bij art. 5 §1 hieronder).

Bij de bespreking van artikel 13 “Overeenkomst en naleving van de verplichtingen” van de ordonnantie in zijn Advies nr. 4 van 2 oktober 2001 achtte de Raad het wenselijk om een sociale clausule op te nemen in het uitvoeringsbesluit en preciseerde dat “de sociaal-economische weerslag alsmede de gevolgen voor het leefmilieu zouden kunnen worden opgenomen bij de toekenningscriteria die in de uitvoeringsbesluiten nader worden bepaald”.

3°- De steunpercentages en de duur van de steun zouden nader bepaald moeten worden in het uitvoeringsbesluit.

4° - Er wordt voorgesteld een verklarende gids op stellen met betrekking tot de toekennings- en toelatingsvoorwaarden, die bij de aanvraagformulieren gevoegd zou worden (zie art. 5 §2).

Art. 3 - Grenzen en voorwaarden van de tegemoetkoming voor KMO's

In dit artikel zou gepreciseerd moeten worden dat de KMO's de eigendomsrechten bezitten over hun uitvindingen en de resultaten van de haalbaarheidsstudies.

Art. 4 - Grenzen en voorwaarden voor de tegemoetkoming voor individuele uitvinders

Het huidige artikel mag ongewijzigd worden overgenomen.

HOOFDSTUK III - Procedure van toekenning en opvolging

Rekening houdend met artikel 12 "Toekenningsprocedure en opvolgingsprocedure van de steunmaatregel" van de ontwerpordonnantie en in samenhang met Advies nr. 4 van 2 oktober 2001, waarin de Raad ervan uitging dat de procedures voor projectevaluatie en toekenning van steun alsook de bevoegde organen bepaald zouden worden in de uitvoeringsbesluiten en tevens de wens uitte dat er in het bedoelde artikel van de ordonnantie reeds naar verwezen zou worden, stelt de Raad voor dat spoedig een ministeriële omzendbrief zou verschijnen waarin herinnerd wordt aan de rol van de administratieve structuren bevoegd voor het beheer van de O & O-steun.

Art. 5 - toekenningsprocedure

Art. 5 §1

De inlichtingen gevraagd in artikel 2, 5° van de ordonnantie (de doelstellingen, de geplande activiteiten om deze te verwezenlijken en de vereiste middelen voor hun realisatie) zijn ontoereikend en onvoldoende gedetailleerd om te beantwoorden aan de vereisten vervat in artikel 2 van het ontwerp van uitvoeringsbesluit; deze gegevens dienen aangevuld en gepreciseerd te worden.

Ook is nadere uitwerking vereist van de procedure m.b.t. het antwoord van de "dienst O & O", die minstens dient te voldoen aan de punten vermeld in de conclusies aan het einde van de toelichting bij hoofdstuk III.

Art. 5 §2

1° - De projectselectie dient gecontroleerd te worden door een onafhankelijk orgaan (het I.W.O.I.B.?) waarvan de oprichting en opdrachten ter sprake komen in het ontwerp van GewOP.

De Raad stelt voor dat de rol van de bevoegde administratieve structuren in detail toegelicht zou worden in een spoedig te publiceren ministeriële omzendbrief.

2° - De gewestelijke, nationale en Europese ervaring leert dat de administratie met het oog op een ernstige en objectieve evaluatie van de ingediende projecten moet kunnen beschikken over een professioneel team voor het samenstellen en beheren van de dossiers. Thans wordt deze fase door het Gewest uitbesteed aan afdeling E6 van het Ministerie van Economische Zaken, waarvan de opdracht meer in detail aan bod komt bij het volgend punt.

3° - In zijn eerste advies wees de Raad op "de versnippering en ondoorzichtigheid van de beleidsinstrumenten die geheel of gedeeltelijk ten dienste staan van het wetenschapsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest"⁵, waarbij ook Afdeling E6 genoemd werd.

In het raamcontract⁶ met betrekking tot de organisatie van de opdrachten die door het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn toevertrouwd aan het federaal Ministerie van Economische Zaken, worden de opdrachten van Afdeling "concurrentievermogen" - Afdeling E6- op algemene wijze voorgesteld "als advies, evaluatie en *follow-up* opdrachten van projecten inzake de

aanmoediging van onderzoek en ontwikkeling ". Dit raamcontract werd gesloten voor onbepaalde tijd⁷ en kan geheel of gedeeltelijk verbroken worden door één van de ondertekenende partijen met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

De "mission statement" in artikel 2 van bovengenoemde raamcontract behelst een algemene consultancyopdracht waarin alle ponctuele advies- of dienstverlening is inbegrepen (art.2), alsook een reeks permanente opdrachten zoals het sensibiliseren en informeren van de economische en industriële kringen over de mogelijkheden inzake gewestelijke steun, prospectieve enquêtes in industriële kringen m.b.t. projecten die in aanmerking komen voor subsidie en preselectie van projecten in het kader van de financiering van collectieve onderzoekscentra. Deze opdrachten worden in detail beschreven in de specifieke bijlagen (nr. 7) bij het raamcontract, waarvan sommige gebaseerd zijn op het advies van externe experts.

De permanente opdrachten in het kader van de financiering van het toegepast industrieel onderzoek via terugvorderbare voorschotten (bijlage 1, art. 1.2) of de financiering van het industrieel basisonderzoek (bijlage 2, art. 2.2) betreffen bijvoorbeeld de evaluatie van de aanvragen die (in dit geval) stoelt op het advies van externe experts, die afgesloten wordt met een rapport dat "een beschrijving en analyse van de doelstellingen van het project en het werkprogramma bevat, alsook een gedetailleerde begroting en een evaluatie van de economische en industriële uitzichten voor het Gewest ". In het kader van de selectie van kandidaturen voor de actie "Research in Brussels" is ook voorzien, in voorkomend geval, in een evaluatieprocedure met gekwalificeerde experts of externe consultants (bijlage 7, art. 7.2).

Hoewel het nuttig kan zijn een beroep te doen op externe expertise in het kader van industrieel onderzoek (college van experts), is zulks niet steeds wenselijk m.b.t. de ontwikkeling van prototypes omdat de promotoren van dergelijke projecten vertrouwelijkheid wensen.

In een streven naar continuïteit stelt de Raad voor dat de opdracht vervuld wordt volgens bovengenoemde huidige regeling tijdens de overgangsperiode bedoeld in art. 12, ongeacht de bevoegde structuur.

4° - De maximale antwoordtermijn voor de dienst O & O (120 dagen) komt ons voor als erg lang. Er zou vergeleken dienen te worden met de "best practices" van de specifieke programma's van de KPOTO's van de Europese Commissie die administratief aanzienlijk complexer zijn wegens het internationaal karakter van de projecten en met de huidige gebruiken inzake O & O bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

5° - In artikel 5 §2 met betrekking tot de evaluatie wordt verwezen naar artikel 13 van de ordonnantie, dat overigens ook vermeld wordt in de artikelen 6 en 7 van het uitvoeringsbesluit. Hier is inhoudelijke precisering vereist.

Het is immers van belang dat de projectpromotoren weten tot wat zij zich contractueel verbinden. Het zou nuttig zijn bij het uitvoeringsbesluit als bijlage een modelovereenkomst te voegen die de algemene clausules omvat alsook een definitie van de wederzijdse verplichtingen (waaronder de sociale verplichtingen). Zo zou bijvoorbeeld de huidige standaardovereenkomst van E6 aangepast kunnen worden aan de nieuwe regelgeving.

Art. 6 - Betaling van de tegemoetkoming

De vereiste inhoudelijke preciseringen m.b.t. artikel 13 (zie punt 5° hierboven) betreffen in het bijzonder de tijdstippen en de wijze van betaling (bij het aanvraagformulier te voegen).

Overigens stelt de Raad voor dat dit artikel duidelijk de ijverplicht van de hoofdpromotor vermeldt in de herverdeling aan zijn partners en/of onderaannemers van de hen bestemde subsidies waarvan hij als tijdelijke depositaris optreedt.

De Administratie zal zich van de goede uitvoering van deze herverdeling vergewissen en de noodzakelijke maatregelen nemen in geval van ernstige tekortkoming, in overeenstemming met artikel 8.

Art. 7 - controle en opvolging

Vergt geen commentaar daar de inhoud van de overeenkomst *supra* gepreciseerd werd.

Art. 8 - Terugvordering van gestorte bedragen

In overeenstemming met de tekst van art. 13 §2 van de ordonnantie suggereert de Raad dat in het ontwerpbesluit bepaald zou worden dat de Regering over de mogelijkheid beschikt om “de tegemoetkoming stop te zetten, te schorsen en/of om de toegekende steun terug te vorderen.”

Hoewel een – overigens niet uitputtende – lijst van “ernstige tekortkomingen” gegeven wordt, behoort het de Regering toe om te oordelen of er al dan niet sprake is van een dergelijke tekortkoming (op de voordracht van de dienst O & O ?).

De Raad formuleert als aanbeveling dat in dit artikel, in geval van controverse, de beroepsmogelijkheden voor de projectpromotor vermeld zouden worden. Daarbij kan artikel 16 van de huidige overeenkomsten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als basis dienen; de Raad suggereert evenwel dat de “derde-scheidsrechter” goed geïdentificeerd zou worden (Handelsrechtbank ?).

Overigens stelt de Raad voor dat een tekst uitgewerkt zou worden waarbij het feit dat een promotor de steunbedragen die bestemd zijn voor zijn partners en/of onderaannemers waarvoor hij optreedt als depositaris niet binnen een redelijke termijn doorstort aan laatstgenoemden, opgenomen wordt in de lijst van de ernstige tekortkomingen.

Art. 9 - eigendom van de resultaten

Dit artikel zou moeten aanvangen met de bepaling dat de projectpromotor wel degelijk eigenaar is van de resultaten of, zoals voor Europese projecten, dat de intellectuele (mede-) eigendomsrechten geregeld worden in een overeenkomst tussen de betrokken partijen.

Er dient in elk geval verwezen te worden naar de algemene regel bepaald in de ordonnantie.

De in dit artikel opgelegde voorwaarden zouden enkel betrekking mogen hebben op de overdracht van eigendomsrechten en niet op de concessie van exploitatievergunningen; in laatstgenoemd geval zouden de voorwaarden immers naar de geest strijdig zijn met art. 2, 5° en 8°.

Conclusie

De Raad geeft hieronder een voorbeeldschema van hoofdstuk III met vermelding van de basisgegevens die MINSTENS opgenomen en gepreciseerd dienen te worden in het uitvoeringsbesluit.

SCHEMA

Hoofdstuk III – *Procedure van toekenning en opvolging, rol van het (de) verantwoordelijke orgaan (organen).*

1- Offerteaanvragen :

Te bepalen : bekendmaking, periodiciteit, ...

De Raad stelt meer bepaald voor dat jaarlijks twee offerteaanvragen uitgeschreven worden voor projecten waarvan het (totaal) budget meer dan 500 kEUR bedraagt en één voor projecten met een kleiner budget.

2- Indiening van de aanvragen :

Te bepalen : nadere regels, termijnen en inhoud

Principe : opstellen van een standaardformulier, dat conformiteit waarborgt met de toelaatbaarheids- en toekenningsvoorwaarden, ...

Voorbeeld van procedure :

De aanvraag om tegemoetkoming wordt ingediend via een “aanvraagformulier” dat de administratie ter beschikking van de aanvrager stelt.

In dit formulier wordt op gedetailleerde wijze aangegeven welke inlichtingen meegedeeld dient te worden, conform art. 2, 5° van de ordonnantie. Het formulier bevat ook een gedetailleerde beschrijving van de procedures, de evaluatiecriteria en de termijnen inzake toekenningsaanvragen, evenals de algemene regels qua verrekening van de tegenmoetkoming, qua projectopvolging en qua verplichtingen van de partijen die van toepassing zijn voor de betrokken projectcategorie. Indien nodig wordt verwezen naar de ordonnantie en/of het uitvoeringsbesluit.

De administratie zendt binnen de 14 dagen een ontvangstbewijs, waarin de ontvangstdatum van de aanvraag uitdrukkelijk vermeld wordt (belangrijk met het oog op het in aanmerking nemen van de kosten).

De administratie verricht een globale analyse van de aanvraag binnen een termijn van 30 dagen en gaat na of de aanvrager de gestelde vragen correct geïnterpreteerd heeft. Desgevallend geeft zij de aanvrager de kans de aanvraag te verbeteren en/of aan te vullen. De administratie zendt een ontvangstbewijs ter bevestiging dat de aanvraag klaar is om geëvalueerd te worden, met opgave van de ontvangstdatum.

3- Evaluatie :

Principes :

- Selectie via evaluatie *ex ante* van de projecten met een professioneel team; de resultaten zouden met het oog op een gunstig advies voorgelegd worden aan een onafhankelijk orgaan. Voor bepaalde (duidelijk te definiëren) projectcategorieën doet de administratie een beroep op externe experts, die ermee belast zijn terzake een rapport te bezorgen aan voornoemd orgaan;
- Bepalen van voorwaarden en criteria voor de evaluatie *ex post*;
- Preciseren dat de evaluatiecriteria geïnterpreteerd zullen worden volgens de projectcategorie;
- Preciseren van de kennisgevingstermijn.

Voorbeeld van procedure :

De administratie evalueert het project op basis van de criteria, procedures en termijnen die bij aanvang werden meegedeeld aan de aanvrager. Voor bepaalde projectcategorieën doet de administratie een beroep op externe experts, maar treft de nodige schikkingen om de belangen van de aanvrager te vrijwaren (intellectuele eigendom, commerciële belangen, ...).

De administratie zendt het ontwerp van beslissing naar de Regering binnen een termijn van 90 dagen na ontvangst van de aanvraag of, in voorkomend geval, van de correcties (cf. supra) en licht de aanvrager in.

De Regering neemt een gemotiveerde beslissing binnen een termijn van 30 dagen. Van deze beslissing wordt binnen 7 dagen kennis gegeven aan de aanvrager.

Indien de aanvrager zich benadeeld acht wegens weigering van de aanvraag, wijziging van het budget of inhoudelijke wijziging, enz., kan hij beroep indienen bij ...? (te preciseren)

De RWB^{bhg} stelt voor dat alle voornoemde termijnen onderzocht zouden worden in het licht van de huidige gebruiken !

- 4- *Overeenkomst (een ontwerp dient bij het ontwerpbesluit gevoegd te worden; als voorbeeld kan een “IWONL”-overeenkomst genomen worden)*

Principes :

- In de overeenkomst worden de verplichtingen van de contracterende partijen gepreciseerd
- Intellectuele eigendomsrechten (aandacht van de promotoren vestigen op dit punt, dat verduidelijkt wordt in een toelichtende nota en het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke overeenkomst)
- Beslechting van geschillen (inachtneming van wederzijdse verplichtingen, ...)

Voorbeeld van procedure :

De administratie stelt een overeenkomst op conform artikel 13 van de ordonnantie, binnen een termijn van 15 dagen.

- 5- *Controle en follow-up* : door de “dienst O & O” (of door I.W.O.I.B.?), goedgekeurd door een onafhankelijk orgaan
- 6- *Openbaarheid van de resultaten* (noodzakelijk maar beperkt omwille van de vertrouwelijkheid; zie Jaarverslag IWONL als voorbeeld).

HOOFDSTUK IV : *Slotbepalingen*

Art. 10 - Indexering

Vergt geen commentaar

Art. 11 - Uitvoering

Vergt geen commentaar

Art. 12 - “Overgangsbepalingen” (nieuw artikel)

Rekening houdend met de beleidskeuzes inzake wetenschapsbeleid als vermeld in Prioriteit 12 van het ontwerp van GewOP en de grondige herstructureringen die deze met zich meebrengen, zou in dit nieuwe artikel indien nodig gepreciseerd kunnen worden dat de huidige bepalingen (vervat in het ontwerpbesluit houdende uitvoering van de ordonnantie) blijven gelden tijdens een overgangsperiode.

Notas

¹ “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ontwikkeling” van 29 juni 2001 (3509/00/EM).

² *Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan* van 20 september 2001 (B.S. 16 oktober 2001), *Prioriteit 12*, pp. 35.926 tot 35.932.

³ *op. cit.* *Ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan, Prioriteit 12*, p. 35.931, punt 3, 3.2 §2

⁴ *op. cit.* *Ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan, Prioriteit 12*, punt 3, 3.2 §3. De opdracht van dit instituut zou volgens het GewOP bestaan in het analyseren van de O & O-mogelijkheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het verzamelen en analyseren van de gegevens die de evaluatie van het wetenschappelijk beleid mogelijk maken, het promoten van O & O in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het beheeren van de dossiers, met inbegrip van hun evaluatie *ex ante* en *ex post* door externe colleges van experts en het organiseren van steun aan het onderzoek en het lanceren van nieuwe innoverende bedrijven.

⁵ *In Advies nr. 1*, punt 3.4 §3, “Versnippering en ondoorzichtigheid van de instrumenten ”

⁶ “*Raamcontract betreffende de organisatie van de door het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan het federaal Ministerie van Economische Zaken toevertrouwde opdrachten en bijlagen* ”, Brussel, 15 oktober 1996.

⁷ De modaliteiten i.v.m. het verbreken van het raamcontract zijn bepaald in art. 5 van voornoemde Raamcontract.

Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Kenmerk : RWB^{bhg}/Advies nr. 6 - (02-05-28)

Advies nr.°6

met betrekking tot het

“Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie”.

Dit advies werd opgesteld door WG VI van de RWB^{bhg}, voorgezeten door Dr. Guy Martens, ondervoorzitter.

I. Inleiding

Verzoek om advies

Conform artikel 4, §1, al. 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.2000), heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bij de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 30 april 2002 een officieel verzoek om advies ingediend met betrekking tot het “Ontwerpbesluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie”, dat in eerste lezing door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering werd aangenomen op 25 april 2002 ¹.

Context van het advies

Om de juridische leemte te verhelpen die bestaat van bij de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 1989 en die werd aangeklaagd door de Europese Commissie, zal de Regering nieuwe initiatieven nemen met inachtneming van de algemene beleidslijnen inzake wetenschapsbeleid die zijn opgenomen in het nieuw Gewestelijk Ontwikkelingsplan en waarvan de Minister-Voorzitter de strategische doelstellingen heeft samengevat voor de Commissie Economische Zaken ².

In het nieuwe ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan³ verbindt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zich ertoe een beleid te ontwikkelen dat gericht is op nieuwe technologie die economische groei met zich meebrengt en de technologische overdracht te bevorderen, in het bijzonder tussen de academische wereld en de bedrijven.

In het grotendeels op het eerste advies van de RWB^{bhg} ⁴, geïnspireerde hoofdstuk waarin de prioriteiten van het wetenschapsbeleid beschreven worden, uit de Regering de wil om het Gewest te laten beschikken over een juridisch kader *ad hoc*, wat impliceert dat nieuwe flexibele en transparante normen opgesteld worden. Verder uit de Regering haar streven om “...het onderzoek en de innovatie te omkaderen door de oprichting van een doeltreffend Brussels Bestuur...” en om “...een instituut op te richten ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie in Brussel...”. De opdrachten van dit instituut worden beknopt opgesomd, alsook de vereisten qua flexibiliteit, pro-activiteit, snelheid, stiptheid, aanpassingsvermogen en transparantie ⁵.

Op 14 september 2001 heeft de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die bevoegd is voor wetenschappelijk onderzoek, de Raad voor het Wetenschapsbeleid om een advies verzocht over een ontwerptekst van 29 juni 2001 met als opschrift “*Ontwerp van ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie*”.

In zijn Advies nr. 4 van 2 oktober 2001 stelde de RWB^{bhg} voor diverse wijzigingen aan te brengen in de ontwerpordonnantie alvorens deze goedgekeurd zou worden door de Regering en uitte daarbij de wens dat bepaalde punten uit de ordonnantie verduidelijkt zouden worden in het uitvoeringsbesluit, waarvoor een tweede maal om advies verzocht wordt.

Op 20 december 2001, heeft de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die bevoegd is voor wetenschappelijk onderzoek de Raad van het Wetenschapsbeleid officieus om een advies verzocht over een ontwerptekst dd. 29 juni 2001 met als opschrift “*Ontwerp van ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’*”⁶.

In Advies nr. 5 van 5 maart 2002 stelde het Bureau van de RWB^{bhg} vast dat het *Ontwerp van uitvoeringsbesluit* dd. 29 juni 2001 niet meer overeenstemde met de tekst van de ontwerpordonnantie van 21 februari 2002 (B.S. 06.03.2002), geen rekening hield met de tekst van het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan noch met Advies nr. 4 van de Raad en in het bijzonder te veel autonome bevoegdheid toekeende aan één administratie, wat strijdig was met de vorige adviezen van de Raad.

Het Bureau was dan ook van mening dat het voorgelegde ontwerpbesluit *grondig herzien moest worden om het naar de letter en de geest in overeenstemming te brengen met de ordonnantie waarnaar het verwijst en om rekening te houden met de beleidskeuzes vervat in het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan*.

In plaats van een voorbijgestreefde tekst te analyseren, formuleerde de Raad een reeks voorstellen die tot doel hadden het opstellen van een nieuw ontwerpbesluit te vergemakkelijken.

Algemene beschouwingen

Bronnen

De leden van de werkgroep die binnen de RWB^{bhg} werd opgericht met het oog op het onderzoek van het “*Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie*”, ontvingen op 19 april 2002 per mailpost een officiële versie van het ontwerp. De werkgroep als zodanig ontving op 30 april de versie van het ontwerpbesluit die in eerste lezing door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering was goedgekeurd op 25 april 2002 :

- Het “*Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie met betrekking tot de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie.*” van 25 april 2002.

- le “*Projet d’arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale portant exécution de l’Ordonnance relative à l’encouragement et au financement de la recherche scientifique et de l’innovation technologique*”, daté du 25 avril 2002.

De tekst van de ordonnantie van 21 februari 2002 (B.S. 06.03.02) is beschikbaar op de internetsite van het Ministerie van Justitie (Belgisch Staatsblad).

- *Ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie van 21 februari 2002 (B.S. 06.03.02)*
- *Ordonnance relative à l’encouragement et au financement de la recherche scientifique et de l’innovation technologique du 21 février 2002 (M.B. 06.03.02)*

Algemene toelichting

Het *Ontwerp van uitvoeringsbesluit* dd. 25 april 2002 is een verbeterde versie van de tekst die dateert van 29 juni 2001. In dit nieuwe ontwerp is rekening gehouden met enkele opmerkingen en suggesties geformuleerd in het Advies nr. 5 als aangenomen op 5 maart 2002 door het Bureau van de RWB^{bhg}. Het gaat echter niet om een “grondige herziening” als wenselijk geacht in voornoemd advies om het ontwerp “naar de letter en de geest in overeenstemming te brengen met de ordonnantie waarnaar het verwijst en om rekening te houden met de beleidskeuzes vervat in het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan”.

Voor zover het ontwerp van uitvoeringsbesluit slechts een deel van het toepassingsgebied van de ordonnantie dekt, meer bepaald *de bedrijven en/of groeperingen van bedrijven, evenals de individuele uitvinders, en niet* de collectieve, de universitaire of de hogeschoolresearchcentra en/of elke groepering van researcheenheden, verstaat de Raad dat andere toepassingsbesluiten later zullen worden opgemaakt en ze wenst dat dit redelijk snel gebeurt.

Voor alle duidelijkheid, is de Raad dus van oordeel dat het belangrijk is de titel van onderhavig besluit te wijzigen en het aan te vullen, met vermelding van het beoogd toepassingsgebied, op de volgende manier :

Amendement nr. 1 – titel

“Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie en **bepalende de toekenningsprocedures van steun aan bedrijven en/of groeperingen van bedrijven en aan individuele uitvinders**”.

Er wordt overigens meer bepaald op geen enkele wijze verwezen naar de oprichting van een orgaan dat instaat voor de procedures inzake projectevaluatie en toekenning van de steun.

In zijn Adviezen nrs. 4 en 5 suggereerde de Raad dat er reeds gewag gemaakt zou worden van “*de oprichting van een dergelijk orgaan door middel van de uitvoeringsbesluiten of zelfs een nieuwe ordonnantie*”.

De administratie meldt dat er een ontwerp van ordonnantie houdende oprichting van een dergelijk orgaan op stapel staat en zeer binnenkort aan de Raad bezorgd zal worden.

De Raad is evenwel van oordeel dat zijn suggestie nog steeds relevant is zou kunnen in de memorie van toelichting van onderhavig ontwerpbesluit opgenomen worden en toegelicht in de ministeriële omzendbrieven waarnaar met name in artikel 6 van het ontwerpbesluit verwezen wordt.

Ten slotte, werd niet verder ingegaan op het voorstel om een artikel toe te voegen waarin verduidelijkt wordt dat de bepalingen van het ontwerpbesluit als overgangsregeling bedoeld zijn.

De Raad uit de uitdrukkelijke wens dat in het besluit rekening gehouden zou worden met de hieronder vermelde voorstellen die door het Bureau werden aangenomen

II. Bespreking per artikel

HOOFDSTUK I – Algemene bepalingen

Art. 1 - Toepassingsgebied

Dit nieuw artikel behoeft geen commentaar, indien de titel gemodificeerd wordt zoals bepaald in §2 van de algemene opmerkingen (vide supra).

Art 2 - Definities

2° - art.2 §2°- De dienst O & O

In zijn Adviezen nrs. 4 en 5 suggereerde de Raad dat reeds duidelijk gewag zou worden gemaakt van de oprichting van een dergelijk orgaan door middel van uitvoeringsbesluiten of zelfs een nieuwe ordonnantie. Deze suggestie blijft geldig (zie hierboven).

3° - Er wordt voorgesteld de tekst als volgt te wijzigen :

Amendement nr. 2

art. 2, 3° “...de promotor of de individuele uitvinder in de zin van de verordening-ordonnantie van 21/02/2002 en nader bepaald in artikel 1 van dit besluit.”

4°– Indien voorzien wordt in specifieke bepalingen voor de micro-ondernemingen, hier genoemd ZKO's, is het van belang deze ook te definiëren.

Bij de bespreking komt naar voren dat dergelijke specifieke maatregelen niet zouden moeten slaan op de procedures voor het indienen van de aanvragen om tegemoetkoming (art. 6), maar wel op de termijn waarbinnen de Administratie de dossiers moet evalueren (art. 8) (zie verder).

In zijn Advies nr. 4 ⁷ met betrekking tot het ontwerp van ordonnantie nam de Raad bij artikel 2 nota van “de bestaande coherentie tussen de gehanteerde definities en degene die in de mededeling van de Commissie worden gegeven inzake communautaire kaderregeling omtrent de overheidssteun aan onderzoek en ontwikkeling” ⁸.

In de *Memorie van toelichting en artikelsgewijze bespreking* ⁹ wordt gespecificeerd dat de ordonnantie “...in overeenstemming is met de normen en criteria die terzake bepaald werden door de Europese Commissie en gebruik maakt van de begrippen die op Europees niveau gehanteerd worden.”

Amendement nr. 3

Daarom stelt de Raad voor *de terminologie en de definitie van “ZKO” in overeenstemming te brengen met de Europese definitie* ¹⁰ *van micro-onderneming, waarvan de criteria in eindnota 10 zijn voorgesteld.*

HOOFDSTUK II - Toekenningsvoorwaarden

Art. 3 - Toekenningscriteria

De Raad herhaalt haar suggestie om hier te verwijzen naar de aanvaardbaarheidsvoorwaarden vermeld in art. 4 van de ontwerpordonnantie met betrekking tot de “Begunstigden van de steun” en om de steunpercentages en de duur van de steun nader te bepalen.

Met betrekking tot artikel 13 van de ordonnantie “*Overeenkomst en naleving van de verplichtingen*” achtte de Raad het in zijn Advies nr. 4 van 2 oktober 2001 opportuun een sociale clausule op te nemen in het uitvoeringsbesluit en stelde dat “*de sociaal-economische weerslag alsmede de gevolgen voor het leefmilieu zouden kunnen worden opgenomen bij de toekenningscriteria die in de uitvoeringsbesluiten nader worden bepaald*”.

De Raad verheugt zich erover dat in artikel 3, §7 van het nieuwe ontwerp een criterium is opgenomen waarin dit punt gepreciseerd wordt.

In zijn Advies nr. 5 van 5 maart 2002 stelde het Bureau van de Raad voor om een verklarende gids op te stellen met betrekking tot de toekennings- en toelaatbaarheidscriteria, die bij de aanvraagformulieren gevoegd zou worden. De Raad gaat ervan uit dat deze toelichting vervat zal zijn in de ministeriële omzendbrief bedoeld in art. 6 in het kader van de indiening van de aanvragen om tegemoetkoming (zie verder).

Art.4 - Bijzondere grenzen en voorwaarden van de tegemoetkoming voor KMO's

De Raad herhaalt haar suggestie om in dit artikel te preciseren dat de KMO's de eigendomsrechten bezitten over hun uitvindingen en de resultaten van de haalbaarheidsstudies.

De Raad vraagt zich af of het wenselijk was om in §1 van dit artikel de mogelijkheid voor de Regering te beperken om het bedrag van de tegemoetkomingen te indexeren in plaats van een meer algemene tekst te behouden (art. 10 in de tekst van 29 juni 2001).

Art. 5 - Bijzondere voorwaarden van de tegemoetkoming voor individuele uitvinders

De RWB^{bhg} stelt het op prijs dat de tekst verduidelijkt werd maar wenst dat het in de ordonnantie vermelde maximumbedrag van 12.500 EUR hier herhaald zou worden.

De Raad stelt dan ook volgende wijziging voor :

Amendement nr. 4

Art.5, §1 : “De toekenning van een tegemoetkoming door de Regering in de kosten van de technische haalbaarheidsstudie van een uitvinding ten voordele van een natuurlijke persoon als bepaald in artikel 9 van de ordonnantie, mag niet meer bedragen dan twaalfduizend vijfhonderd € per uitvinding en is onderworpen aan ...”

Met het oog op een betere leesbaarheid van §2 van dit artikel stelt de Raad voor om de volgorde van de zinnen te veranderen en de tekst als volgt te wijzigen :

Amendement nr. 5

Art. 5, §2 : “ ...De (~~tussenkomst~~) **tegemoetkoming** van het Gewest wordt rechtstreeks betaald aan de gespecialiseerde instelling die met de uitvoering van de technische haalbaarheidsstudie belast is. De individuele uitvinder blijft eigenaar van de rechten verbonden aan zijn uitvinding en wordt eigenaar van de resultaten van de technische haalbaarheidsstudie verricht door de gespecialiseerde instelling en (die van deze financiële tegemoetkoming geniet) waarvoor de financiële tegemoetkoming is toegekend”.

HOOFDSTUK III – Procedure van aanvraag, toekenning en opvolging

De Raad toont zich verheugd over de nieuwe structuur van dit hoofdstuk en in het bijzonder over het opnemen van een artikel in verband met het indienen van de aanvragen om tegemoetkoming (art. 6) en een artikel in verband met de ontvangst van de aanvragen (art. 7). De Raad betreurt echter dat geen rekening is gehouden met zijn aanbevelingen op het vlak van projectselectie (art. 8).

Art.6 - Indiening van de aanvraag tot tegemoetkoming

§1 & §2 – Wat betreft de periodiciteit van de projectoproepen is de Raad van oordeel dat een pragmatisch evenwicht gevonden moet worden tussen de flexibiliteit van een “open oproep”, waarbij de promotoren hun aanvragen op elk tijdstip van het jaar mogen indienen, en een efficiënt beheer van de projecten effectenbezit waarbij voor een gegeven budget de projecten geselecteerd worden op kwalitatieve basis en niet volgens indieningsdatum van de aanvraag.

De Raad is dan ook gewonnen voor halfjaarlijkse oproepen met vrijstellingen die evenwel gebaseerd moeten zijn op de projectomvang en – bijgevolg – de betrokken bedragen, veeleer dan op bedrijfsgrootte.

Derhalve stelt de Raad voor om de halfjaarlijkse oproepen te behouden maar vrijstellingen toe te kennen voor projecten waarvan het budget niet hoger ligt dan 400K €. Dit bedrag dient bepaald te worden op grond van de individuele budgetten van de projecten waarvoor het Gewest thans steun verleent.

De Raad stelt dan ook voor het tweede alinea van art. 6 te vervangen door volgende tekst :

Amendement nr. 6

Art. 6, §2 : “ ...Onafhankelijk van deze procedure ~~blijven de ZKO's gerechtigd om hun aanvragen op gelijk welk ogenblik van het jaar in te dienen~~ mag elke aanvraag met betrekking tot een project waarvan het budget minder dan 400K € bedraagt, te allen tijde worden ingediend. Eenzelfde promotor mag jaarlijks slechts één aanvraag indienen in het raam gevisieerd door deze uitzonderingsprocedure”

Tevens stelt de Raad voor een bijkomend § toe te voegen aan art. 6 waarin gepreciseerd wordt dat :

Amendement nr. 7 - Toevoeging van een nieuwe paragraaf

“De “open” procedure geldt ook voor de technische haalbaarheidsstudies zoals bedoeld in de artikelen 4 en 5.”

§3 – De Raad stelt het in het bijzonder op prijs dat alle inlichtingen die vereist zijn tot staving van de steunaanvragen gepreciseerd zullen worden in een ministeriële omzendbrief die systematisch aan de aanvragers meegedeeld zal worden bij elke projectoproep; de Raad vraagt zich evenwel af of het zin heeft een kopie van die omzendbrief (of het ontwerp) bij het onderhavige besluit te voegen.

Art.7 - Ontvangst van de aanvragen

De Raad stelt de preciseringen op prijs die in dit artikel werden aangebracht, maar wenst dat in het ontvangstbericht uitdrukkelijk melding gemaakt zou worden van de ontvangstdatum, die geldt als aanvangsdatum van de termijn voor de evaluatie van het project en de toekenning van de tegemoetkoming (zie art. 8), alsook van de conformiteit van de aanvraag met de administratieve vereisten. Eventueel zou de termijn voor deze eerste fase op 10 dagen gebracht kunnen worden.

Modificatie - het §3 van art.7 verplaatsen naar de aanvang van art. 8

Artikel 7, §3 – Om een duidelijk onderscheid te maken tussen de bovenvermelde vormvereisten en de evaluatie van de toelaatbaarheid (ontvankelijkheid) van de projecten, *suggereert de Raad het derde alinea van art. 7 te verplaatsen naar het begin van art. 8 en de tekst overeenkomstig te wijzigen.*

Art. 8 - Evaluatie van de projecten en toekenning van de tegemoetkoming

De Raad beklemtoont dat het nodig is de projectselectie te laten plaatsvinden onder controle van een onafhankelijk orgaan waarvan de oprichting en de opdrachten ter sprake komen in het ontwerp van

Gewestelijk Ontwikkelingsplan en herhaalt zijn voorstel om de rol van de verantwoordelijke administratieve structuren toe te lichten in een binnenkort te publiceren ministeriële omzendbrief.

De Raad wijst erop dat de gewestelijke, nationale en Europese ervaring leert dat de administratie met het oog op een *ernstige en objectieve evaluatie* van de ingediende projecten moet kunnen beschikken over een professioneel team voor het samenstellen en beheren van de dossiers. Thans wordt deze fase door het Gewest uitbesteed aan afdeling E6 van het federale Ministerie van Economische Zaken.

In het raamcontract ¹¹ met betrekking tot de organisatie van de opdrachten die door het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn toevertrouwd aan het federaal Ministerie van Economische Zaken, worden *de opdrachten* van Afdeling “concurrentievermogen” - *Afdeling E6*- op algemene wijze voorgesteld “als advies, evaluatie en *follow-up* opdrachten van projecten inzake de aanmoediging van onderzoek en ontwikkeling”. Dit raamcontract werd gesloten voor onbepaalde tijd ¹² en kan geheel of gedeeltelijk verbroken worden door één van de ondertekenende partijen met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

In een streven naar continuïteit stelt de Raad voor om ongeacht de gekozen verantwoordelijke structuur de opdracht tijdens de overgangsperiode bedoeld in het voorgestelde artikel 14 (zie verder) voort te zetten volgens de bovenvermelde huidige regeling die beschreven wordt in artikel 2 van het raamcontract en waarnaar verwezen wordt in Advies nr. 5 van het Bureau. **Niettemin moeten huidige documenten in overeenstemming worden gebracht naar de letter en de geest van de ordonnantie.**

De Raad stelt voor om in artikel 8 een totale maximumduur van 90 dagen te bepalen voor de volledige toekenningsprocedure (conformiteitsonderzoek, projectevaluatie, beslissing van de Regering en kennisgeving van die beslissing), zonder een termijn te koppelen aan de tussenfasen, met dien verstande dat elke vertraging die te wijten is aan de aanvrager bij deze duur wordt opgeteld.

Het eerste tot en met het derde alinea van de huidige tekst zouden overeenkomstig herwerkt moeten worden.

De Raad wenst evenwel dat melding gemaakt zou worden van de spoed waarmee de Administratie de aanvragen van “ZKO’s” (zeer kleine ondernemingen) zal behandelen, waarbij het oogmerk erin bestaat de totale duur te verminderen tot 60 dagen.

De Raad stelt ook voor dat volgende alinea ingevoegd zou worden aan het begin van dit artikel 8 (zie hierboven, art. 7, §3).

Amendement nr. 8 – nieuwe alinea

Art.8, alinea 1 : “De Dienst O & O onderzoekt zonder uitstel de overeenstemming van de aanvraag met de aanvaardbaarheidscriteria als vermeld in de in artikel 6 bedoelde ministeriële omzendbrief. In voorkomend geval nodigt de dienst O & O de aanvrager uit om zijn dossier aan te vullen overeenkomstig de vormen die hij preciseert. Hij maakt officieel aan de aanvrager een betekening over zodra de aanvraag als ontvankelijk en volledig wordt beoordeeld.”

Overigens vraagt de Raad zich af welke de beroepsmogelijkheden zijn voor een aanvrager die zich benadeeld acht bij weigering van zijn aanvraag, budgettaire of inhoudelijke wijzigingen, enz.

Art.9 : Betaling van de tegemoetkoming

De Raad is tevreden over het feit dat in dit artikel aan “de begunstigde” de verplichting wordt opgelegd om de bedragen die bestemd zijn voor zijn onderaannemers onverwijld door te storten.

Niettemin beveelt de Raad aan om deze maatregel niet te beperken tot in onderaanneming verrichtonderzoek maar toe te passen op “de financiering van het gedeelte van het onderzoeksprogramma dat uitgevoerd wordt door partners en/of onderaannemers”, ongeacht hun aard of grootte.

Bijgevolg stelt de Raad volgende wijziging voor :

Amendement nr. 9

art. 9, §2, al. 2 ... “...de financiering van het gedeelte van het onderzoeksprogramma dat uitgevoerd wordt in onderaanneming en/of partnership ~~door een collectieve onderzoekseenheid, een universitaire onderzoekseenheid of een onderzoekseenheid van het hoger onderwijs of door een ZKO.~~”

Verder suggereert de Raad om dit § aan te vullen met onderstaande toevoeging :

Amendement nr. 10 – toevoegsel van een paragraaf

“De administratie zal alle onderaannemers en/of partners verwittigen van de terbeschikkingstelling van fondsen gestort aan de hoofdpromotor, en dient zich te vergewissen van de goede uitvoering van deze herverdeling en de nodige schikkingen te treffen bij ernstige tekortkomingen, conform artikel 11.”

Art.10 - Controle en opvolging

De Raad stelt voor dat hier gewag gemaakt zou worden van de verplichting om bij voltooiing van het project een korte samenvatting te publiceren waarvan de begunstigen de bewoordingen bepalen om ruchtbaarheid te geven aan de acties van het Gewest met inachtneming van de vereiste discretie wat betreft de gedetailleerde resultaten.

Art. 11 - Terugvordering van de gestorte bedragen

Evenals in zijn Advies nr. 5 suggereert de Raad dat in de tekst van het besluit zou opgenomen worden dat de Regering over de mogelijkheid beschikt om de “*tegemoetkoming stop te zetten, te schorsen en/of te beslissen tot terugvordering van de toegekende steun*”, in overeenstemming met art. 13, §2 van de ordonnantie.

Daarom stelt de Raad voor om het ontwerp als volgt te wijzigen :

Amendement nr. 11

Art. 11, §1 : “...kan de Regering ... de tegemoetkoming beëindigen, schorsen en/of beslissen over te gaan tot terugvordering van de reeds toegekende steun.
De teruggevorderde bedragen kunnen, in voorkomend geval, worden gebruikt voor het betalen van de onterecht benadeelde onderaannemers en/of partners.”

De Raad juicht toe dat “*in het bijzonder het niet respecteren van de financiële verplichtingen aangaan voor de financiering van het gedeelte van het onderzoeksprogramma uitgevoerd in onderaanneming ...*” is opgenomen in de lijst van de ernstige tekortkomingen.

De Raad wenst evenwel (zie art. 9) dat deze clausule zou gelden voor elke tekortkoming vanwege een begunstigde met betrekking tot het tijdig doorstorten van de steunbedragen die bestemd zijn voor zijn partners en/of onderaannemers en waarvoor de begunstigde als depositaris optreedt.

Bijgevolg wordt voorgesteld om art. 11, §3, 1° als volgt te wijzigen :

Amendement nr. 12

Art. 11, §3, 1° : “ ... het niet respecteren van de financiële verplichtingen aangaan voor de financiering van het gedeelte van het onderzoeksprogramma in onderaanneming en/of partnership uitgevoerd. (~~door een collectieve onderzoekseenheid, een universitaire onderzoekseenheid of een onderzoekseenheid van het hogere onderwijs of door een ZKO;~~)”

Met het oog op grotere duidelijkheid zonder het ontwerp naar de geest te wijzigen, wenst de Raad verder art. 11, §3, 2° als volgt te wijzigen :

Amendement nr. 13

Art. 11, §3, 2° : “ ~~het niet uitvoeren van het project overeenkomstig de door het~~ **fundamenteel wijzigen van de in** de overeenkomst vastgelegde doelstellingen, programma en middelen, zonder voorafgaand ~~het akkoord~~ **de instemming** van de Regering verkregen te hebben »

Art. 12 - overdracht van de eigendomsrechten

De Raad beveelt nog steeds aan dat dit artikel zou aanvangen met erop te wijzen dat de eigendomsrechten m.b.t. de resultaten berusten bij de “begunstigde” of – in geval van partnership – dat de intellectuele (mede-)eigendomsrechten geregeld dienen te worden via een overeenkomst tussen de contractanten.

De Raad herinnert eraan dat in dit artikel duidelijk bepaald moet worden dat de voorschriften slaan op de overdracht van de eigendomsrechten en niet op het toestaan van exploitatievergunningen.

Dientengevolge stelt de Raad voor artikel 12 aan te vullen door wat volgt :

Amendement nr. 14

“... de derde cessionaris de verbintenissen aangegaan door de promotor op het ogenblik van de toekenning van de steun naleeft.
N.B. Huidig artikel beoogt niet de concessie van exploitatievergunningen aan derden”

HOOFDSTUK IV - Slotbepalingen

De Raad merkt op dat in dit hoofdstuk art. 10 met betrekking tot de indexering is weggelaten. Hoewel deze mogelijkheid in de huidige tekst enkel betrekking heeft op het in art. 4 bepaalde grensbedrag voor tegemoetkomingen ten gunste van KMO's, is de Raad van oordeel dat een dergelijke beperking ook opgenomen zou moeten worden in art. 5 met betrekking tot de tegemoetkomingen voor individuele uitvinders (zie hierboven) en in art. 6 §2 met betrekking tot het indienen van de aanvragen.

In artikel 9 §1, regels 13 & 14 van de ordonnantie wordt gewag gemaakt van deze indexeringsmogelijkheid. Toch stelt de Raad voor om het vroegere art. 10 (indexering) uit de vorige versie van het ontwerp van uitvoeringsbesluit in gewijzigde vorm opnieuw op te nemen in de tekst, als hieronder weergegeven :

Amendement nr. 15 – (wederopname van de geamendeerde artikel 10)

Art.13 - “*Onverminderd artikel 9, §1 van de ordonnantie is de Regering ertoe gemachtigd om de in dit besluit vastgestelde bedragen jaarlijks te indexeren op basis van de gezondheidsindex.*”

Art.13 of 14 - uitvoering (eventueel wijziging van het artikelnummer in 14)

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Andere bepalingen

De Raad betreurt dat geen gevolg is gegeven aan zijn voorstel om te voorzien in een artikel met inzake “overgangsbepalingen” teneinde rekening te houden met de krachtlijnen op het vlak van wetenschapsbeleid als vermeld bij *Prioriteit XII* van het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan en de grondige herstructureringen die deze met zich meebrengen, waarbij indien nodig gepreciseerd zou worden dat de in dit ontwerpbesluit vervatte bepalingen van toepassing zijn tijdens een overgangsperiode.

De Raad dringt erop aan dat een nieuw artikel 14 (of 13, zie hierboven) inzake overgangsbepalingen zou opgenomen worden in het ontwerp van uitvoeringsbesluit.

Notas

¹ “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie” aangenomen in 1ste lezing door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op 25 april 2002 (3509/00/EM).

² Uittreksel uit het *Verslag van de Commissie Economische Zaken van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad* van 29 januari 2002 (A-245/2 – 2001/2002), bladzijde 4.

“Men mag ervan uitgaan dat de eerste fase van de driedelige hoofddoelstellingen bereikt werd met de oprichting bij ordonnantie van 10 februari 2000 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid; de tweede doelstelling zal bereikt worden met de goedkeuring van deze ordonnantie. Om de grote ingrepen van deze ambitieuze hervorming af te ronden, dient er dan nog gezorgd te worden voor een samenhangende en efficiënte administratieve structuur die het mogelijk maakt te werken in de best mogelijke omstandigheden qua transparantie en efficiëntie. Dit zal gebeuren via een derde ontwerp van ordonnantie dat thans wordt uitgewerkt door de Minister-Voorzitter in samenwerking met de administratie. De Minister-Voorzitter hoopt dit ontwerp zo spoedig mogelijk te kunnen voorleggen aan het Parlement, normaliter vóór de zomervakantie van dit jaar.”

³ *Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan* van 20 september 2001 (B.S. 16.10.2001), *Prioriteit 12*, pp. 35.926 tot 35.932.

⁴ op. cit. *Ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan, Prioriteit 12*, p. 35.931, punt 3, 3.2 §2

⁵ De opdracht van dit instituut zou volgens het GewOP bestaan in het analyseren van de O & O-mogelijkheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het verzamelen en analyseren van de gegevens die de evaluatie van het wetenschappelijk beleid mogelijk maken, het promoten van R & D in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het beheren van de dossiers, met inbegrip van hun evaluatie *ex ante* en *ex post* door externe colleges van experts en het organiseren van steun aan het onderzoek en het lanceren van nieuwe innoverende bedrijven.

op. cit. *Ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan, Prioriteit 12, punt 3.2, 2de alinea*.

⁶ “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ontwikkeling” van 29 juni 2001 (3509/00/EM).

⁷ *Jaarverslag 2001 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, goedgekeurd op 11 december 2001, Advies nr. 4, artikelsgewijze bespreking, art. 2.

⁸ *Officieel Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 45/5 van 17 februari 1996

⁹ *Ordonnantie van 21 februari 2002 betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie* (B.S. 06.03.02), “Memorie van toelichting en artikelsgewijze bespreking”, §1.6.

¹⁰ 1 – De Europese definitie van “kleine en middelgrote ondernemingen” omvat ook de micro-ondernemingen en berust op volgende criteria : KMO's zijn bedrijven met minder dan 250 werknemers wat betreft middelgrote ondernemingen (minder dan 50 werknemers voor kleine ondernemingen) waarvan de jaarlijkse omzet niet hoger ligt dan 40 miljoen EURO of waarvan het jaarlijks balanstotaal niet meer bedraagt dan 27 miljoen EURO, (voor kleine ondernemingen geldt een maximale omzet van 7 miljoen EURO en een maximaal jaarlijks balanstotaal van 5 miljoen EURO) en die beantwoorden aan het onafhankelijkheidscriterium, wat inhoudt dat het kapitaal of de stemrechten niet ten belope van 25% of meer in het bezit mogen zijn van één of meer ondernemingen die niet voldoen aan de definitie van een KMO, een middelgrote of een kleine onderneming (naargelang van het geval), behoudens uitzonderingen. (*Officieel Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* van 30 april 1996, Nr. L.107/4 tot 9, AANBEVELING VAN DE COMMISSIE van 3 april 1996 met betrekking tot de definitie van kleine en middelgrote ondernemingen (Doc. 96/280/EG) bijlage L.107/8, artikel 1).

2 – In artikel 1, §5 wordt een precisering toegevoegd die het in voorkomend geval mogelijk maakt micro-ondernemingen te onderscheiden van andere categorieën KMO's : “indien het nodig is een onderscheid te maken tussen micro-ondernemingen en andere KMO's, worden de eerstgenoemde gedefinieerd als zijnde bedrijven met minder dan 10 werknemers.” (*Officieel Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* van 30 april 1996, Nr. L.107/4 tot 9, AANBEVELING VAN DE COMMISSIE van 3 april 1996 met betrekking tot de definitie van kleine en middelgrote ondernemingen (Doc. 96/280/EG) bijlage L.107/8, artikel 1, §5).

¹¹ *Raamcontract betreffende de organisatie van de door het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan het federaal Ministerie van Economische Zaken toevertrouwde opdrachten* en bijlagen, Brussel, 15 oktober 1996.

¹² De regels i.v.m. het verbreken van het raamcontract zijn bepaald in art. 5 van voornoemde raamcontract.

Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ref : RWB^{bhg}/Advies 07 – (02-12-10)

Advies nr. 7

met betrekking tot het

“Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting
van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek
en de Innovatie van Brussel”

Dit advies werd uitgewerkt door WG VII van de RWB^{bhg} onder het voorzitterschap van Dr. Guy Martens.

Inleiding

Verzoek om advies

De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontving per emailbrief van 13 november 2002 een eerste, officieuze versie van het voorontwerp van ordonnantie¹ houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel gedateerd 14 november 2002. Een tweede versie van voornoemd document werd de Raad toegestuurd per emailbrief van 25 november 2002².

Conform artikel 4 §1, alinea 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.2000), heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bij de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, op 29 november 2002, een verzoek om advies ingediend met betrekking tot het Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, meer bepaald de versie die in 1ste lezing werd goedgekeurd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op 28 november 2002.

Context van het advies

Na de oprichting van de Raad voor het Wetenschapsbeleid ³ en de uitwerking van een *passend wettelijk kader* ⁴ dat het gewest in staat stelt zijn wetenschappelijk onderzoeksbeleid volledig autonoom te voeren, zet de Regering dit dynamisch proces verder met de oprichting van een nieuw *Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.)*, als vermeld in Prioriteit 12 van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan ⁵.

De voorafgaande studie inzake de oprichting van het nieuw Instituut lag in het verlengde van het denkwerk over de “Stimulering, Beleid en Bestuur en controle van de gevoerde acties in toepassing van het onderzoeks- en vernieuwingsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” dat aangevat werd in november 2000 naar aanleiding van de audit ⁶ en verliep in het kader van het eerste Advies van de Raad ⁷, die de voorkeur gaf aan één enkele administratie waarvan zij de gewenste prestaties preciseerde.

In dat verband voorziet het GewOP erin “onderzoek en vernieuwing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te omkaderen door de oprichting van een doeltreffend Brussels Bestuur”, te zorgen voor coherentie en transparantie en een nieuw “Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.)” in het leven te roepen dat voldoet aan alle noodzakelijke vereisten, namelijk : flexibiliteit, pro-activiteit, snelheid, stiptheid, aanpassingsvermogen en transparantie. In het GewOP wordt ook de opdracht van dit nieuw instituut bepaald ⁸.

Onderzoek van het voorontwerp van ordonnantie

1 - Bronnen

De leden van de RWB^{bhg} hebben in de daartoe opgerichte werkgroep en de plenaire vergadering van 10 december 2002 een voorstel onderzocht dat opgesteld op basis van de volgende documenten :

- Beide versies van het *voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel*, zijnde de officiële versies van 14 en 21 november 2002;
- *Het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel* als goedgekeurd in 1ste lezing door de Regering op 28 november 2002;
- De *Artikelsgewijze bespreking* van het *voorontwerp van ordonnantie* houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel van 14, 21 en 28 november 2002;
- De *Memorie van toelichting* van het *voorontwerp van ordonnantie* houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel van 14 en 28 november 2002;
- *Nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering* (organisatieschema als bijlage) betreffende het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.) van 14 november 2002;
- EUROGROUP Consulting, *Etude préalable à la création d'un Institut de la recherche scientifique et de l'innovation* (IRSIB), Eindrapport, november 2002. Studie gerealiseerd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;
- Wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut (B.S. 24.03.1954) (werknota);

- Philippe QUERTAINMONT, *Droit administratif spécial. Partim : les organismes d'intérêt public*, cursusnota's, Uitg. P.U.B., (DR1310Z – D/2002/0098/271), 1ste uitgave, oplage 2002-03/1 (citaat met toestemming van de “Presses Universitaires de Bruxelles” en de auteur);
- Vergelijkingen van de versies van 14.11.2002, 21.11.02 & 28.11.02 van het *voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel*, (werkdokument van 26 november 2002 en van 1 december 2002);
- Inleidend werkdokument over het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het I.W.O.I.B. (eerste voorstellen);
- Notulen van de vergadering van 26 november 2002 van Werkgroep VII inzake het “Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het *Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel*”.

2 – Algemene beschouwingen

De RWB^{bhg} verheugt zich erover dat hij officieus kennis heeft kunnen nemen van het voorontwerp van ordonnantie van 14 november 2002 en de gewijzigde versie van 21 november 2002 en op pro-actieve wijze heeft kunnen bijdragen tot de uitwerking ervan. De Raad is ook verheugd over het feit dat de ordonnantie binnenkort bekendgemaakt wordt en over de geest waarin de ordonnantie is opgesteld.

Zoals aangestipt in de *Nota aan de leden van de Regering* ⁹, komt de ontwerpordonnantie tegemoet aan de vraag die de Raad geuit werd in Advies nr. 1 van 26 februari 2001, waarmee in ruime mate rekening werd gehouden.

In de voorafgaande bespreking per artikel komen evenwel enkele zorgpunten naar voren; enkel deze zorgpunten worden ter sprake gebracht, daar de ordonnantie als geheel goed beantwoordt aan Advies nr. 1 van de Raad.

3 – Bespreking per artikel

Art. 3 § 3 – (keuze voor het statuut van ION – Pararegionale instelling cat. A)

uittreksel uit het voorontwerp van ordonnantie van 28 november 2002

“In artikel 1, A van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut wordt alfabetisch de volgende bepaling ingevoegd : ‘Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel’.”

uittreksel uit de memorie van toelichting van 28 november 2002, p.5, kader nr. 1, 2de alinea

“Het ontbreken van een raad van bestuur, wat eigen is aan een paragewestelijke instelling type B, is te rechtvaardigen door het bestaan van de Raad voor het Wetenschapsbeleid die een bevoorrechte partner is van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering voor de richting van de O & O- beleidslijnen.”

In paragraaf 4.5.3. van zijn Advies nr. 1 met betrekking tot “De stimulering, het beheer, de administratie en de controle van de bij toepassing van het beleid inzake Onderzoek en Innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevoerde acties” erkent de RWB^{bhg} “niet bevoegd te zijn om de rechtsvorm te bepalen van de Administratie (Algemene Directie, pararegionale instelling van categorie A of B of andere”.

De Raad stond er evenwel op “*de eigenschappen voor te stellen waaraan de nieuwe organisatie dient te voldoen*” en waarnaar de Regering verwijst in haar “Memorie van toelichting” (p. 5, kader 1, 1ste al.), namelijk :

- flexibiliteit
- pro-activiteit
- snelheid
- stiptheid
- aanpassingsvermogen
- openbaarheid

De Raad meent dat de objectiviteit (stiptheid)) van het I.W.O.I.B. inzake de evaluatie van de voorgelegde projecten en de daaruit voortvloeiende toekenning van steun voor onderzoek en innovatie niet aangetast mag worden door interventies of druk van buitenaf.

De Raad formuleert dan ook de aanbeveling dat voorzien wordt in een borg voor deze objectiviteit.

De Raad is van oordeel dat op grond van de huidige definiëring van de opdrachten van de RWB^{bhg}, als vervat in de ordonnantie van 10 februari 2000, hij deze opdracht niet efficiënt zou kunnen vervullen, hoewel het in de “memorie van toelichting” nochtans de bedoeling schijnt te zijn hem deze opdracht toe te vertrouwen om “*het ontbreken van een raad van bestuur, wat eigen is aan een paragewestelijke instelling type B, te {rechtvaardigen}*”.

In de veronderstelling dat geopteerd wordt voor het statuut van pararegionale instelling van type A, dient deze opdracht toevertrouwd te worden aan een “wetenschappelijke commissie” waarvan de samenstelling voorgesteld zal worden door de Raad voor het Wetenschapsbeleid.

Het I.W.O.I.B. zal minstens bij de halfjaarlijkse projectoproepen bedoeld in de ordonnantie van 21 februari 2002 ¹⁰ een beroep doen op deze wetenschappelijk commissie.

Deze wetenschappelijke commissie vervangt geenszins het college van externe deskundigen ¹¹ waarop het I.W.O.I.B. een beroep kan doen voor het evalueren van de individuele projecten met inachtneming van de principes vastgelegd in voornoemde ordonnantie.

Het wordt niet wenselijk geacht de RWB^{bhg} *a posteriori* te laten oordelen over “de diverse prestaties” van het I.W.O.I.B.

Dit neemt niet weg dat de Raad voor het Wetenschapsbeleid het jaarverslag moet ontvangen bedoeld in artikel 6 §1 van de wet van 16 maart 1954 ¹².

Art. 4 §1, B, vijfde alinea (opdrachten)

In dit artikel van het voorontwerp van ordonnantie wordt een specifieke opdracht van het I.W.O.I.B. beschreven aangaande het beheer en de opvolging van de “LINK”-programma’s.

De Raad stelt voor het woord “LINK” weg te laten daar het een beperking van het toepassingsgebied inhoudt; zo slaat het ontwerp niet enkel op de “LINK”-programma’s, maar ook op elk ander initiatief, zoals bijvoorbeeld de steun voor de “expertisenetwerken” als voorgesteld in advies nr. 3 van de Raad van 4 september 2001.

Met het oog op de toekomst stelt de Raad daarom voor de tekst als volgt te wijzigen :

“Het beheer en de opvolging van de “**LINK**”-programma’s die gericht zijn op het economisch valoriseren van het universitair onderzoek en op de aanmoediging van deelname ervan aan Europese kaderprogramma’s, waarborgen.”

Art.6 – (handelsactiviteiten)

Hoewel deze handelsactiviteiten als “marginale” beschouwd worden, is de Raad van oordeel dat “commerciële” activiteiten *stricto sensu* afbreuk zouden doen aan de vereiste kwaliteiten van het I.W.O.I.B en het Instituut meer bepaald in een delicate positie plaatsen t.a.v. klanten die overigens optreden als promotor van projecten of ondernemingen die dezelfde activiteiten op commerciële basis uitoefenen (oneerlijke concurrentie).

De Raad is er evenwel van overtuigd dat het I.W.O.I.B over diverse “niet-commerciële” inkomsten moet kunnen beschikken als beschreven in art. 13 van het voorontwerp van ordonnantie.

De RWB^{bhg} wenst dan ook dat in de artikelen 6 en 13, § 3 duidelijk bepaald wordt wat de Regering beschouwt als “handelsactiviteiten die verenigbaar zijn met de aan het Instituut toevertrouwde opdrachten”, en in het bijzonder met de opdrachten bedoeld in art.4,/1, A en C.

Art.12 (wijziging van de ordonnantie houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid)

Uit de officieuze versie van 21 november 2002 blijkt dat de voorgestelde opheffing van art. 10, §2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16.03.00) houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – een artikel dat slechts één enkele paragraaf telt – uitsluitend de tweede alinea van het artikel betreft.

De Raad stelt vast dat de bij de wijziging die is aangebracht aan artikel 12 van het voorontwerp van ordonnantie als goedgekeurd in 1ste lezing door de Regering op 28 november 2002, wel degelijk verwezen wordt naar art. 10, tweede alinea en niet langer naar art. 10, §2.

De Raad stelt voor om in overeenstemming met art. 4, §1 A van het voorontwerp van ordonnantie het bewuste artikel niet geheel of gedeeltelijk op te heffen, maar het als volgt te wijzigen :

Voorstel tot wijziging van artikel 12

Conform artikel 4, §1 A van de onderhavige ordonnantie, wordt art. 10, tweede alinea van voornoemde ordonnantie houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vervangen door : “~~Hij kan een beroep doen op een wetenschappelijk en administratieve eel die rechtstreeks verbonden is aan de Secretaris-generaal van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.~~” “Het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel staat in voor het secretariaat en de ondersteuning van de werkzaamheden van de Raad.”

Voor alle duidelijkheid wordt de derde alinéa als volgt gewijzigd :

“~~Hij~~ De Raad kan ook een beroep doen op externe deskundigen.”

4. Toelichting bij de bijgevoegde documenten

De Raad heeft beknopt het ontwerp van organisatieschema van het I.W.O.I.B en de “*Etude préalable à la création d’un Institut de la recherche scientifique et de l’innovation*” onderzocht die mee bezorgd werden, hoewel deze documenten geen deel uitmaken van het voorontwerp van ordonnantie.

De Raad beveelt aan dat deze documenten zorgvuldig te onderzoeken alvorens de uitvoeringsbesluiten van de onderhavige ordonnantie uitgevaardigd worden.

- ¹ Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, officieuze versie van 14 november 2002.
- ² Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel,, officieuze versie van 21 november 2002.
- ³ Ordonnantie van 10 februari 2000 houdende oprichting van een raad voor het wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (B.S. 16.03.2000).
- ⁴ Ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie van 21 februari 2002 (B.S. : 06.03.2002) en besluit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 18 juli 2002 portant exécution de Ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie (M.B. 07.08.2002).
- ⁵ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan van 20 september 2001 (B.S. 16.10. 2001), *Prioriteit 12*, p.35.926 à 35.932.
- ⁶ Eindrapport van de audit, BSB MANAGEMENT CONSULTING, deel 1 & 2, november 2000, *Evaluation de la stimulation, de la gestion, de l'administration et du contrôle des actions menées en application de la politique de Recherche et d'Innovation en Région de Bruxelles-Capitale*; BSB MANAGEMENT CONSULTING, *Voorstelling van de aanbevelingen aan de Raad voor het Wetenschapsbeleid*, januari 2001.
- ⁷ *Jaarverslag 2001 du RWB^{bhg}*, Advies nr. 1 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 26 februari 2001, p. 53, §3.4 & p. 56-57, §4.5.
- ⁸ Het GewOP voorziet in de oprichting van dit instituut, waarvan de opdracht bestaat in de analyse van de O & O-mogelijkheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het verzamelen en analyseren van de gegevens die de evaluatie van het wetenschappelijk beleid mogelijke maken, het promoten van O & O in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, beheer van de dossiers, met inbegrip van hun evaluatie *ex ante* en *ex post*, desgevallend door een beroep te doen op externe colleges van experts, organisatie van steun aan het onderzoek en de lancering van nieuwe innoverende bedrijven. In *Ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan, Prioriteit 12*, punt 3, 3.2 §3.
- ⁹ Nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke regering betreffende het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (I.W.O.I.B.) van 14 november 2002, p.1, §1.2.
- ¹⁰ Het gaat om O & O-projecten, met inbegrip van die bedoeld in art. 6, tweede alinea van het besluit van de Regering van 18 juli 2002 houdende de uitvoering van de ordonnantie en de oproep als bedoeld in art. 6, derde lid : “De dienst O & O organiseert tweemaal per jaar, vanaf het begrotingsjaar 2003, een projectoproep waardoor hij de ondernemingen die op het grondgebied van het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest activiteiten uitoefenen, uitnodigt hun aanvragen voor tegemoetkoming voor hun O & O-projecten in te dienen.”
- ¹¹ Met inachtneming van de principes bepaald in voornoemde ordonnantie van 21 februari 2002 en in het bijzonder de procedure voor toekenning en opvolging bedoeld in art. 12 en in overeenstemming met art. 8, eerste lid van het besluit van de Regering van 18 juli houdende de uitvoering van de ordonnantie : “De dienst O & O evalueert het O & O-project op basis van de criteria vastgelegd in artikel 3 van onderhavig besluit. Hij kan in dit verband beroep doen op de medewerking van externe onafhankelijke deskundigen ...”.
- ¹² In artikel 6, §1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut (B.S. 24.03.1954) wordt bepaald dat “de in artikel 1 vermelde organismen aan de minister van wie zij afhangen en aan de Minister van Financiën periodieke toestandsopgaven overleggen, alsmede een jaarverslag voer hun werkzaamheden. Zij verstrekken aan voornoemde Ministers alle andere inlichtingen die hun door hen worden gevraagd.”

Bijlage 5.4

Overzicht van de werken van RWB^{bhg}

Tijdsschema's, organogrammen en procedures

Overzicht van de werkzaamheden van het Bureau

Samenstelling van het Bureau

Lid van rechtswege : Prof. Dr J.L. VANHERWEGHEM, voorzitter.

Verkozen leden : Dr G. MARTENS, vice-voorzitter, Prof. P. DYSSSELER, Prof. M. MESTDAGH, Prof. Dr Ben VAN CAMP.

De Voorzitter wordt bijgestaan door M. LAMBERT, expert, adjunct bij de Voorzitter.
Secretariaat : Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – BEW – Dienst O & O.

Nr	data	Dagorde/ref. doc	Notulen/ref. doc	Voorstellen van het Bureau
9	22.01.02 08.30/09.00	Voorbereiding PV – 10 <i>RWB^{bhg} /BU09/D/Doc-09</i> (02-01-22)	<i>RWB^{bhg}/BU09/not/Doc-09</i> (02-01-22)	<i>Werkzaamheden</i> - <i>Verslag van FEDICHEM</i> “Fedichem vraagt dringend om maatregelen inzake een beter O & O- klimaat in België”. Exposé door Dr. Dirk Carrez. - <i>Voorontwerp van Advies nr. 5.</i> Bespreking aangaande de eerste conclusies van WG V en omtrent voorontwerp van Advies nr. 5 inzake de officiële tekst van het <i>Ontwerp van uitvoeringsbesluit</i> van de ordonnantie, van 29 juni 2001. Besproken punten : de toekenningscriteria, de eventuele rol van de <i>RWB^{bhg}</i>, de procedure inzake toekenning en follow-up van steun, de overeenkomst en de naleving van de verplichtingen. Vereist prospectief advies. De opmerkingen van de leden tijdens de plenaire vergadering van 22.01.03 worden eerstkomend in aanmerking genomen bij de eventuele goedkeuring van het Advies door het Bureau.
10	05.03.02 08.30/10.00	<i>RWB^{bhg}/BU10/D/Doc-10</i> (02-03-05) Vierde verzoek om Advies inzake het “voorontwerp van besluit tot uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’”	<i>RWB^{bhg}/BU10/not/Doc-10</i> (02-03-05) {Ref : <i>RWB^{bhg}/BU/ontwerp Advies 05 - Doc-01</i> (02-03-05)}	<i>Werkzaamheden</i> - Het Bureau neemt akte van de “inleidende synthese” inzake het voorstel van Advies nr.5 waarin de door WG V besproken punten zijn verwerkt. - <i>Bespreking van het ontwerp van Advies nr. 5</i> inzake het voorontwerp van uitvoeringsbesluit van de ordonnantie tot financiering van 29 juni 2001. Bespreking van de voorstellen van de leden. Voornaamste besproken punten : de artikelen 6 & 8 “uitbetaling en recuperatie van gestorte bedragen” en doorstorten door de promotor aan onderaannemers. Het “officieus” ontwerp van Advies nr. 5 van het Bureau wordt goedgekeurd met volgende twee lichte wijzigingen. - <i>Varia</i> - Verzoek van de Minister-Voorzitter om voor de Raad de balans toe te lichten van de operatie ISHANGO 2001.

				- Bevestiging van de volgende medewerking van de Raad : 1. 19 maart 02 – Samenkomst van de 4 Raden voor Wetenschapsbeleid in het Paleis der Academiën. 2. 20 maart – medewerking aan de informatiesessie van Agoria 3. 27 maart – Sessie inzake wederzijdse informatie van ESRBHG/RWB^{bhg}
11	28.05.02 08.30/09.00	Vorbereiding PV - 11 <i>RWB^{bhg} /BU11/D/Doc-11</i> (02-05-28)	<i>RWB^{bhg}/BU11/not/Doc-11</i> (02-05-28)	<i>Werkzaamheden</i> - <i>Toelichting van het ontwerp van Advies nr. 6 omtrent het “Ontwerp van Besluit tot uitvoering van de Ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie ”</i> Besproken punten : de definiëring van de zeer kleine onderneming, de grenzen en de specifieke steunvoorwaarden voor KMO's, de indiening van de aanvragen, evaluatie van de projecten en toekenning van steun. - <i>Vorbereiding van een Voorstel aan de Regering inzake “Steun aan de onderzoekscentra en -laboratoria met het oog op hun medewerking aan het 6^e KPOTO.”</i>
12	17.09.02 08.30/09.00	Vorbereiding PV – 12 <i>RWB^{bhg} /BU12/D/Doc-12</i> (02-09-17)	<i>RWB^{bhg}/BU12/not/Doc-12</i> (02-09-17)	<i>Werkzaamheden.</i> - <i>Acties voor jongeren</i> Bespreking van een prioritair thema van de Raad inzake acties om jongeren aan te zetten een wetenschappelijke carrière te kiezen en de resultaten van de Operatie Ishango 2001 & 2002. - <i>Cartografie van het R & D in het Brussels gewest</i> : voorstelling van het project. - <i>Follow-up van de vorige adviezen van de Raad.</i>
13	10.12.02 08.30/09.15	Vorbereiding PV - 13 <i>RWB^{bhg} /BU13/D/Doc-13</i> (02-12-10)	<i>RWB^{bhg}/BU13/not/Doc-13</i> (02-12-10)	<i>Werkzaamheden.</i> - <i>Bespreking van het voorontwerp van Advies nr. 7 inzake de “Oprichting van een Instituut ter bevordering van het wetenschappelijk onderzoek en de innovatie van Brussel”</i> Besproken punten : het statuut van pararegionale instelling van type A en het voorstel tot oprichting van een “wetenschappelijke commissie”, de opdrachten en de “expertisenetwerken”. - <i>Voorstelling van het voorontwerp van jaarverslag 2002.</i> - <i>Ontwerp van de Raad : cartografie inzake «jongerenacties» in het Brussels gewest.</i>

Overzicht van de werken van de plenaire vergadering

Samenstelling van de plenaire vergadering

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM, voorzitter van de RWB^{bhg}

Dr Guy MARTENS, vice-voorzitter van de RWB^{bhg}

Leden van de plenaire vergadering

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE INSTELLINGEN VAN UNIVERSITAIR EN HOGER ONDERWIJS :

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM, Prof. Véronique CABIAUX, Prof. Paul VAN BINST, Prof. Benjamin VAN CAMP, Prof. Els WITTE, Prof. Dr Jean-François DENEFF, Prof. Anne-Marie de KERCHOVE de DENTERGHEM, Prof. Christian OST, Prof. Dr Jan COLPAERT, Prof. Patrick DYSSSELER;

*VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REPRESENTATIEVE WERKNEMERSORGANISATIES
DIE ZITTING HEBBEN IN DE BHGESR:*

Prof. Michèle MESTDAGH, Irène DEKELPER, Guy TORDEUR, Michèle DEHON, Carlos BRAVO ABAD:

*VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REPRESENTATIEVE WERKGEVERSORGANISATIES
DIE ZITTING HEBBEN IN DE BHGESR :*

Dr Guy MARTENS, Christian FRANZEN, Dominique MICHEL, Olivier WITMEUR, Luc NIJS;

VERTEGENWOORDIGERS VAN DE MINISTERS EN STAATSSECRETARISSEN :

Patrick LAMOT, Francis RENNEBOOG, Annick MEURRENS, Johan VAN LOOY, Dirk DE SMEDT, Francis DONVIL;

EXPERTEN DIE DE COLLECTIEVE ONDERZOEKSCENTRA IN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST VERTEGENWOORDIGEN :

LUC VAN DEN NOORTGATE, Alain BILLIET.

De Voorzitter wordt bijgestaan door M. LAMBERT, expert, adjunct bij de Voorzitter.

Secretariaat : Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – BEW – Dienst O & O.

nr	data	ref. doc/dag	ref. doc/not	Werkzaamheden & beslissingen
10	22.01.02 09.00/11.15	<i>RWB^{bhg} /PV10/D/Doc-10 (02-01-22)</i> <i>Voorstelling van het verslag van Fedichem</i> Vierde vraag voor advies <i>Advies nr. 5 betreffende het “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’”</i> <i>-Voorstel van ontwerp van Advies nr.5</i> <i>- Varia</i>	<i>RWB^{bhg}/PV10/not/Doc-10 (02-01-22)</i> <i>Dr Dirk CARREZ, “Fedichem “Fedichem vraagt dringend om maatregelen inzake een beter O & O- klimaat in België : analyse en voorstellen”, Verslag van Fedichem,, 2002.</i> <i>RWB^{bhg}/Advies nr.5/ Pr-01/Doc-01 (02-01-22)</i>	- Voorstelling van het verslag van Fedichem door Dr. Dirk Carrez, gevolgd door een debat. Besproken punten : statistieken, communautair octrooi, fiscale maatregelen, innovatie-politiek, de investeringen van de Staat en van de ondernemingen in O & O, de samenwerking ondernemingen/ universiteiten, de vorming, het ontvankelijk maken van jongeren voor de wetenschappen, de mobiliteit van de onderzoekers. - Onderzoek van het voorstel van Advies nr. 5 door de Raad. Besproken punten : definitie van het algemeen advieskader, de toekenningsprocedure, de termijnen, de overeenkomst, de eventuele rol van de Raad. In geval dat het advies voor de volgende plenaire vergadering zou moeten worden voorgelegd, wordt het overgenomen door het Bureau. Samenstelling van WG V.

11	28.05.02 09.10/10.45	<i>RWB^{bhg} /PV11/D/Doc-11 (02-05-28)</i> Vijfde vraag voor advies Advies nr. 6 betreffende het “Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie”. - Voorstel op initiatief van de Raad - Activiteiten en externe betrekkingen - Varia	<i>RWB^{bhg}/PV11/not/Doc-11 (02-05-28)</i> <i>RWB^{bhg}/Advies nr. 6/ Pr-01/Doc-01 (02-05-28)</i> <i>RWB^{bhg}/PV11/not/Doc-11-bijlage 2 (02-05-28)</i> <i>In CPS^{rb}/RWB^{bhg} Jaarverslag 2002, bijlagen 5.5 tot 5.7 & 5.9.</i>	<i>Onderzoek van het voorstel van Advies nr. 6 door de Raad.</i> Belangrijkste besproken punten: toepassingsveld, de definitie van de “zeer kleine ondernemingen”, de voorwaarden tot toekenning, de toekenningsprocedure en opvolgingsprocedure, de uitbetaling van de tussenkomst en de recuperatie van de gestorte bedragen. Het geamendeerde voorstel werd per e-mail aan de leden toegestuurd en werd goedgekeurd binnen de acht dagen zonder amendement. <i>Voorstel op initiatief</i> aan de Regering voor een steun aan onderzoeks-centra en –laboratoria met het oog op hun deelname aan de 6de KPOTO. Naast de oprichting van een uniek loket, werd er voorgesteld om bijkomend personeel te financieren binnen BAO (ex-Technopol) en/of de universitaire interfaces. <i>Externe activiteiten.</i> Deelneming aan de “Ronde tafel van de vier raden”, de informatievergadering van de Federatie Agoria (Brussel), de wederkerige informatievergadering tussen de twee Raden (ESRBHG en RWB^{bhg}), informatie vergadering van de Minister-voorzitter steunende de 6de KPOTO (Egmont Paleis), “wetenschappelijke ronde tafel” op het Koninklijk Paleis (verslagen van de activiteiten en bijlage). Kader van de wetenschappelijke informatiemissie in Baden-Württemberg. <i>- Varia</i> - Verspreiding van het Jaarverslag 2001 op de website van Brussels Gewest. - Vraag betreffende de “definitie van de onderzoeker”.
12	17.09.02 09.00/11.00	<i>RWB^{bhg} /PV12/D/Doc-12 (02-09-17)</i> - “Bilan Ishango”. <i>Algemeen nadenken in verband met de promotie van wetenschappelijke en technologische loopbanen</i>	<i>RWB^{bhg}/PV12/not/Doc-12 (02-09-17)</i>	- Voorstelling van Paul Van Snick, aangesteld als secretaris van de RWB^{bhg} op 17 september 2002, lid van de dienst O & O van de AEW van het Ministerie van het BHG. - De voorstelling van de balans Ishango werd uitgesteld. - Debat over de promotie van wetenschappelijke en technologische loopbanen : voorstel tot opstellen van een cartografie van de ondernomen acties in het Brussels Gewest en gelijktijdig een studie over de keuze van de carrière van jongeren gedurende het laatste decennium.

		- Cartografie van O & O in het Brussels Gewest - Informatie	<i>In CPS^{rb}c/RWB^{bhg} Jaarverslag 2002, bijlage 5.8</i> <i>RWB^{bhg}/PV13/infonota JLV/ B.R.A.I.N.S. synthese van de studie</i> <i>In CPS^{rb}c/RWB^{bhg} Jaarverslag 2002, bijlage 5.10</i>	- Cartografie van O & O in het Brussels Gewest : voorstelling van het opdrachtenverslag. <i>Mededeling van de publicatie van het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende de uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie van 18 juli 2002.</i> <i>Informeel punt met betrekking tot B.R.A.I.N.S. : project van een Brussels mobiliteitscentrum.</i> <i>Voorstelling van het verslag van de wetenschappelijke informatiemissie over de "Life Sciences" in Baden-Württemberg, gevolgd door een debat (verslag in bijlage).</i> Varia – Samenwerkingsakkoord tussen de Minister van Wetenschap en Technologie van de Republiek China en het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de samenwerking in de domeinen van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie.
13	10.12.02 09.15/11.30	<i>RWB^{bhg} /PV13/D/Doc-13 (02-12-10)</i> Zesde vraag voor advies Advies nr. 7 betreffende het voootwerp ter "Oprichting van een Instituut ter bevordering van het wetenschappelijk onderzoek en de innovatie van Brussel" (I.W.O.I.B.) <i>Jaarverslag 2002</i> <i>Cartografie van "Acties voor jongeren" geleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i> <i>B.R.A.I.N.S. (Brussels Relocation and Interfacing Network for scientists)</i> <i>Informatie</i>	<i>RWB^{bhg}/PV13/not/Doc-13 (02-12-10)</i> <i>RWB^{bhg}/Advies nr. 7 ontwerp (02-12-10)</i> <i>RWB^{bhg}/PV13/Not/Doc1 3-02-bijlage 1 – synthese van de studie ter oprichting van het I.W.O.I.B. (02-12-10)</i> <i>RWB^{bhg}/PV13/Not/Doc1 3-02-bijlage 2 (02-12-10)</i> <i>PRICEWATERHOUSECOOPERS, Brussels Relocation and Interfacing Network for Scientists (B.R.A.I.N.S.), eindverslag, 16 oktober 2002. Studie op stand gebracht voor de Regering van het BHG</i> <i>RWB^{bhg}/PV13/Not/Doc13-02-bijlage 3 – synthese van de voornoemde studie</i>	<i>Voorstelling van het voorstel van Advies nr. 7 van de Raad.</i> Besproken punten : statuut van de ION (pararegionale type A), de opdrachten van de I.W.O.I.B., de handelsactiviteiten, amendement van het artikel steunende de oprichting van de RWB^{bhg}. Voorstelling van de algemeen structuur van het Jaarverslag 2002. Brainstorming en voorstel tot oprichting van een werkgroep VIII om een vragenlijst op te stellen die toelaat een regionale balans van de acties op te maken. Voorstelling van het eindverslag van de studie met een bijzonder accent op de opdracht van nabijheids-ondersteuning en het besef van oplossing van zeer praktische problemen. <i>Wetenschapsparken.</i> Informatie over de aan de gang zijnde overdenking binnen de GOMB betreffende de wetenschappelijke samenwerking tussen ondernemingen en universiteiten.

Overzicht van de werken van de werkgroepen

Werkgroep V – Advies nr. 5

“Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’.”

Voorzitter : Dr Guy MARTENS, vice-voorzitter van de RWB^{bhg}

Leden

Carlos BRAVO ABAD, Prof. Patrick. DYSELER, Monique LAMBERT, Patrick LAMOT, Dr Guy MARTENS, Francis RENNEBOOG, Ir Luc VAN DEN NOORTGATE, Olivier WITMEUR.

Vertegenwoordigde leden door een expert : Prof. V. CABIAUX door O.VANDENPUT, (Cellule Interface - U.L.B), Ch. FRANZEN door F. DE KEYSER, algemeen adviseur (V.O.B.), D. MICHEL door X. DEHAN (AGORIA BRUSSEL), Prof. Dr Ben VAN CAMP door Prof. J. CORNELIS, Vice-Rector Onderzoek van de V.U.B & Dr S. HAESSEN (Interface - V.U.B).

Externe experts : Ir R. ENGELN, Wetenschappelijk Adviseur, Verantwoordelijke van de Afdeling Concurrentievermogen (Federale Overheidsdienst Economie, Afdeling Concurrentievermogen - E6) P. VAN ANTWERPEN (B.A.O. - EX-BRUSSEL TECHNOPOOL)

Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – BEW – Dienst O & O : Philippe DEHAUT

nr	data	werken	ref. doc/verslagen	Beslissingen en projecten
1	08.01.02	Beschouwing van de Sneuveltekst. - Vergelijkend onderzoek van de wetgevende bronnen. - Gedachtenwisseling betreffende het ontwerp van uitvoeringsbesluit (overweging van de adviezen van de Raad; problematiek van de bronnen; normatief kader; instrumenten en procedure).	RWB ^{bhg} /WGV-01/D/Doc. 01 (02-01-08) RWB ^{bhg} /WGV-01/voorontw. Advies 05–Doc.01 (02-01-08) RWB ^{bhg} /WGV-01/verslag-Doc. 01 (02-01-08)	Oproep tot voorstellen
2	15.01.02	Gedachtenwisseling met betrekking tot de doelstellingen, de procedure en het algemeen kader van dit advies. Beschouwing van de nieuwe opgenomen voorstellen van het voorontwerp van Advies nr. 5.	RWB ^{bhg} /WGV-02/D/Doc. 02 (02-01-15) RWB ^{bhg} /WGV-02/voorontw. Advies 05 – Doc.02 - VOORSTELLEN (02-01-15) RWB ^{bhg} /WGV-02/verslag-Doc.02 (02-01-15)	Amendement van het voorontwerp van Advies nr. 5
AP	22.01.02	Onderzoek van het voorontwerp van Advies nr. 5 door de plenaire vergadering.	RWB ^{bhg} /PV/voorontw.- Advies 05 Doc.01 (02-01-22)	Volgens de termijn, goedkeuring van het advies door het Bureau.
3	07.02.02	Beschouwing van het nieuw voorstel geamendeerd op basis van de voorlichtingen van de plenaire vergadering van de Raad..	RWB ^{bhg} /WGV - 03/D/Doc. 03 (02-02-07) RWB ^{bhg} /WGV-03/voorontw.- Advies 05–Doc.03 (02-02-07) CPS ^{rbc} /GTV-03/rapport–Doc.03 (02-02-07)	Ontwerp van advies nr. 5 overgemaakt aan het Bureau.
BU	05.03.02	Goedkeuring van het ontwerp van Advies nr. 5 door het Bureau onder voorbehoud van twee lichte amendementen	CPS ^{rbc} /BU/projet Avis 05–Doc.01 (02-03-05) CPS ^{rbc} /BU/ Avis 05 (02-03-05)	Advies nr. 5 (officieus) van het Bureau overgemaakt aan de BHGR op 06.03.02.

Werkgroep VI – Advies nr. 6
*“Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering
van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering
van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie”.*

Voorzitter : Dr Guy MARTENS, vice-voorzitter van de RWB^{bhg}

Leden

Carlos BRAVO ABAD, Prof. Patrick DYSELER, Monique LAMBERT, Patrick LAMOT, Dr Guy MARTENS, Francis RENNEBOOG, Ir Luc VAN DEN NOORTGATE, Olivier WITMEUR.

Vertegenwoordigde leden door een expert : Prof. V. CABIAUX door O. VANDENPUT (Cellule Interface - ULB), Chr. FRANZEN door Fr. De KEYSER, algemeen adviseur, (V.O.B.), D. MICHEL door X. DEHAN (AGORIA BRUSSEL), Pr. Dr Ben VAN CAMP door Prof. J.CORNELIS, Vice-Rector van de VUB & Dr Sonja HAESSEN (Interface - VUB).

Externe experts : Ir R. ENGELN, Wetenschappelijk Adviseur, Verantwoordelijke van de Afdeling Concurrentievermogen (Federale Overheidsdienst Economie, Afdeling Concurrentievermogen - E6), Pierre VAN ANTWERPEN (B.A.O. - EX-BRUSSEL TECHNOPOOL)

Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – BEW – Dienst O & O : Philippe DEHAUT

nr	data	werken	ref. doc/verslagen	Beslissingen en projecten
1	30.04.02	Voorstelling van het voorontwerp van Advies nr. 6 (het structureren : vergelijkend onderzoek tussen oude en nieuwe besluiten, beschouwing van opvolging der voorstellen van Advies nr. 5) Beschouwing van de bespreking per artikel van het voorstel.	<i>RWB^{bhg}/WGVI-01/D/Doc. 01</i> (02-04-30) <i>RWB^{bhg}/WGVI-01/voor-ontw. Advies nr. 6</i> (02-04-30) <i>RWB^{bhg}/WGVI-01/verslag-Doc. 01</i> (02-04-30)	Overgemaakt aan het Bureau en de plenaire vergadering op 13.05.02
AP	28.05.02	Ontwerp van Advies nr. 6 voorgelegd aan de plenaire vergadering die acht amendementen voorstelt. Definitieve versie ter goedkeuring aan de leden overgemaakt per e-mail op 30.05.02.	<i>RWB^{bhg}/PV/ontwerp Advies 06</i> (02-05-28) <i>RWB^{bhg}/ontwerp. Advies 06 –amendementen</i> (02-05-28) <i>RWB^{bhg}/Advies 06</i> (02-05-28)	Goedgekeurd op 8 juni 2002 zonder amendementen Advies nr. 6 overgemaakt aan de BHGR op 11.06.02

Werkgroep VII – Advies nr. 7
“Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel.”

Voorzitter : Dr Guy MARTENS, vice-voorzitter van de RWB^{bhg}

Leden

Dirk DE SMEDT, Irène DE KELPER, Prof. Patrick DYSELER, Monique LAMBERT, Patrick LAMOT, Dr Guy MARTENS, Annick MEURENS.

Vertegenwoordigde leden door een expert : Prof. V. CABIAUX door O. VANDENPUT (Cellule Interface - ULB), Christian FRANZEN door Frans De KEYSER Algemeen Adviseur (V.O.B), D. MICHEL par X. DEHAN (AGORIA), Pr. Dr Ben VAN CAMP par Prof. J. Cornelis, *Vice-Rector* van de VUB, Prof. Jean VEREECKEN & Dr Sonja HAESSEN (Interface – VUB).

Externe experts : Dr Claude May, wetenschappelijke adviseur & I^r R. ENGELN, Wetenschappelijk Adviseur, Verantwoordelijke van de Afdeling Concurrentievermogen (Federale Overheidsdienst Economie, Afdeling Concurrentievermogen - E6).

Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – BEW – Dienst O & O : Philippe DEHAUT en Paul VAN SNICK.

nr	data	werken	ref. doc/ verslagen	Beslissingen en projecten
1	26.11.02	<i>Voorstel van het voorontwerp van Advies nr. 7 (structurering : vergelijkend onderzoek van de bronnen, 15 documenten).</i> Beschouwing van de bespreking per artikel van het voorstel.	<i>RWB^{bhg}/WGVII-01/D/Doc. 01 (02-11-26)</i> <i>RWB^{bhg}/WGVII -01/voorontwerp Advies 07/Doc 01 (02-11-26)</i> <i>RWB^{bhg}/WGVII -01/verslag-Advies 07 (02-11-26)</i>	Overgemaakt aan de plenaire vergadering op 06.12.02
PV	10.12.02	Voorleggen aan de plenaire vergadering van ontwerp van Advies nr. 7. Voorstel van de twee voornaamste amendementen. Definitieve versie ter goedkeuring aan de leden overgemaakt per e-mail op 12.12.02.	<i>RWB^{bhg}/project Advies 07 (02-12-10)</i> <i>RWB^{bhg}/project Advies 07/amendementen (02-12-10)</i> <i>RWB^{bhg}/Advies 07 – (02-12-10)</i>	Definitieve goedkeuring zonder amendementen en overgemaakt aan de RBHG op 20.12.02

Bijlagen 5.5

“Wederzijdse” informatievergadering

BHGESR - Economische en Sociale
Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

RWB^{bhg} - Raad voor het Wetenschapsbeleid
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Brussel, 27 maart 2003

CPS^{rbc}/RWB^{bhg}

Synthese van de debatten

“Wederzijdse” informatievergadering

met betrekking tot het

*Jaarverslag 2001
van de Raad voor het Wetenschapsbeleid
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*

door een gedachtewisseling gevolgd

- 27 maart 2002 -

Christian FRANZEN
Voorzitter van de Economische en Sociale
Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

&

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM
Voorzitter van de Raad voor het Wetenschapsbeleid
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

1 – Doelstellingen van de ontmoeting

De heer Christian Franzen, voorzitter van de BHGESR, leidt deze eerste vergadering in met de leden van de twee raden, waaronder er enkele overigens in de twee zetelen. Deze vergadering streeft een informatieuitwisseling na teneinde bepaalde gemeenschappelijke thema's of bekommernissen uit te diepen.

2 – Voordracht van de voorzitter van de RWB^{bhg}, Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM

Oprichting, opdracht en samenstelling van de RWB^{bhg}

Uit de geschiedenis van het ontwerp van ordonnantie tot oprichting van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijkt de politieke wil, die reeds aanwezig was tijdens de vorige legislatuur. Onder impuls van de huidige Regering is de effectieve oprichting van onze raad door de ordonnantie van 10 februari 2000 een eerste stap naar een diepgaand herstructureren van het gewestelijk wetenschapsbeleid, gericht op de coördinatie en de samenspraak tussen de verschillende onderzoeks- en innovatieinstrumenten.

Door zijn samenstelling geeft de RWB^{bhg} blijk van een wil tot dialoog tussen de vertegenwoordigers van de socio-economische wereld en van het universitair en het hoger onderwijs, tussen de centra voor collectief onderzoek en de politieke wereld.

De Raad voor het Wetenschapsbeleid is voor het eerst op 20 december 2000 samengekomen, met als *opdracht* adviezen te formuleren en aanbevelingen te doen op verzoek van de Regering of op eigen initiatief. Alle vragen betreffende het wetenschappelijk onderzoek (fundamenteel en toegepast onderzoek en innovatie...) worden bestudeerd, daar het wetenschappelijk onderzoek niet geïsoleerd mag worden van de andere gewestelijke bevoegdheden en in se reeds “een economische activiteit” is. Derhalve mogen alle gewestelijke implicaties er bestudeerd en verder besproken worden in alle reciprociteit met andere gewestelijke instanties, zoals de economische en sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waaraan heden onze dank voor zijn onthaal.

De adviezen van de RWB^{bhg}

Het eerste *Jaarverslag van de Raad voor het Wetenschapsbeleid*, gepubliceerd op initiatief van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, François Xavier de DONNÉA, stelt een factische synthese van onze activiteiten voor. In 2001, heeft de RWB^{bhg} vier adviezen uitgebracht, drie op verzoek van de Regering (1,2,4) en één uit eigen beweging (3), waarvan hierna de grote lijnen volgen.

In een *eerste advies* over de gewestelijke economische ontwikkeling in het licht van het wetenschappelijk onderzoek, licht de RWB^{bhg} nader toe wat moet worden verstaan onder *fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en innovatie, waarbij de aandacht vooral uitging naar de juxtapositie van, het continuüm en de nauwe verwantschap tussen deze verschillende aspecten van de onderzoeksactiviteit* en de moeite om hen te dissociëren, zelfs indien de Belgische federale politieke organisatie een zeker onderscheid maakt tussen deze verschillende domeinen van bevoegdheid.

Op gewestelijk vlak wordt onder andere vastgesteld : *een gebrekkige communicatie* in termen van resultaten, alhoewel vaak positief, alsook een “*Brusselse paradox*”, waarbij het rijke aanbod aan nieuwe kennis (zoals blijkt uit de verschillende comparatieve studies tussen de verschillende Europese regio's, waarbij het Brussels Gewest boven het Europees gemiddelde ligt inzake wetenschappelijke publicaties) en de evidente ontoereikendheid van de “receptoren” *ad hoc* voor de ontwikkeling van hun toepassingen (zoals blijkt uit dezelfde studies, waar het Gewest zich situeert in het Europees gemiddelde wat de innovaties en de octrooien betreft).

In een gewestelijk, Europees en internationaal perspectief, suggereert de RWB^{bhg} derhalve :

- *het imago van het Gewest als intellectueel verankeringspunt te versterken door het te integreren in een nieuwe Europese onderzoeksruimte in de hoedanigheid van wetenschappelijk en technologisch draaischijf en de “excellentiesnetwerken” te steunen.*
- *de “instrumenten” tot steun van het wetenschapsbeleid te verduidelijken,*
- *het wetenschappelijk en technologisch potentieel van de ondernemingen te ontwikkelen,*
- *de vorming en de wetenschappelijke loopbanen te bevorderen,*

en ten slotte,

- *de financiële middelen op te trekken ten gunste van een voluntaristische gewestelijke politiek om een gelijkwaardig relatief niveau te bereiken als dat van de andere regio's teneinde een aangepast wettelijk kader uit te bouwen met als eerste concrete stap de aanneming van de ordonnantie van 21 februari 2002¹, op 6 maart 2002 gepubliceerd in het BS.*

De wil van de Regering bestaat erin een algemeen gewestelijk kader te scheppen tot financiële steun aan onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten dat in overeenstemming is met de Europese wetgeving en dat leidt tot meer transparantie.

In zijn vierde advies betreffende het ontwerp van ordonnantie, benadrukte de raad de positieve aspecten van het voorstel. Hij wenste eveneens dat een aantal termijnen en begrippen, die tot verwarring kunnen leiden, zouden worden gepreciseerd. Bij voorbeeld de pre-concurrentie ontwikkeling, de aanvaardbare uitgaven, de verhogingen ten gunste van de Kleine en Middelgrote ondernemingen (KMO's.).

Bovendien, betreurde hij het gebrek aan een uitdrukkelijke referentie naar het “collaboratief onderzoek” en naar de punten die verduidelijkt zullen worden in de uitvoeringsbesluiten zoals de toekenningsprocedures en de verantwoordelijke organismes.

Alle deze opmerkingen werden in de eindversie van de ordonnantie terecht opgenomen.

In zijn tweede advies, heeft de RWB^{bhg} het voorstel van het door de Europese Commissie voorgesteld 6de kaderprogramma, het instrument voor de ontwikkeling van de wetenschappelijke en technische excellentie in Europa. Hij streeft een groter impact op het vernieuwingsproces in Europa na met de oprichting van brede “partnerships” tussen de onderzoeksactoren. De voornaamste voorstellen, die des te interessanter zijn gezien zij onder het Belgisch Voorzitterschap van Raad voor het Wetenschapsbeleid van de Europese Unie gedaan werden, zijn de volgende :

De Raad bevordert een betere integratie van het Europees onderzoek door het gebruik van instrumenten als de “excellentiesnetwerken” en de “geïntegreerde projecten”.

Maar beschouwd dat het heel belangrijk is de “excellentiesnetwerken” en “geïntegreerde projecten” te selecteren op grond van hun doelstellingen en de selectiecriteria te baseren op hun wetenschappelijk/technische kwaliteiten.

Hij vestigt evenwel de aandacht op de noodzaak om de omvang van de netwerken en de projecten aan te passen aan de werkelijke wetenschappelijke en socio-economische behoeften in plaats alleen van hun grootte, a fortiori voor het opkomend onderzoek.

De Raad steunt de integratie van het onderzoeks en technologische beleid in de overige beleidsvormen van de Unie, in het bijzonder het onderwijs, de innovatie (speciaal in de Kleine en Middelgrote ondernemingen - KMO's), de bescherming van de intellectuele eigendom via het communautair octrooi alsook een betere integratie van de wetenschap in de maatschappij.

De Raad beveelt een vereenvoudiging aan van het administratief en financieel beleid van het 6de Kaderprogramma, waarbij ook wordt vermeden maatregelen te nemen die de deelname van de Gewesten, KMO's en “startende” researchgroepen ontmoedigen zouden.

In de lijn van de vorige adviezen, heeft de RWB^{bhg} nagedacht over de strategie die het gewest in staat zou stellen aan te sluiten bij een dergelijke dynamiek en zijn troeven te valoriseren met een bijzondere aandacht voor de compatibiliteit tussen het internationaal partnership en het gewestelijk belang.

In zijn advies uit eigen beweging, heeft de RWB^{bhg} aan de gewestelijke regering een origineel programma voorgesteld op dit thema om duidelijk tegemoet te komen (op termijn voor een bedrag van 25 miljoen € per jaar) aan de “*excellentiesnetwerken*” met een internationale dimensie.

Het belang van het programma voor de socio-economische ontwikkeling van het gewest zal ook bewezen moeten worden.

Het idee van de RWB^{bhg} bestaat erin om van deze netwerken bronnen van uiteenlopende know-how te maken, die door de ondernemingen op lange termijn kan benut worden ter ondersteuning van hun eigen onderzoek, dat meer is afgestemd op hun specifieke behoeften.

Het model.

De netwerken zullen bestaan uit onderzoekseenheden, die fysisch aanwezig zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar de elders gelocaliseerde onderzoekseenheden zullen er overigens bij betrokken kunnen worden.

Deze netwerken waarvan de coördinatie uiteraard in Brussel zal gebeuren, zullen via het *bottom up-principe tot stand gebracht worden* en beheerd op basis van een thematische en meerjaarlijkse programmering, gespreid over een periode van 7 jaar, in een geest van “collaboratief onderzoek”. De ondernemingen zouden bij de netwerken betrokken worden via een “Begeleidingsforum”, waarvan de opdracht zal bestaan in het begeleiden van het onderzoeksprogramma in termen van *ex ante*, tussentijdse en *ex post* evaluatie. Zijn leden zullen beschikken over een “*right of first refusal*” en zullen bij voorrang ingelicht worden over de nieuwe economische expansie. Het advies van internationale experts is vereist voor de selectie en de evaluatie van projecten in de procedure voor erkenning en accreditatie.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou zich opwerpen als Brussels verankeringspunt der internationale netwerken van de *Europese Onderzoeksruiimte*. En omgekeerd, zou het bijdragen tot de verwezenlijking van deze Europese ruimte, zelfs al is deze bijdrage klein.

De wens van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is dat de Regering de financiële middelen zou vrijmaken tot inleiding van deze projecten, indien mogelijk in 2003, wat een budgettaire beslissing, genomen nog in 2002, inhoudt.

3 – Voorstelling van de economische en sociale Raad, M. Christian FRANZEN

De ESRBHG is wat ouder dan de RWB^{bhg}, daar de ordonnantie, die hem in zijn huidige structuur en werking opricht, dateert van 1992. Hij vervangt vroeger bestaande organismen, waarvan enkele zelfs teruggaan tot de eerste fazen van de regionalisatie van ons land, zoals de economische Raad van Brabant, toen deze provincie nog bestond.

Hij is samengesteld uit 30 leden die de sociale gesprekspartners vertegenwoordigen, waarvan 15 de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen (ABVV – ACV en ACLVB) en 15 de werkgeversorganisaties via het Verbond van de Ondernemingen te Brussel (VOB) en de middenstandsorganisaties.

De ESRBHG komt maandelijks bijeen en beschikt over een algemene bevoegdheid om alle politieke vragen met betrekking tot de socio-economische evolutie van het gewest, overeenkomstig de ordonnantie. Zo komt het dat de ESRBHG advies uitbrengt naar aanleiding van de verzoeken van de Regering over de verschillende vragen, die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op de socio-economische context, zoals fiscaliteit, ruimtelijke ordening, mobiliteit, leefmilieu, enz... Deze vragen zijn zeker niet rechtstreeks gebonden aan het wetenschappelijk onderzoek en/of de innovatie,

althoewel het nuttig kon zijn in deze domeinen de beste oplossingen voor te stellen. Deze algemene bevoegdheid zet de ESRBHG ertoe aan zich ook uit te spreken over documenten met algemene draagwijdte, zoals het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) of het ontwerp van nieuw Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP)

Hij brengt ook advies uit over materies die rechtstreeks afhangen van de bevoegdheid van de Raad voor het Wetenschapsbeleid, zoals *in illo tempore* over de ordonnantie houdende van de Raad voor het Wetenschapsbeleid, waarover hij zich verheugt. Deze oprichting werd door de sociale partners sinds verschillende jaren aan de opeenvolgende regeringen gevraagd en heeft zich na abnormaal lange en niet-verantwoorde termijnen geconcretiseerd.

Terzake heeft hij onlangs advies uitgebracht over het voormeld ontwerp van ordonnantie betreffende de financiering, waarbij strikt wordt rekening gehouden met de beschouwingen van de RWB^{bhg}, al wordt speciaal het accent gelegd op de aspecten en/of de socio-economische gevolgen met een bijzondere aandacht (gemeenschappelijk aan de twee raden) voor de kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's), die, terecht of ten onrechte, moeilijk toetreden tot bepaalde mechanismen of programma's.

Tenslotte wordt in zijn eerste advies nopens het kader van de raadplegingsprocedure over het ontwerp van GewOP met een positieve nadruk op de vermelding van prioriteit 12, die specifiek het wetenschappelijk beleid behandelt, ook het accent gelegd op het feit dat de onderzoekssector een volwaardige economische sector is met eigen specificiteiten, die om efficiënt deel te nemen aan de gewestelijke economische ontwikkeling dient te beschikken over de middelen tot uitvoering van functie op gewestelijk vlak.

In dit opzicht, zelfs al is de ESRBHG zich bewust van de wens van de Regering om het Gewest zoveel mogelijk aan het onderzoek gebonden economische weerslag te bezorgen, gelet op de beperkte geografische omvang, is het materieel onmogelijk tegemoet te komen aan deze objectieven.

In deze zin is het model van de "*excellentialnetwerken*", dat een Brusselse verankering voorziet, een compromis, dat de interregionale en internationale samenwerking bevordert, die onmisbaar is voor het toetreden in dit domein tot, onder andere, Europese programma's.

De ESRBHG herinnert ook aan de specificiteiten van de kleine en middelgrote ondernemingen, waaraan speciaal aandacht besteed moet worden bij de principiële beslissingen. Daarom heeft hij in het advies van voormeld ontwerp van ordonnantie erop aangedrongen dat de uitvoeringsbesluiten hem tevens ter inzage voorgelegd zouden worden zodat zowel de aspecten van onderzoek en wetenschappelijk beleid of innovatie, als de socio-economische aspecten in aanmerking zouden genomen worden, of het nu gaat om weerslag inzake werkgelegenheid of om het lot van alle ondernemingen, met inbegrip van de KMO's.

De snelle analyse van de door de ESR overgemaakte adviezen omtrent deze instrumenten, parallel met die van de RWB^{bhg} of niet, gelet op diens "tweehoofdige" aanwezigheid, toont aan dat de sociale gesprekspartners erin geslaagd zijn een coherente positie binnen de twee raden aan te nemen.

4 – Synthèse van de discussie

Alle adviezen van de RWB^{bhg}, in het bijzonder over het project van de "*Brusselse excellentialnetwerken*", de bevordering van het indienen van de octrooiaanvragen, de problemen inzake communicatie, de administratieve begeleiding werden er besproken.

1. "*Excellentialnetwerken*"

In zijn Advies nr. 3, stelt de RWB^{bhg} de oprichting voor van de "*Brusselse excellentialnetwerken*", die progressief mogen opgebouwd worden teneinde zich, onder andere, te integreren in de EOR en het 6de KPOTO op basis van het bestaan in het Brussels Gewest van sterke punten in het domein van het onderzoek. Het tot stand brengen van dergelijke netwerken impliceert een actieve samenwerking van de ondernemingen met de universiteiten, conform het jaarverslag van de RWB^{bhg}. Deze netwerken en hun onderzoeksprogramma's zijn immers bestemd om tegemoet te komen aan de socio-economische

gewestelijke belangen, die op dezelfde wijze bewezen zullen moeten worden als het wetenschappelijk belang van de programma's.

In zijn eerste advies, heeft de RWB^{bhg} aangedrongen op het belang van de steun aan het fundamenteel onderzoek en op de nauwe verbondenheid van deze met zijn mogelijke toepassingen, zelfs al zijn zij nog niet geïdentificeerd.

Niettemin moet de RWB^{bhg} zijn denkwerk laten kaderen in de perken van de gewestelijke bevoegdheden en dus van de socio-economische gewestelijke belangen met inachtneming van de Belgische Grondwet.

Derhalve overweegt hij dat de Brusselse ondernemingen in samenwerking met hun universitaire partners, de oriëntatie van de onderzoeksnetwerken zullen moeten vastleggen, waarvan de kandidatuur overigens ook gesteund zal moeten worden door twee ondernemingen, waaronder er minstens één in het BHG gelocaliseerd is.

De andere ondernemingen van het gewest zullen geïnformeerd worden over de oprichting van het netwerk en ertoe kunnen toetreden via een "begeleidingsforum". Het nieuwe netwerk zal zich kunnen associëren met eenheden van buiten het gewest om het internationaal niveau te bereiken, dat vereist is om deel te nemen aan Europese programma's

Dit project zal de stabilisatie der reeds operationele onderzoekseenheden mogelijk maken dank zij een significante financiële steun, met name een jaarlijks budget van 25 miljoen €, wat gelijk is aan het in de regeringsverklaring voorzien bijkomend bedrag teneinde het niveau van de andere regio's te halen. Dit project zal de ondersteuning van de onderzoeksgroepen op zinvolle en duurzame wijze mogelijk maken (op voorwaarde dat van positieve tussentijdse evaluaties), samen met de voorbereiding van de economische weerslag voor het gewest.

2- De bevordering van het indienen van octrooien

Om economische weerslag van de uit de door hem gesubsidieerde projecten voortvloeiende innovaties te bezorgen aan het Gewest, zal het belang hebben bij de steun van het indienen van octrooien, waarvan de juridische en administratieve complexiteit en de hoge kostprijs enkele kandidaten ontmoedigen.

Op gewestelijk niveau is er uiteraard een financiële steun. De laatste ordonnantie voor de financiering van het onderzoek voorziet een tegemoetkoming aan de KMO's (60% van de verrichtingskosten voor de neerlegging en de instandhouding gedurende drie jaren), die octrooien willen indienen. Dit uitstekend initiatief zal misschien aangevuld moeten worden met een ondersteuning bij de uitvoering van en de vertrouwd maken met de procedures. In het kader van zijn opdrachten, zou de RWB^{bhg} de steun van een "adviseur inzake octrooien" volgens nader te bepalen modaliteiten.

De omzetting van een wetenschappelijke productie van zeer hoog niveau in toepassingen van economische weerslag botst op verschillende obstakels, waaronder dat van de bescherming van de intellectuele eigendom. Daar er steeds problemen aan het indienen van octrooien gebonden zijn, zowel op gewestelijk als op Europees niveau, bevordert de RWB^{bhg} in zijn Advies nr. 2 effectief een politiek tot aanmoediging van de totstandbrenging van het *Europees octrooi*, wat onder het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie zonder succes werd overgenomen. In zijn Advies nr. 3, stelt hij overigens een ook voor deze verrichting nuttig instrument voor, het "begeleidingsforum van de ondernemingen".

3- Het communicatieprobleem (publiciteit)

In het eerste advies van de RWB^{bhg} werd een gebrek aan communicatie in het domein van O & O in het Brussels Gewest onderlijnd. Ondanks de inspanningen, met weinig merkbare effecten, die in het Brussels Gewest ter informatie van het publiek verricht werden, inzonderheid inzake steun, en de talrijke initiatieven van de Regering, blijken de resultaten nog vrij "vertrouwelijk" te zijn.

Dit gebrek aan publiciteit rond de instrumenten, die ter beschikking van de ondernemingen, instellingen of andere gesteld worden, is een algemeen cultureel verschijnsel in alle domeinen, in het bijzonder in de wetenschappen en de technieken. Steun blijkt nooit voldoende te zijn, terwijl de betrokken budgettaire middelen niet steeds aangewend worden. Derhalve worden zij door het

politiek gezag beperkt, ja zelfs afgeschaft, m.a.w. er rest een grote inspanning inzake communicatie en sensibilisatie.

4. De administratieve begeleiding (KMO en onderzoekslaboratoria)

Gelet op de specificiteiten van de KMO's zullen de modaliteiten, die gebonden zijn aan de evaluatie van de projecten van deze ondernemingen aandachtig bestudeerd moeten worden bij het onderzoek van de besluiten houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de financiering; deze vraag gaat uit zowel van de ESR als van de RWB^{bhg}.

Overigens heeft het huidig denkwerk omtrent steun in de samenstelling van de dossiers van kandidatuur voor het 6de Kaderprogramma en de evaluatieprocedures zowel betrekking op de KMO's als op de onderzoekslaboratoria. Bepaalde initiatieven zullen waarschijnlijk op het gewestelijk niveau genomen worden tot steun van deze kandidaturen tegenover de zwaarte en het quasi professionalisme, dat geëist is om succes te hebben bij de totstandbrenging van de voorgestelde projecten .

Deze eerste ervaring zou het bekomen , onder andere door de KMO's, van een recurrente steun mogelijk maken bij zowel eenvoudige, als soepele structuren teneinde tegemoet te komen aan de doelstellingen, die verbonden zijn met de socio-economische belangen van het gewest.

Bemerkingen

Twee wensen werden geuit, het ene nieuwe incubatoren op te richten (G.O.M.B.). Het andere, aan de bevoegde minister door de ESRBHG over te maken, slaat op een onvoldoende aanbod in chemisch onderwijs voor sociale promotie ten opzichte van de werkelijke behoefte om de wetenschappelijke en technische studies bij de jongeren te promoten.

---

¹ Ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie van 21 februari 2002 (B.S. 06.03.2002).

Bijlage 5.6

Ontmoeting tussen de Vier Raden voor het wetenschapsbeleid van België

Uiteenzetting van de Voorzitter van de Raad
voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM

Paleis der Academiën, 19 maart 2002

Ce que le CPS^{rb} a perçu de la politique européenne de recherche et de développement technologique

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM

président du Conseil de la Politique scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale

1 - la politique européenne de recherche et de développement technologique

Depuis le traité de Maastricht, *la politique européenne de recherche et de développement technologique* est plus efficace et cohérente, dans la mesure où elle est devenue “une politique d'excellence et d'intégration et non une politique de redistribution” (Philippe Léger).

Met het O & O-beleid, tracht de Commissie het ambitieus doel van de Europese vergadering te Lissabon, met name “de meest welwarende en dynamische economie ter wereld worden...” tegemoet gaan.

Het is in die zin dat het nieuw concept van Europese Onderzoeksruimte nu het referentiekader geworden is voor alle vragen aangaande onderzoeksbeleid in Europa. In deze optica werd het Kaderprogramma, het wetgevend en financieel instrument, grondig herwerkt.

Door de erkenning van het basisonderzoek als inleidende voorwaarde voor het toegepast onderzoek in bepaalde prioritaire sectoren en van zijn rol in de analyse van de sociale problemen, mag het Zesde Kaderprogramma als een vooruitgang beschouwd worden.

Le 6ème programme-cadre devient ainsi l'instrument du développement de l'excellence scientifique et technique en Europe. Il vise aussi à amplifier l'impact sur le processus d'innovation en Europe en suscitant un vaste mouvement de “partenariats” entre les acteurs de la recherche.

Ses nouveaux instruments sont les “réseaux d'excellence” et les “projets intégrés”.

Dans la perspective de la proposition du CPS^{rb} que j'évoquerai au point suivant, je me limiterai à préciser ici l'objectif et la mission des “réseaux d'excellence”.

Selon la Commission européenne, *l'objectif des “réseaux d'excellence”* est de développer et renforcer “l'excellence scientifique et technologique”. Chaque réseau vise l'avancée de la connaissance en rassemblant une masse critique de ressources et d'expériences, autour d'un “programme commun d'activités”. Les activités seront orientées vers des objectifs à long terme, multidisciplinaires plutôt que vers des résultats pré-définis en termes de produits, procédés ou services.”

Le CPS^{rb} a commenté la proposition de 6ème PCRD présentée par la Commission européenne. En voici les points essentiels :

De Raad bevordert een betere integratie van het europees onderzoek door het gebruik van instrumenten als de “excellentienetwerken” en de “geïntegreerde projecten”. Maar beschouwd dat het heel belangrijk is de “excellentienetwerken” en “geïntegreerde projecten” te selecteren op grond van hun doelstellingen en de selectiecriteria te baseren op hun wetenschappelijk/technische kwaliteiten.

Hij vestigt evenwel de aandacht op de noodzaak om de omvang van de netwerken en de projecten aan te passen aan de werkelijke wetenschappelijke en socio-economische behoeften in plaats alleen van hun grootte, a fortiori voor het opkomend onderzoek. De Raad steunt de integratie van het onderzoeks en technologische beleid in de overige beleidsvormen van de Unie, in het bijzonder het onderwijs, de innovatie (speciaal in de KMO's), de bescherming van de intellectuele eigendom via het communautair octrooi alsook een betere integratie van de wetenschap in de maatschappij. De Raad beveelt een vereenvoudiging aan van het administratief en financieel beleid van het 6de Kaderprogramma, waarbij ook wordt vermeden maatregelen te nemen die de deelname van de Gewesten, KMO's en “startende” researchgroepen ontmoedigen zouden.

2 - Par quelle stratégie la région de Bruxelles-Capitale peut-elle s'inscrire dans une telle dynamique ?

La création du nouveau concept d'Espace européen rend plus impérieuse encore une *stratégie régionale de promotion de la recherche et de l'innovation* qui permette à la région de valoriser ses

atouts majeurs, de se donner l'image de point d'ancrage intellectuel et de s'inscrire dans le nouvel *Espace européen de la Recherche*.

Parmi les propositions concrètes, le Conseil soulignait la nécessité d'identifier correctement les potentialités d'innovation régionale en reconnaissant, par une expertise internationale, un nombre limité de "réseaux d'excellence" soutenus par le gouvernement régional dont la masse critique et l'inventivité scientifique sont établies.

Tout en suivant les principes généraux de ces objectifs, la proposition du CPS^{rbc} s'est voulue plus pragmatique dans la définition des finalités des "*réseaux d'excellence soutenus par la Région de Bruxelles-Capitale*" et vise notamment à :

- inciter à la collaboration entre les différents centres de recherche des universités, des hautes écoles, des entreprises, des centres de recherche publics, collectifs et privés, en ce y compris les groupes de recherche des PME, localisés dans la région;
- favoriser le transfert des savoirs innovants des unités de recherche vers les partenaires économiques de la région.

L'idée du CPS^{rbc} est de *faire de ces réseaux des générateurs de savoirs diversifiés exploitables par les entreprises à long terme pour alimenter leurs propres recherches plus directement orientées vers leurs besoins particuliers*.

Le Conseil a donc proposé au gouvernement régional un *programme original sur ce thème pour subsidier significativement* (à terme pour un montant de 25 millions d'€ par an) *des "réseaux d'excellence" à dimension internationale*. Ils seront constitués d'unités de recherche physiquement présentes dans la Région de Bruxelles-Capitale mais des unités de recherche localisées ailleurs pourront y être associées. Ces réseaux dont évidemment la coordination devra être bruxelloise, seront créés par effet *bottom up*. Ils seront gérés sur base d'une programmation thématique et pluriannuelle sur une période de 7 ans, dans un esprit de "recherche collaborative". Les entreprises seraient associées aux réseaux par un "Forum d'accompagnement". Elles bénéficieraient notamment d'un "*right of first refusal*" et seraient associées à la procédure d'évaluation. La procédure de reconnaissance et d'accréditation des projets requerra l'avis d'experts internationaux pour la sélection et les évaluations des projets.

La Région de Bruxelles-Capitale assurerait ainsi l'ancrage bruxellois des réseaux internationaux de *l'Espace européen de la Recherche*. Réciproquement, elle contribuerait, même si la contribution est relativement modeste, à la construction de cet espace européen.

Bijlage 5.7

Wetenschappelijke Rondetafel

Koninklijk Paleis Brussel, 2 mei 2002.

Boodschappen van de RWB^{bhg}

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM, voorzitter

Dr Guy J. MARTENS, vice-voorzitter

I^r Luc VAN DEN NOORTGATE, lid van de Raad

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM,
Président/Voorzitter

Le Conseil de la Politique Scientifique de la Région de Bruxelles-Capitale est à peine âgé de seize mois. Il a cependant eu l'occasion de mener une réflexion sur deux problèmes fondamentaux.

- *Le premier* : comment résoudre ce que nous avons appelé le “paradoxe bruxellois”, c'est-à-dire le contraste entre, d'un côté, la richesse de l'offre régionale en savoirs nouveaux (attestée par l'abondance et la qualité des publications scientifiques) et, de l'autre côté, l'apparente insuffisance des développements régionaux de leurs applications ?
- *Le second* : comment renforcer l'image de Bruxelles comme “carrefour européen des sciences et des technologies” ?

Nous pensons que le nouveau concept d'*Espace européen de la Recherche* est, sur ces points, une opportunité pour la région et rend plus impératif encore une stratégie régionale de promotion de la recherche et de l'innovation.

Het is in die zin dat het nieuw concept van de Europese Onderzoeksruijnte nu het referentiekader geworden is, voor alle vragen aangaande onderzoeksbeleid in Europa. Door de erkenning van het basisonderzoek als inleidende voorwaarde voor het toegepast onderzoek in bepaalde prioritaire sectoren en van zijn rol in de analyse van de sociale problemen, mag het Zesde Kaderprogramma als een vooruitgang beschouwd worden.

De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels hoofdstedelijk Gewest steunt de integratie van het onderzoeks en technologisch beleid in de overige beleidsvormen van de Unie, in het bijzonder, het onderwijs, de innovatie (speciaal in de KMO's), de bescherming van de intellectuele eigendom, alsook een betere integratie van de wetenschap in de maatschappij.

Par quelle stratégie concrète, la Région de Bruxelles-Capitale peut-elle s'inscrire dans une telle dynamique ?

Le Conseil a proposé au gouvernement régional un modèle original pour subsidier significativement (à terme pour un montant de 25 millions d'€, par an) six à sept réseaux d'unités de recherche, à dimension internationale, mais à ancrage bruxellois. Ces réseaux seraient constitués par un processus de *bottom up* sur base d'une programmation d'une durée de six à sept ans, et axée sur un thème repris dans les priorités de l'Espace européen. Les partenaires en seraient des institutions de recherche, dont certaines pourraient être localisées dans d'autres régions du pays et de l'Espace européen, mais dont les unités coordinatrices devraient évidemment être bruxelloises. Les entreprises ayant un siège dans la région seraient associées à ces réseaux, à la fois, pour les procédures d'évaluation, et pour un accès prioritaire à l'exploitation des résultats à des fins de développement économique. Les programmes des réseaux devront aussi comporter un volet de formation et de promotion de la science dans la société.

Les nouveaux moyens financiers nécessaires à cette politique volontariste existeront si le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale réalise le volet de sa déclaration gouvernementale qui manifestait sa volonté d'accroître les moyens financiers en faveur de la politique de la recherche pour rejoindre un niveau équivalent, en termes relatifs, à celui des autres régions du pays.

Sire, nous pensons que cette proposition contribuera ainsi à favoriser le transfert des savoirs nouveaux vers leurs applications par les entreprises présentes à Bruxelles, tout en assurant l'ancrage de la Région de Bruxelles-Capitale dans le nouvel *Espace européen de la Recherche*.

“Stimuler la mobilité”

Dr Guy J. MARTENS
vice-président

Sire,

La Commission européenne ne s'est certes pas trompée en faisant de la mobilité des chercheurs non seulement une méthode d'acquisition de connaissances mais également un instrument d'intégration de l'*European Research Area*.

Echter, ondanks de verhoogde financiële steun van de Commissie, blijven er nog hindernissen die door een betere harmonisatie van de wetten van de Lidstaten opgeheven zouden kunnen worden. Wat mij betreft, wil ik graag aan deze, meer persoonlijke en dikwijls onderschatte hindernissen herinneren : de loopbaan van de echtgenoten/echtgenotes en de opvoeding van de kinderen.

Certains ont voulu trouver des effets pervers à la mobilité et en particulier “la fuite des cerveaux”. Ce n'est pas un phénomène récent, il existait déjà quand j'étais jeune chercheur - et c'est tout dire - et n'est pernicieux que s'il reste à sens unique.

A nous, par l'excellence de nos centres de recherche d'attirer les chercheurs venus d'ailleurs, à nous aussi de faire rentrer au pays nos chercheurs émigrés enrichis de nouveaux savoirs grâce à des initiatives comme les “bourses de retour Ylief” et en leur offrant des perspectives d'avenir réelles.

Vandaag spreekt men dikwijls ook over “intersectoriële” mobiliteit, begrip tussen universiteit en onderneming. De bedrijven voeren ongeveer 2/3 van de Europese onderzoeksinspanningen uit; het is dus niet verrassend dat een overeenkomend aantal vorsers, die door de universiteit en HOBUS opgeleid werden, naar industriële R & D centra “migreren”. Dat vind ik geen “braindrain”.

De omkeerbaarheid van deze beweging verdient zeker onze aandacht; ik geloof vast dat er hier een opportuniteit bestaat voor het bedrijfsleven om, door rechtstreekse persoonlijke inzet, met ons hoger onderwijs samen te werken.

Notre modératrice me faisait remarquer récemment que “la mobilité est un état d'esprit qui commence très tôt”.

C'est pourquoi il faut saluer l'initiative des Académies Royales de Belgique de créer les “Bourses Quételet”, une sorte d'Erasmus à la Belge, comme instrument d'intégration de l'enseignement supérieur dans notre pays.

La multiplication de telles initiatives, franchissant nos frontières institutionnelles contribuera, croyons-nous, à la création d'une *Belgian Research Area* possédant la masse critique pour faire de nous des partenaires efficaces, crédibles et donc recherchés au sein de l'*Espace Européen de la Recherche*.

I^r Luc VAN DEN NOORTGATE

Lid van de Raad

Ik ben ervan overtuigd dat de nieuwe instrumenten van het 6de KPOTO nieuwe opportuniteiten inhouden, maar ook voor vele Belgische centra een bijkomende drempel betekenen.

Teneinde de slaagkansen te vergroten op korte en op lange termijn, lijkt het mij onontbeerlijk dat de Belgische overheden de geschikte acties nemen.

Een eerste overheidsactie is m.i. het in kaart brengen van de onderzoeksentiteiten in universiteiten, hogescholen, onderzoekcentra en bedrijven naar analogie met de oefening van de commissie “mapping of excellence”, teneinde precies te kunnen uitmaken naar wie de steun moet gaan om efficiëntie te halen. De Belgische oefening moet echter breder en dieper gaan dan de Europese en moet werken volgens verschillende methodes : bottom-up, een top-down, peer-review en klantenstudies.

Ik stel voor de entiteiten in te delen in 3 categorieën, top, midden en laag :

- De toptentiteiten zijn het zeer select groepje van entiteiten, die reeds nu erkende “centres of excellence” zijn, minstens in Europa, en die reeds meermalen belangrijke Europese initiatieven genomen hebben. Voorbeelden : Imec, Alcatel, ...
- De middengroep is de relatief grote groep van entiteiten, die in de vorige kaderprogramma’s initiatieven konden nemen doordat de schaal beperkt was, maar die zonder hulp niet aan hun trekken zullen kunnen komen in de nieuwe instrumenten. Veel universitaire laboratoria, hogescholen, collectieve centra, sub-top van bedrijven, ... vallen hieronder.
- De andere entiteiten.

Een tweede overheidsactie is het uitwerken van de geschikte steunmaatregelen naargelang van de doelgroep :

- Een “geschikte steunmaatregel” is er in elk geval één die continuïteit van de financiering en ondersteuning van excellentie én van samenwerking over voldoende lange termijn biedt. De huidige werkwijze van uitsluitend projecten te financieren bij de niet-overheidsinstellingen is onvoldoende gebleken om hechte banden tussen onderzoekspartners te creëren. Het feit dat het 6de KPOTO het concept van “topnetwerken” invoert, bewijst dat commissaris Busquin deze zienswijze deelt. De Brusselse Raad voor Wetenschapsbeleid heeft in dit verband een concreet voorstel, dat navolging verdient.
- Wat de doelgroepen betreft : het zijn de toptentiteiten én de middenentiteiten die in aanmerking moeten komen. De topinstituten hebben per definitie alle capaciteiten in huis om zelf de nodige initiatieven te nemen. Het volstaat dan ook dat zij de nodige financiële overheidssteun krijgen om op een “level playing field” met de buitenlandse entiteiten te kunnen concurreren. Verder behoeven zij geen verdere overheidsinterventie. Het zijn m.i. vooral de middenentiteiten die niet alleen financiële maar ook andere vormen van ondersteuning moeten krijgen om aansluiting te vinden bij topinstituten, zowel Belgische als buitenlandse of om zelf topinstituut te worden.

Mogelijkheden zijn :

- Bekendmaking van hun competenties in binnen- en buitenland;
- Lokale netwerken opzetten, die dan als embryo kunnen dienen voor Europese;
- Belgische topinstituten motiveren om een “peterschap” op te nemen over middenklassers;
- Middeninstituten ondersteunen om toch een leidersrol op te kunnen nemen.

Bijlage 5.8

“Cartografie O & O in het Brusselse gewest”

Missieverslag

Juni – oktober 2002

Inhoud

1. Inleiding

Het gewestelijk initiatief
De medewerking van de RWB^{bhg}

2. Het kader van de toepassing (onderdeel 2)

2.1. Definiëring van het toepassingsgebied :
2.2. Doeleinden en doelpubliek

3. Concept van het instrument

3.1. Methodologie
3.2. Strategie en realisatie

4. Bijlagen

Deelnemers

“Cartografie O & O in het Brusselse gewest”

Missieverslag

I. Inleiding

Het gewestelijk initiatief

Naar aanleiding van de “Tour van de Hoofdsteden” onder het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Raad inzake “Onderzoek” en om het internationaal imago van Brussel te profileren als “wetenschappelijke en technologische draaischijf”, heeft de minister-voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meegedeeld dat er een “cartografie van het O & O” opgezet wordt, wat is gezegd tijdens de informatievergadering over het 6^e KPOTO op 29 april 2002 in het Egmontpaleis.

Dit initiatief waarmee wordt ingegaan op de wens van Philippe BUSQUIN, Europees commissaris voor onderzoek en van de RWB^{bhg} heeft geleid tot de verspreiding van een CD rom, die is voorgesteld aan de vertegenwoordigers van honderd tachtig regio's in Europa op 27 november 2002, in de Albert Hall (Brussel).

Dat instrument is bedoeld als valorisering van de regionale troeven in de *Europese onderzoeksruimte*, samen met de uitvoering van het 6^e KPOTO van de Europese Unie (2002-2006) om zo de *intra-* en *interregionale* samenwerking in de hand te werken.

De medewerking van de RWB^{bhg}

De Minister-Voorzitter heeft op 24 juni 2002 de medewerking aanvaard die was aangeboden door de voorzitter van de Raad voor het wetenschapsbeleid. De werkzaamheden zijn in drie onderdelen onderverdeeld : het eerste ging over de inleiding, het tweede over de coördinatie en het beheer van de werkzaamheden i.v.m. de gegevensbank en het laatste over de technische verwezenlijking.

De RWB^{bhg} is belast met de uitbouw van het tweede onderdeel, een opdracht van M. Lambert die voor deze werkzaamheden overleg heeft gepleegd met het BAO (ex-Technopool), inzake de technische realisatie, inzake het toepassingsgebied zoals bepaald in samenwerking met de Voorzitter en de Ondervoorzitter van de Raad.

Dit rapport zou kunnen worden aangevuld met een evaluatie van het instrument, wat nuttig is voor de bijwerking ervan.

2. Het kader van de toepassing

2.1 - Definiëring van het toepassingsgebied

Er zijn verscheidene betrokkenen bij dit ruime toepassingsgebied : de actoren, de tussenpersonen, de hulpinstanties, de steunorganen, organen inzake wetenschapsbeleid, enz.

Deze toepassing beperkt zich tot het identificeren van de categorie van de “actoren”.

Voor het afbakenen van het onderzoeksgebied zijn er drie criteria in aanmerking genomen :

- 1° - de non-discriminatie van “*toegepast onderzoek*” en “*fundamenteel onderzoek*”, bij toepassing van de definitie voorgesteld door de Raad voor het wetenschapsbeleid die in zijn eerste advies onderstreepte “... *het naast elkaar bestaan, het continuüm en de nauwe verwantschap van die diverse aspecten van de onderzoeksactiviteit...*”;
- 2° - het open staan voor alle domeinen van “*wetenschappen*” *de exacte en de humane*;
- 3° -het in aanmerking nemen van zowel de onderzoekscentra als de onderzoeksunits *gelegen in het gewest* als van degene waarvan het “*beslissingscentrum*” zich te Brussel bevindt.

2.2 – Doeleinden en doelpubliek :

1° - Een sleutel tot informatie

Dit repertorium van resources en potentieel inzake research, technologische ontwikkeling en opleiding in het Brussels gewest, of het nu gaat om de identificatie van de researchteams en hun specificiteit (typologie), het algemeen repertorium van de resarchunits per onderzoeksdomein of nog het aanbod aan kennis en opleiding, is een sleutel tot :

- primo-basisinformatie die zo volledig mogelijk dient te zijn;
- centrale gegevensbank gekoppeld aan de gespecialiseerde databanken.

2° – Een instrument ter oriëntatie en voor strategische beslissingen

De cartografie maakt het mogelijk informatie prioritair te verstrekken aan de “gebruikers” van de onderzoeksresultaten, namelijk de ondernemingen van allerlei omvang en de “generatoren” ervan zijnde de universiteiten en hogescholen, de centra voor collectief onderzoek, de industriële of overheidscentra, maar ook de “besluitvormingsorganen” inzake wetenschapsbeleid in het gewest en de “economische partners”.

Dat instrument is een hulp bij de oriëntatie en de strategische besluitvorming inzake wetenschapsbeleid, een “economische activiteit op zichzelf, samen met de gewestelijke economische ontwikkeling” en sluit aan bij de adviezen en aanbevelingen van de Raad voor het wetenschapsbeleid.

In die zin zou het concipiëren van de gegevensbank op termijn en in het verlengde van de adviezen van de RWB^{bhg} een verfijndere analyse van nuttige statistische gegevens mogelijk moeten maken, bv. :

- 1° - een overzicht van dynamische onderzoeksdomeinen en –activiteiten in het gewest of van domeinen waar de Brusselse research duidelijker aanwezig is (op wereldniveau als zodanig erkende onderzoekers, kwaliteitsteams, enz.);
- 2° - de definitie van de aard van dat onderzoek (door de overheid, particulier, door universiteiten), van het aantal en het type van functie (onderzoekers, technici, diensten,...) waartoe dat onderzoek leidt;
- 3° - als hulp bij het oplossen van concrete vragen rond de evaluatie van de graad van betrokkenheid van de instellingen van hoger onderwijs bij de *start-up*, de centra voor het lanceren van ondernemingen en andere incubatoren, enz.

3° – Een instrument van interregionale, Europese en internationale dialoog en participatie

Dat instrument zal nuttig blijken bij het concretiseren van de nieuwe instrumenten van het 6^e KPOTO, de “expertisenetwerken”, de “geïntegreerde projecten” en het opstarten van de programma’s voor gewestelijk onderzoek in de geest van artikel 169 van het Verdrag van de Europese Unie, een van de strategische oriëntaties uit Prioriteit 12 van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan van het BHG, gewijd aan het wetenschappelijk onderzoek.

3. Concept van het instrument

3.1 - Methodologie

Binnen de perken van een erg korte termijn en gepaard gaand met technische en financiële beperkingen omtrent het project is het instrument opgevat als aanvulling op datgene wat bestaande gespecialiseerde gegevensbanken reeds bieden. Het vooraf oplossen van onvermijdelijke problemen die het gevolg zijn van technische en structurele diversiteit of verschillen in terminologie tussen organen en instellingen, heeft het mogelijk gemaakt te komen tot een relatieve harmonisering bij de presentatie van de gegevens

Identificatie van de actoren

Daar waar de universiteiten reeds over gespecialiseerde gegevensbanken beschikten (referenties CREF en IWETO) maar de hogescholen niet, konden deze instellingen toch makkelijk worden geïdentificeerd. Op het niveau van de ondernemingen echter bestaan dergelijke gespecialiseerde databanken niet en een aantal zelfs algemene inlichtingen worden als vertrouwelijk behandeld.

Uitgaande van eenvoudige adressenlijsten moesten de ondernemingen geïdentificeerd worden die aan R & D doen en een lijst worden opgemaakt van potentiële partners door preselectie en het vergelijken van bestaande repertoria. Een gedifferentieerde aanpak is dus noodzakelijk gebleken.

Werkgroepen

Er zijn twee werkgroepen opgericht om de strategische oriëntaties van de actie te concretiseren : een voor de “universiteiten en hogescholen” - 17 partners – en een andere voor de “ondernemingen en centra voor collectief onderzoek” - 193 partners van gesensibiliseerde ondernemingen eveneens via twee sectorale federaties en 11 partners van centra voor collectief onderzoek.

De voorbereidende documenten brengen de grote principes van de problematiek en gaan in op de voornaamste obstakels, terwijl de rapporten eveneens de collegiale beslissingen brengen en de huidige stand in zijn relatieve diversiteit.

Electronische formulieren en verzamelen van gegevens

Twee enquêteformulieren *ad hoc* en een toelichting, het ene voor de “universiteiten en hogescholen”, en het andere voor de “ondernemingen en centra voor collectief onderzoek” zijn opgemaakt, rekening houdend met de specificiteit van de bedoelde categorieën van actoren.

Uitgaande van de antwoordformulieren (IWETO, CREF en ULB) inzake de gespecialiseerde databanken, is een eerste vragenlijst afgestemd op de specificiteiten van de centra voor collectief onderzoek en van de onderneming waar het trouwens getest is. Twee modellen, “SOLVAY S.A - Research & Technology” en “Macq électronique S.A” zijn aan de deelnemers bezorgd.

Op basis van dat eerste document is er een tweede formulier opgemaakt voor de “universiteiten en hogescholen”.

Allereerst is er aan de partners voorgesteld om algemene *kwalitatieve* (niet-confidentiële) informatie aangaande de onderzoeksunits tegen 15 september 2002 via de electronische formulieren te bezorgen. Rekening houdend met de eerste resultaten is het verzamelen van gegevens voortgezet tot 11 oktober 2002 in de vorm van een grootse informatie- en sensibilisatiecampagne via de federaties van ondernemingen en gepersonaliseerde contacten.

Zoekmotor van het instrument

Twee lijsten met sleutelwoorden maken het mogelijk de gezochte informatie snel te identificeren : een basissleutel in drie talen namelijk de OESO- classificatie en een extra-sleutel (in het Engels - het “vrije” repertorium van de VUB). Het instrument biedt zoekmogelijkheden *full text*, alfabetisch (namen) alsmede een sleutel tot gespecialiseerde databanken van researchunits via een URL-link.

Het OESO-repertoire is bezorgd aan alle partners in de drie talen (*français, Nederlands, English*) en gebruikt als repertoire van sleutelgegevens. De Engelse versie van het vrije repertoire van de *Vrije Universiteit Brussel* is als zodanig aangevuld en geïntegreerd.

Een synthese van de NACE BEL –classificatie met de voornaamste activiteitssectoren is aan de ondernemingen en centra voor collectief onderzoek bezorgd en ook de toegang tot de internetwebsite van het Ministerie van Economische Zaken.

Bijwerking waar nodig van de cartografie

De aard en de geldigheidsduur van de informatie vergen een jaarlijkse bijwerking. Die zou in nauwe samenwerking dienen te gebeuren met de partners die overigens volledig verantwoordelijk zijn voor de bijwerking van hun gegevens en dit ook in de hand houden. Dat zou volgens dezelfde principes moeten gebeuren met mogelijkheid van integratie van bijkomende parameters en de ondersteuning door een internetsite.

3.2 – Strategie en realisatie

Het follow-up-comité heeft het mogelijk gemaakt om tot een synergie te komen inzake de werkzaamheden rond de drie onderdelen van het project en degene van de consultant en heeft tweemaal vergaderd op 28 juni 2002 en 24 september 2002.

Inzake het onderdeel 2 heeft de werkgroep “universiteiten/hogescholen” een eerste maal vergaderd op 10 juli 2002 en de werkgroep “ondernemingen/centra voor collectief onderzoek” heeft op 23 juli 2002 vergaderd.

Bovendien is het zo dat i.v.m. onderdeel 2 er ongeveer 1500 gepersonaliseerde contacten zijn geweest (per telefoon, brieven en e-mail aan potentiële partners), om de strategische doeleinden uiteen te zetten, steun en advies aan partners bij het verzamelen van gegevens (antwoorden op formulieren), de follow-up en de begeleiding van het project om de ruimst mogelijke participatie te bereiken, maar eveneens alle reeds aangezochte partners op de hoogte te houden.

De coördinatie is per “e-room” gebeurd met de consultant die belast is met de ontvangst van de verzamelde gegevens, waaraan drie raadsvergaderingen gewijd zijn om de theoretische structuur van de cartografie weer te geven in een technisch schema.

De op 28 juni 2002 begonnen werkzaamheden zijn bij de RWB^{bhg} op 11 oktober 2002 afgerond en de consultant is belast met de technische afronding van het instrument.

Met de goedkeuring van de Minister-Voorzitter is de gegevensbank van de “onderzoeksactoren” op CD rom gebracht op 15 november 2002.

4. Bijlagen

Deelnemers

Aan het Follow-up-Comité

Alain CNUDE, responsable du pôle “communication” & Pierre VAN ANTWERPEN, directeur adjoint ABE (ex-Technopol); Hugues DUMONT, adviseur & Patrick LAMOT, adjunct kabinetschef van de Minister-Voorzitter; Marc OSTERRIETH, Département Recherche, Cellule Etudes et Evaluations, ULB; Monique LAMBERT, experte, toegevoegd aan de Voorzitter van de CPS^{rb}/RWB^{bhg}.

Hebben aanvaard hun medewerking te verlenen,

In de werkgroep “Universiteiten en Hogescholen”

INTERFACES

Anne-Marie VAN OOST, administrateur-déléguée (INDUTEC); I. Olivier VANDENPUT, Cellule Interface, Université Libre de Bruxelles, (ULB); Dr. Sonja HAESSEN, *Wetenschappelijk medewerker* & Koen SMETS – Interface, *Vrije Universiteit Brussel* (VUB).

INSTELLINGEN

ERM/ KMS - Luitenant Generaal Paul GEORIS, commandant Koninklijke Militaire School, vertegenwoordigd door Prof. John VANTOMME, voorzitter van de Commissie “Wetenschappelijk Onderzoek” van de KMS/ERM; FUSL – Prof. Michel van de KERCHOVE, recteur, représenté par Prof. Anne-Marie DE KERCHOVE DE DENTERGHEM, Facultés Universitaires Saint-Louis; KUB – Prof. Dr Constant MATHEEUSSEN, rector van de *Katholieke Universiteit Brussel*; UCL - Dominique OPFERGELT, directeur de l’administration de la recherche de l’Université Catholique de Louvain; ULB – Dr Claude TRUFFIN, directeur général, représenté par Marie-Christine LENAIN, Cellule Recherche de la DG recherche de l’Université Libre de Bruxelles; EHB –Frank ROOS, algemeen directeur, représenté par Inge VANSWEEVELT, *director onderzoeksbeleid* van de *Erasmus Hogeschool*; EHSAL - Prof. Jan COLPAERT, *voorzitter onderzoeksraad*; HEFF - Pierre LAMBERT, directeur-président de la Haute Ecole Francisco Ferrer; HELdV - M. DE VLAEMINCK, directeur président, Haute Ecole Léonard de Vinci, représenté par M. Hugo MARQUANT, directeur-adjoint, chargé des relations internationales; HESPA - Jacques LEBEGGE, directeur-président, Haute Ecole Paul-Henry Spaak; ICHEC – Prof. Christian OST, recteur, représenté par Thierry VAN DEN BERGHE et Isabelle CHOQUET; Institut MEURICE – Prof. Jo JANNES, administrateur délégué, MEURICE R&D; HELB - Mme KASTORY-NILE, directeur président; HEB - Madame Marianne COESSENS, directeur-président; HEGAL - Monsieur John VAN TIGGELEN, directeur-président; Monique LAMBERT, experte, toegevoegd aan de Voorzitter van de CPS^{rb}/RWB^{bhg}.

In de werkgroep “Ondernemingen en Centra voor collectief onderzoek”

I^r Raymond ENGELLEN en Dr Claude COCRIAMONT (Federale Overheidsdienst-Economie, Afdeling concurrentievermogen E6); I^r Luc VAN DEN NOORTGATE (AGORIA); Dominique MICHEL représenté par Xavier DEHAN (AGORIA); Michel JADOT, (Chambre de Commerce et d’Industrie); Daniel VERBIST en Dr Guy MARTENS (FEDICHEM/BRUCHIM), Christian FRANZEN & Frans DE KEYSER (VOB); Monique LAMBERT, experte, toegevoegd aan de Voorzitter van de CPS^{rb}/RWB^{bhg}.

Bijlage 5.9

De nieuwe banden tussen universiteiten en bedrijven in Brussel

Informatiesessie – AGORIA (Brussel)
20 maart 2002

“De nieuwe banden tussen universiteiten en bedrijven in Brussel”

Prof. Dr Jean-Louis VANHERWEGHEM

Voorzitter

Inleiding

Strategie

Themas

- 1 - Wat mogen de ondernemingen van de Brusselse universiteiten verwachten?
- 2 - Zijn de interfaces het beste contactpunt?
- 3 - Wat zijn de “excellentienetwerken”?
- 4 - In welk opzicht bieden ze de ondernemingen kansen?
- 5 - De wetenschapsparken, een oplossing voor een hightechvestiging?

Conclusie en voorstellen

Agoria

Informatiesessie
20 maart 2002

Executive summary

De RWB^{bhg} stelt een gewestelijke strategie voor ter bevordering van onderzoek en innovatie om een oplossing te bieden voor een zekere **“Brusselse paradox”**, inspelen op het verschijnsel van de mondialisering en op de vorming van de *Europese Onderzoeksruijnte*. Het gaat erom te komen tot *collaboratief onderzoek* dat het wetenschappelijk/technologisch potentieel en het concurrentievermogen van de ondernemingen verhoogt en de *“excellentienetwerken”* te steunen om het imago van intellectueel verankeringspunt van het gewest te bevestigen.

1° - Inbreng van de Brusselse universiteiten voor de ondernemingen.

Als Europese onderwijs- en onderzoekspool beschikt ons gewest over belangrijke troeven om in de behoeften van de ondernemingen te voorzien. De samenwerkingen, die vaak vruchtbaar zijn en rechtstreeks tussen de onderneming en de universiteit of in het kader van een *“driehoekspartnership”* tot stand komen, steunen op de kwaliteit van de informatie, de persoonlijke relaties, het *“partnership”* en het in aanmerking nemen van de wederzijdse verwachtingen. De universiteit kan technologische en wetenschappelijke ondersteuning bieden aan ondernemingen die van hun kant ook *“gemeenschappelijke”* activiteiten wensen te voeren en expertise op gespecialiseerde domeinen wensen aan te brengen. Wetenschappelijke samenwerkingen *“op lange termijn”* zouden de voorkeur moeten krijgen van de universiteiten EN de ondernemingen die ook geïnteresseerd zouden kunnen zijn in andere onderzoeksdomeinen dan die welke momenteel door de overheid worden gefinancierd.

2° - Zijn de universitaire interfaces het beste contactpunt ?

Door hun kennis van de middelen en competenties van hun universiteiten en door hun relaties met publieke of privé-partners zijn de *“universitaire interfaces”* een **belangrijke schakel in de dialoog**, een *“facilitator”* in het tot stand komen van samenwerkingen tussen de ondernemingen en de onderzoeksteams tot de benutting van de onderzoeksresultaten en de oprichting van potentiële ondernemingen net zoals ze een actor zijn in de deelname van de universiteiten aan de gewestelijke economische ontwikkeling.

3. De “excellentienetwerken” ?

Op Europees vlak zijn de *“excellentienetwerken”* één van de nieuwe instrumenten van het 6de kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling die worden voorgesteld voor toepassing van het nieuwe concept Europese Onderzoeksruijnte. Ze hebben de vooruitgang van de kennis, de structurering en integratie van het Europees onderzoek als uiteindelijk doel en moeten alle samenwerkingen *“op lange termijn”* aanmoedigen en *“excellentie verspreiden”* over de grenzen van hun partnerships om de prioritaire thema's van het 6de kaderprogramma effectief te maken.

Door de *“excellentienetwerken”* te steunen krijgt het Gewest volgens de RWB^{bhg} een uitstekende gelegenheid om zijn imago als *“intellectueel verankeringspunt”* te versterken. Zonder afbreuk te doen aan voormelde doelstellingen wil het voorstel van de RWB^{bhg} pragmatischer zijn in het bepalen van de finaliteiten van de *“Brusselse excellentienetwerken”* ten gunste van het *“collaboratief onderzoek”* en de overdracht van innoverende kennis van de onderzoeksinstellingen naar de economische partners.

4. In welk opzicht bieden “netwerken” de ondernemingen kansen ?

De RWB^{bhg} onderkent het probleem van de directe deelname van de ondernemingen aan het onderzoek van de *“excellentienetwerken”* en stelt een **“origineel model”** voor dat het mogelijk maakt de **banden met de onderneming te vernieuwen** en waarvan het hoofdidee is netwerken te creëren van kennisbronnen die door de ondernemingen kunnen worden benut. Door deel te nemen aan een **“Begeleidingsforum”** krijgen die de gelegenheid programma's voor te stellen die van belang zijn voor de sociaal-economische ontwikkeling van het Gewest, als eerste te worden geïnformeerd en een **“recht van Iste weigering”** met betrekking tot de exploitatie van de resultaten uit te oefenen, tegen betaling van een bescheiden financiële bijdrage.

5. De wetenschapsparken, een oplossing voor een hightechvestiging ?

De wetenschapsparken, die **uitstekende instrumenten voor technologie-overdracht tussen “kennisproducenten” en de ondernemingen** zijn en een ideale plek voor het ontstaan van spin-offs, trekken ook andere ondernemingen aan. De voorwaarden om deze parken werkelijk *“succesvol”* te maken, lijken evenwel niet echt vervuld in de historische Brusselse context, ook al leveren ze een concrete bijdrage aan de economische ontwikkeling van het gewest. Met een coherenter beleid zouden bepaalde problemen kunnen worden opgelost, met name op het gebied van vestiging, en gelet op de disparate resultaten zou een comparatieve analyse (*benchmarking*) het mogelijk maken de toekomstige acties te oriënteren op basis van de vastgestelde *“beste praktijken”*.

“Les liens renouvelés entre l’entreprise et l’université”

Introduction

Le phénomène de mondialisation et la création du nouvel *Espace européen de la Recherche*, rendent plus impérieuse encore une stratégie régionale de promotion de la recherche et de l’innovation. Au terme d’une série de constats, le Conseil a mis en lumière un “paradoxe bruxellois”¹ qui peut se résoudre par la *mise en adéquation de la richesse de l’offre en savoirs nouveaux avec des récepteurs capables de l’absorber*. L’analyse des potentialités de la recherche scientifique pour le développement économique ne peut se traduire exclusivement en termes de besoins des entreprises mais doit aussi tenir compte de l’offre en création de savoirs nouveaux.

Le CPS^{rb} préconise donc de mener une politique plus équilibrée qui encouragerait tout particulièrement les collaborations entre les universités, les hautes écoles, les centres de recherche et les entreprises.

Parmi les axes stratégiques² essentiels au développement de la politique scientifique en relation avec ceux du développement économique et social de la Région, je citerai brièvement ceux qui s’appliquent plus étroitement à notre thème : “*Les liens renouvelés entre l’université et l’entreprise*” que j’examinerai ensuite par le biais de cinq questions thématiques.

Les points essentiels de la stratégie :

Il s’agit principalement :

- de renforcer par la recherche, le potentiel scientifique et technologique des entreprises de la Région et d’augmenter leur compétitivité (question 1);
- d’encourager la collaboration entre les entreprises de la Région et les universités, les hautes écoles et les instituts supérieurs des deux communautés ainsi que les centres de recherche collective (question 2);

mais également,

- d’affirmer l’“image de point d’ancrage intellectuel de la Région” par le soutien aux “réseaux d’excellence” de recherche qu’il s’agit d’identifier et de soutenir préférentiellement par des “actions-clés” en privilégiant toutes les collaborations utiles (questions 3 et 4);
- de promouvoir le transfert de technologie entre les “producteurs de savoir” et les entités de la Région les mieux à même d’exploiter ce savoir - les entreprises existantes et à défaut des entreprises à créer - (question 5);

Les 5 questions thématiques sont les suivantes :

- 1 - Que peuvent attendre les entreprises des universités bruxelloises ?
- 2 - Les interfaces sont-elles le meilleur point de contact ?
- 3 - Que sont les “réseaux d’excellence” ?
- 4 - En quoi constituent-ils une opportunité pour les entreprises ?
- 5 - Les parcs scientifiques, une solution pour une implantation high-tech ?

1. Que peuvent attendre les entreprises des universités bruxelloises ?

La Région bruxelloise est reconnue internationalement comme “pôle européen” pour l'excellence de son enseignement supérieur et de la recherche qui y est associée. Cette *Learning region*, possède des atouts significatifs pour attirer des entreprises innovantes dans de multiples domaines d'activités économiques. Les universités bruxelloises et les laboratoires qu'elles hébergent offrent leur savoir-faire dans des domaines de compétences reconnus - notamment en Biologie et Médecine, Physique théorique, Sciences cognitives, Economie théorique, Environnement et Aménagement du Territoire, Robotique, Intelligence artificielle.

1° - Une collaboration fructueuse entre les entreprises et les universités

Dans le domaine de la R & D, de nombreux exemples de collaborations fructueuses entre universités et entreprises de la Région existent.

Ces collaborations reposent essentiellement sur :

- une bonne information de “ce qui se fait” dans les laboratoires;
- l'existence d'un véritable partenariat plutôt qu'une relation de donneur d'ordre à sous-traitant;
- les contacts personnels entre les chercheurs de l'entreprise et ceux de l'université qui constituent un atout important;
- une reconnaissance mutuelle des intérêts et besoins différents, souvent plus complémentaires que divergents, des partenaires.

Lors de collaborations entre universités et entreprises ne disposant pas de leurs propres équipes de recherche, telles que les PME, un partenariat “triangulaire” avec un centre de recherche collective peut être fructueux. L'université est en effet mieux armée, par sa recherche à caractère plus *fondamental*, pour donner des orientations à la recherche plus directement *appliquée* des entreprises ou de ces centres. Cette complémentarité est d'ailleurs à la base du succès de nombreuses collaborations entre les universités et l'industrie chimique par exemple.

Enfin, dans le cadre d'une telle collaboration, l'entreprise ne souhaite nullement que l'université soit une succursale économique et exprime certaines attentes en termes de collaboration, notamment au plan relationnel, attentes auxquelles l'université et les institutions d'enseignement concernées devraient accorder une priorité. L'entreprise souhaiterait que certaines activités soient menées “ensemble”³, elle souhaiterait être consultée dans l'élaboration de certains programmes et est souvent prête à participer directement à certains enseignements spécialisés qui requièrent une “habitude de terrain”.

2° - Support technologique et scientifique - accompagnement en gestion

Outre la R & D proprement dite, les besoins des entreprises concernent également la formation continue, la veille technologique, la transposition industrielle des résultats de la recherche, le conseil et la guidance technologique, l'introduction des technologies nouvelles, les études, les essais et mesures et la gestion de la qualité. L'accompagnement en gestion répond actuellement à un réel besoin, en particulier dans le secteur des PME.⁴

La demande qui émane des entreprises en matière technologique concerne le plus souvent des problèmes ponctuels, pour lesquels les entreprises attendent une intervention rapide.

Il n'empêche que l'université monte régulièrement des projets de R & D à long terme dans l'ensemble de ses domaines de compétences. Dans la perspective de développement régional et d'enrichissement mutuel, mais également des objectifs du 6ème PCRD (question 3), ce sont des collaborations scientifiques de ce type qui devraient avoir la préférence des universités ET des entreprises.

Enfin, la recherche est presque exclusivement financée par les pouvoirs publics et orientée, lorsqu'il ne s'agit pas de recherche fondamentale, en fonction des besoins de ceux-ci. Il n'en demeure pas moins que certains domaines de recherche, relevant par exemple des sciences humaines, sont susceptibles d'intéresser également les entreprises. Ils pourraient apporter un éclairage scientifique sur l'entreprise et son environnement économique et social, et pourraient donner lieu à des collaborations entre les entreprises et les équipes de recherche universitaires.

2. Les interfaces universitaires sont-elles le meilleur point de contact ?

En règle générale, les interfaces sont le meilleur point de contact quand la “demande” demeure imprécise ou que l’interlocuteur de référence n’est pas clairement identifié.

Leur connaissance des ressources et des compétences de leurs universités respectives et leurs contacts suivis avec les pouvoirs publics et les entreprises en font le relais privilégié dans l’établissement du “dialogue” et le maillon qui noue les collaborations entre les entreprises et les équipes de recherche.

D’une manière générale, elles sont à même d’analyser les besoins des partenaires industriels et de les orienter vers les services et les chercheurs les plus qualifiés pour y répondre. Elles contribuent au montage des projets et à la recherche des financements complémentaires. Leur personnel joue également un rôle capital dans la valorisation des résultats de recherche et la création d’entreprises potentielles (information, conseil, contrats et suivi).⁵

Comme outil de dialogue et d’information entre les partenaires, leur gestion contribue à renforcer le potentiel scientifique et technologique des entreprises et à augmenter leur compétitivité.

En conclusion, les interfaces doivent être des “facilitateurs”, ce qu’elles sont souvent, et non des écrans. Certaines expériences concrètes en milieu industriel ont d’ailleurs montré leur utilité pour comprendre le point de vue du partenaire potentiel et amener à un accord favorable aux deux parties (*win-win situation*) mais elles sont également des acteurs non négligeables de la participation des universités au développement économique régional.

Les interfaces universitaires sont donc des interlocuteurs privilégiés pour initier ce type de dialogue et de collaboration.

3. Que sont les “réseaux d'excellence” ?

Les “réseaux d’excellence” sont l’un des nouveaux instruments du 6ème PCRD “repensé”, proposés en application du concept d’*Espace européen de la Recherche*, qui complètent la liste d’instruments déjà disponibles dans le 5ème PCRD. (actions-clés). Les nouveaux instruments, en particulier les “projets intégrés” et les “réseaux d’excellence”, se caractérisent par leur capacité de mobiliser la masse critique de compétences permettant de rencontrer des objectifs ambitieux et par l’impact de leurs effets de structuration et d’intégration sur la recherche européenne.⁶ Ils ont cependant un rôle distinct à jouer.

Dans la perspective de la proposition régionale que nous évoquerons au point suivant, nous nous limiterons à préciser l’objectif et la mission des “réseaux d’excellence”.

Selon la Commission européenne⁷, *l’objectif des “réseaux d'excellence” est de développer et renforcer l’excellence scientifique et technologique, par l’intégration et la structuration progressive des activités de recherche actuelles ou émergentes* des partenaires du réseau, tant au plan national que régional.

Chaque réseau visera également *l’avancée de la connaissance* dans un domaine particulier *en rassemblant une masse critique de ressources et d’expériences*, autour d’un “programme commun d’activités” et aura pour mission de *“diffuser l’excellence”* au-delà des limites de ses partenariats.

Les “réseaux d’excellence” encourageront également *la coopération* entre les capacités d’excellence dans les universités, centres de recherche, entreprises y compris les PME et les organisations scientifiques et technologiques. Les activités concernées seront également orientées vers des *objectifs à long terme, multidisciplinaires* plutôt que vers des résultats pré-définis en termes de produits, procédés ou services.

L’approche régionale

En soutenant les “réseaux d’excellence”, le CPS^{rb} estime que la Région a une réelle opportunité *de renforcer son image de point d’ancrage intellectuel*.

Parmi les propositions concrètes formulées au terme du premier avis, le Conseil soulignait la nécessité d’identifier correctement les potentialités d’innovation (“l’offre”) régionale en reconnaissant, par une expertise internationale, un nombre limité de “réseaux d’excellence” dont la masse critique et l’inventivité scientifique sont établies.

Ces réseaux pourraient être soutenus par des “actions-clés”, qui devraient privilégier les collaborations inter-universitaires, avec les entreprises et les centres de recherche, ainsi que les synergies avec les programmes nationaux et européens.

Tout en suivant les principes généraux de ces objectifs, la proposition ⁸ du CPS^{rb} se veut plus pragmatique dans la définition des finalités des “réseaux d'excellence bruxellois” et vise notamment à :

- *inciter à la collaboration entre les différents centres de recherche des universités, des hautes écoles, des entreprises, des centres de recherche publics, collectifs et privés, en ce y compris les groupes de recherche des PME;*
- *favoriser le transfert des savoirs innovants des unités de recherche vers les partenaires économiques.*

Le CPS^{rb} a déjà proposé certaines dispositions pratiques de mise en œuvre dans son troisième avis et, en ce sens, est en avance aujourd'hui sur la Commission européenne.

4. En quoi les “réseaux” constituent-ils une opportunité pour les entreprises ?

Le Conseil a donc proposé un *programme original sur ce thème pour subsidier significativement au niveau régional* (à terme pour un montant de 25 millions d'€ par an) *des “réseaux d'excellence” à dimension internationale*, créés par effet *bottom up* et dont la coordination serait bruxelloise. Gérés sur base d'une programmation thématique et pluriannuelle de maximum 7 ans, dans un esprit de “recherche collaborative”, les partenaires en seraient les institutions de recherche. Les entreprises seraient associées aux réseaux par un “*Forum d'accompagnement*”. Elles bénéficieraient notamment d'un “right of first refusal” et seraient associées à la procédure d'évaluation. La procédure de reconnaissance et d'accréditation des projets requerrait l'avis d'experts internationaux pour la sélection et les évaluations des projets.

Par cet ajout, qui ouvre la possibilité de renouveler les liens avec l'entreprise, le CPS^{rb} est bien conscient du problème que peut poser la participation directe des entreprises aux recherches des “réseaux d'excellence” alors même que les entreprises qui font de la recherche orientent de plus en plus celle-ci, et on peut le regretter malgré les raisons économiques invoquées, vers le court terme et ne sont de plus pas toujours disposées à rendre publics leurs résultats.

Malgré les obstacles précités, la possibilité reste ouverte aux entreprises de participer directement aux recherches des réseaux.

L'idée du CPS^{rb} est dès lors de faire de ces réseaux des sources de savoirs exploitables par nos entreprises, à moyen et à plus long terme, pour alimenter leurs propres recherches plus directement orientées vers leurs besoins particuliers. C'est un peu le principe des *troncs communs* naguère lancés par l'I.R.S.I.A.

Tout comme les *troncs communs*, les programmes de ces “réseaux d'excellence” pourront, en cours de route générer des projets de recherche “bilatéraux” plus spécifiques entre entreprises et centres collectifs d'une part, universités et hautes écoles d'autre part.

Toutefois, le CPS^{rb} pense que *la principale opportunité pour les entreprises* est la faculté qui leur est offerte, par leur participation à un *Forum d'accompagnement*

- *de proposer des programmes présentant de l'intérêt pour le développement socio-économique de la Région,*
- *d'être les premiers informés sur l'avancement de ces recherches et*
- *de pouvoir exercer un droit de premier refus sur l'exploitation des résultats moyennant une participation financière modique.*

5. Les parcs industriels à vocation de recherche dits “parcs scientifiques, une solution pour une implantation high-tech ?

Les parcs industriels à vocation de recherche, dont la gestion est confiée en région bruxelloise à la SDRB⁹, sont un excellent instrument de transfert de technologie entre les “producteurs de savoir” et les entités de la Région les mieux à même d'exploiter ce savoir (les entreprises existantes et à défaut des entreprises à créer) et le lieu de prédilection pour l'éclosion de *spin-off* nées du transfert de technologie de la recherche universitaire. Toutefois, d'autres entreprises peuvent être attirées par un parc pour bénéficier des contacts privilégiés avec l'université.

Le schéma idéal (en théorie)

Outre l'interface universitaire, l'incubateur ou le fond d'incubation, l'un des instruments essentiels du transfert de technologie est le “parc scientifique”. Il est le site idéal d'implantation d'entreprises nouvelles (*spin offs*) fondées au terme de l'évaluation du dossier de création et qui sont destinées à accueillir des activités de recherche¹⁰ et à valoriser les résultats de la recherche universitaire. Le parc scientifique et l'incubateur qui devrait idéalement être situé en son sein ou à proximité, sont en fait deux outils complémentaires de l'implantation des nouvelles entreprises hébergées en général dans l'incubateur dans un premier temps.¹¹

Les conditions indispensables au “succès” d'un parc scientifique.

1° - Un élément essentiel de la réussite du transfert de technologie de la recherche universitaire est celui de l'emplacement du parc scientifique et aussi de l'incubateur, qui doit être situé à proximité immédiate de l'université ce qui permet non seulement de maintenir mais aussi de développer des synergies entre l'entreprise et les laboratoires universitaires.

2° - Un autre élément tout aussi essentiel est celui de “l'accompagnement” des entreprises situées dans l'incubateur et sur le parc, qui doivent être “accompagnées” de la même façon et tout aussi intensivement.

3° - Enfin un parc doit être géré, il doit donc y avoir une autorité (avec personnalité juridique ou non) responsable de la gestion (promouvoir la création de nouvelles entreprises et le développement des entreprises existantes, des implantations et infrastructures, l'animation,...)

La situation à Bruxelles (en pratique)

Dans le contexte historique de Bruxelles, le schéma idéal n'a pu être réalisé : les quatre parcs scientifiques ne sont pas nécessairement situés près des universités et trop souvent, les entreprises candidates qui cherchent désespérément des terrains libres à Bruxelles y sont, vu la rareté du sol, “imposées” parce qu'elles présentent un intérêt sur le plan de l'emploi, de l'image, etc. De plus, la location des terrains par bail emphytéotique qui paraît à première vue financièrement intéressante, pose des problèmes lors de cession, de reprise après faillite, etc.

Un effort important s'avère donc nécessaire, de part et d'autre, pour identifier les projets intéressants et les mettre en œuvre. L'accueil d'une entreprise sur un parc représente surtout l'occasion privilégiée d'amorcer un dialogue qui ne conduit à des projets communs que si toutes les conditions d'une collaboration fructueuse sont effectivement remplies.

Toutefois, la contribution des parcs actuels au développement économique régional est réelle qu'on la mesure en termes d'emplois, d'investissements réalisés ou de diversification du tissu industriel. Les collaborations scientifiques sont nombreuses, bien qu'elles ne soient faciles ni avec les PME (moins ouvertes à la recherche) ni avec les grandes entreprises (dont les centres de décisions sont bien souvent situés en dehors de la Région).

Enfin, en réponse à la question précise posée, deux graphiques présentés par la SDRB¹² montrent que les parcs scientifiques accueillent des entreprises *High Tech* à concurrence de 87 % du nombre total d'entreprises informatiques localisées sur des sites de la SDRB, premier domaine d'activités suivi par celui des activités de services aux entreprises et en 3ème position, l'industrie chimique.

La volonté politique est de promouvoir la recherche dans notre région par l'application d'une nouvelle politique d'affectation du sol et de repenser la "notion de Parc industriel à vocation scientifique" voire de le "rebaptiser" en "*Valley*".¹³ Une solution pourrait être apportée aux problèmes d'implantation, à condition qu'une *politique cohérente* soit menée par les différents acteurs. Pour une meilleure collaboration "effective" entre l'entreprise et l'université, la gestion des parcs devrait être revue et s'inscrire dans l'évaluation de la politique régionale de soutien à la recherche scientifique." Elle devrait au moins tenir compte des critères d'éligibilité des entreprises, de l'évaluation des projets, de l'accompagnement des firmes dans les premières phases de leur existence, de la promotion et de l'animation des parcs, de l'évaluation ponctuelle des différents secteurs d'activités (voir graphique).

Dans cette perspective, les résultats très divers des parcs scientifiques installés dans notre région, les autres régions et pays voisins, mériteraient qu'une analyse comparative¹⁴ (benchmarking ou l'étalonnage des performances) soit réalisée pour orienter les actions futures en fonction des "meilleures pratiques" (*best practices*) observées.

Conclusion

Si les liens "renouvelés" entre l'entreprise et l'université passent impérativement par un bon fonctionnement et/ou une redéfinition de certains instruments d'aide à la recherche, au-delà des infrastructures et des modalités techniques, il faudra inscrire dans les priorités la richesse de l'apport des ressources humaines et d'un véritable dialogue, qu'il s'agisse de la qualité de la communication entre les acteurs eux-mêmes ou de la bonne connaissance mutuelle des projets; des objectifs poursuivis voire de la philosophie qui les anime.

Notes

¹ In *Rapport annuel 2001 du CPS^{rb}*, ch.3, Avis n°1, point 2 – Constats, p.10 : "Certains constats mettent en lumière la situation paradoxale de la Région de Bruxelles-Capitale, à savoir la qualité des institutions de recherche et l'importance de leur production scientifique contrastant avec la modicité des moyens, l'absence de cadre juridique, la multiplicité et l'opacité des instruments, la non spécificité des secteurs stratégiques choisis, tout en reconnaissant des résultats positifs souvent méconnus par le fait d'une communication déficiente."

² *in op.cit.* point 3 - les principales propositions, p.11.

³ Dans le domaine de l'enseignement et de la formation, l'entreprise souhaiterait être consultée dans l'élaboration des programmes de l'enseignement supérieur scientifique et technique par exemple pour mieux les adapter aux besoins en constante évolution.

⁴ L'ULB est active dans ce créneau depuis 1983, à travers deux centres d'entreprises : le Centre de Technologie et de Gestion des Affaires (CGTA) implanté à Nivelles et l'*European Business and Innovation Center* à Bruxelles (EEBIC). Ces centres offrent des services en matière de consultance et de formation dans le domaine de l'accompagnement à la création et au développement d'entreprises.

⁵ Source – Cellule Interface de l'ULB - Le rôle fondamental des interfaces résumé en 4 points :
- l'information mutuelle des entreprises et des chercheurs académiques sur les opportunités de collaboration (sans ignorer le rôle extrêmement important des contacts directs entre chercheurs industriels et académiques dans l'initiation de ces collaborations)
- le conseil aux chercheurs en matière de contrats, de conditions financières, de propriété intellectuelle,...
- la rédaction, avec les futurs partenaires, des contrats de collaboration
- le suivi de la réalisation des engagements mutuels

⁶ "Introduction to the instruments available for implementing the FP6 priority thematic areas", *Speaking Notes*, Document de la Commission européenne (Unit B.2, DG Research, EC – 28 février 2002), p.3.

⁷ Document présenté par la Commission européenne en application de l'article 250 du Traité de l'Union européenne [COM (2002) 43 final], p.63. Consultez également "*Provisions for implementing networks of excellence*", *Working document*, Unit B.2, DG Research, European Commission, 28 février 2002, p.3.

⁸ in *Rapport Annuel 2001 du CPS^{rb}*, Avis n°3 du 4 septembre 2001 portant sur "les procédures de reconnaissance des "réseaux d'excellence" et la détermination des actions-clés de soutien".

⁹ in *Rapport Annuel 2001 du CPS^{rb}*, Avis n°1 du 26 février 2001 portant sur "la stimulation, la gestion, l'administration et le contrôle des actions menées en application de la politique de Recherche et d'Innovation en Région de Bruxelles-Capitale", point 4.0 stratégie : "Parmi les multiples instruments actuels, au service total ou partiel de la politique scientifique de notre région, et bien que ce ne soit pas en relation directe avec la recherche scientifique, le CPS^{rb} évoquait également dans son premier avis, le rôle de la SDRB (société de développement pour la Région de Bruxelles-Capitale, un organisme de droit public créé en 1974), dans le transfert des résultats de la recherche vers leurs applications tant par "la gestion que par la création et/ou la promotion des incubateurs et des parcs à vocation de recherche scientifique" précisant également "que la gestion des parcs scientifiques devait s'inscrire dans l'évaluation de la politique régionale de soutien à la recherche scientifique."

¹⁰ Les activités de recherche comprennent la production de prototypes industriels ou des productions industrielles exigeant des contrôles scientifiques constants.

¹¹ Source : Interface VUB. Au terme de l'évaluation du dossier de création d'une entreprise pour valoriser les résultats de la recherche, la "*spin-off*" dont les besoins d'implantation sont limités est généralement hébergée par l'incubateur même, mais dans certains cas les appareillages, les unités de production, requièrent au départ des bâtiments autonomes.

Après l'hébergement dans l'incubateur, et vu l'extension des activités de l'entreprise, la "filiale" la plus logique est, à terme, celle de l'implantation sur le parc dans ses propres bâtiments.

¹² Source - Documents de la SDRB : - Graphique sur la "Répartition des activités informatiques sur les différents parcs industriels et scientifiques de la SDRB", 2001 & tableau relatif à la "Ventilation des activités en fonction des parcs scientifiques", 2001.

¹³ *Op.cit. PRD*, Priorité 12, point 2.5 : "La volonté de promouvoir la recherche en RBC pourra s'exprimer par la politique d'affectation du sol. Il est bon de soutenir la concentration de la recherche dans certaines zones...Le regroupement des activités de recherche est un élément déterminant pour faciliter, voire provoquer, des synergies inter-entreprises et avec les universités..." La notion de Parc industriel à vocation scientifique sera repensée et éventuellement rebaptisée. Le concept de "vallée" pourrait être appliqué. Le territoire régional constitue plusieurs micro-vallées technologiques imbriquées, complémentaires et interactives. Bruxelles forme en outre le point de convergence central d'une macro-région européenne de développement scientifique et technologique. L'image 'high tech' de la Région se reflète sur toute l'étendue de son territoire. Ceci est significatif pour l'ensemble des domaines d'excellence de la Région..."

¹⁴ Il s'agit d'une évaluation des forces et des faiblesses des parcs scientifiques par rapport à un certain nombre de facteurs influençant la compétitivité à l'échelon européen, national ou régional, à mener en étroite consultation avec les Etats membres, l'industrie et les organismes privés.

Bijlage 5.10

Wetenschappelijk Informatiemijsie

9 & 10 september 2002, Heidelberg, Baden-Württemberg

CPS^{rbc} / RWB^{bhg}

*RWB^{bhg}/Heidelberg/eindverslag/Doc-03
(02-09-09/10)*

Missieverslag

Wetenschappelijke informatiemissie

Scientific information mission

---

*Bezoek van een delegatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te Heidelberg,
Baden Württemberg*

op 9 & 10 september 2002

1. Doel van het bezoek

Dit bezoek vond plaats naar aanleiding van een ontmoeting tussen Minister Prof. Dr. Peter FRANKENBERG, minister van Wetenschap, Onderzoek en Kunst van Baden-Württemberg en de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de heer François-Xavier de DONNEA, in het kader van het voorbije Belgische voorzitterschap van de Europese Unie.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest streeft ernaar zijn rol van internationale draaischijf voor wetenschap en technologie uit te bouwen door actief deel te nemen aan internationale samenwerkingsinitiatieven met andere Europese regio's, meer bepaald in het kader van de *Europese Onderzoeksruimte*.

Het doel van de missie bestaat erin dergelijke samenwerking op te zetten met Baden-Württemberg via een betere wederzijdse kennis van de sterke punten en de complementariteit van de potentiële partners, zowel op het eigenlijke wetenschappelijke vlak als wat betreft het benutten van de kennis (bv. door overdracht van technologie) en de regionale organisatie van het onderzoek.

De keuze van de ministers ging uit naar de medische en de biowetenschappen omdat beide regio's in dat verband sterk staan.

2. Samenstelling van de delegatie

De wetenschappelijke delegatie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de universiteiten, hogescholen en ondernemingen van het Gewest met biomedische en biotechnologische activiteiten :

Dr. Guy MARTENS, ondervoorzitter van de Raad voor het Wetenschapsbeleid;

Prof. Dr. Jean-François DENEFF, prorector medische wetenschappen aan de *Université Catholique de Louvain*, lid van de Raad voor het Wetenschapsbeleid;

Dr. Dirk CARREZ, secretaris-generaal van BELGOBIOTECH;

Dr. André FAURE, doctor in de geneeskunde, specialist in de medische robotica;

Prof. Michel GOLDMAN, hoofd van de afdeling Immunologie-Hematologie-Transfusie van het Erasmus-ziekenhuis en directeur van het laboratorium voor experimentele immunologie van de *Université Libre de Bruxelles*;

Prof. Guy ROUSSEAU, professor aan de *Université Catholique de Louvain* en hoofd van de afdeling hormonaal en metabolisch onderzoek van het Brussels Instituut voor Cellulaire Pathologie;

Dr. Jean-Paul SIMON, gecommitteerd onderzoeker aan het Meurice Instituut en hoofd van de afdeling biotechnologie van de CERIA;

Prof. Kris THIELEMANS, professor-consulent aan het Academisch Ziekenhuis (VUB) en vice-decaan R&D aan de Vrije Universiteit Brussel;

Dr. Nathalie VERBRUGGEN, docent en directeur van het laboratorium voor plantfysiologie en moleculaire plantgenetica aan de *Université Libre de Bruxelles*.

De delegatie werd vergezeld door :

Dr. Thomas HÄRINGER, directeur bij de *Vertretung des Landes Baden-Württemberg bei der Europäischen Union* te Brussel;

Mevr. Monique LAMBERT, expert toegevoegd aan de voorzitter van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Dhr. Frédéric WARZEE, attaché bij het kabinet van de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

3. Bezoekprogramma

De delegatie wordt ontvangen door Prof. Jochen TRÖGER, rector van de Universiteit van Heidelberg.

Het programma betreft hoofdzakelijk bezoeken aan onderzoeksinstellingen en -laboratoria, waarvan de belangrijkste hieronder samengevat worden.

- 4.1 - *Deutsches Krebsforschungszentrum, Heidelberg (DKFZ)*
- 4.2 - *Zentrum für Molekulare Biologie der Universität Heidelberg (ZMBH)*
- 4.3 - *European Molecular Biology Laboratory (EMBL)*
- 4.4 - *Technologiepark Heidelberg GmbH et BioRegion Rhein-Neckar- Dreieck e.V.*

4. Samenvatting

4.1 – *Deutsches Krebsforschungszentrum, Heidelberg*

De delegatie wordt ontvangen door Prof. Dr. Harald zur HAUSEN, voorzitter en wetenschappelijk lid van de Raad van Bestuur en Dr. Josef PUCHTA, bestuurder.

Het DKFZ is een publiekrechtelijke stichting en een multidisciplinair onderzoekscentrum waarvan de opdracht erin bestaat “*wezenlijke bijdragen te leveren tot het begrijpen van het ontstaan van kanker, het achterhalen van de risicofactoren voor het ontwikkelen van kanker, alsook de preventie, diagnose en behandeling van kanker*”.

Sinds 1991 verloopt het onderzoek op basis van thematische programma's met een looptijd van 6 jaar (en langer naargelang van de resultaten). Deze organisatiewijze bevordert interdisciplinaire uitwisseling en biedt jonge onderzoekers de kans een onafhankelijke onderzoekseenheid op te richten die beter kan inspelen op de snelle evolutie van het onderzoek terzake.

Sinds 1994 heeft het Centrum acht grote multidisciplinaire programma's opgezet :

- Celdifferentiatie en carcinogenese;
- Regulering van tumorcellen;
- Risicofactoren en preventie van kanker;
- Diagnose en experimentele therapie;
- Toegepaste tumorale virologie (geleid door Prof. Dr. Jean Rommelaere);
- Tumorale immunologie;
- Onderzoek inzake genoom en bio-informatica.

De onderzoekers van het Centrum nemen deel aan onderwijsactiviteiten in diverse universiteiten (waaronder vanzelfsprekend die van Heidelberg).

Het Centrum heeft een werkgroep opgericht voor technologieoverdracht en voert een actief beleid inzake indiening van octrooiaanvragen en overdracht van licenties (de financiële resultaten daarvan blijven evenwel zwak, ondanks twee “goede jaren” in 1998 en 1999). Het Centrum is betrokken bij meerdere samenwerkingsinitiatieven met grote ondernemingen en heeft verschillende *spin-off*bedrijven opgericht. Het neemt ook deel aan talrijke samenwerkingsprogramma's op het vlak van klinisch onderzoek.

Bij het Centrum werken ongeveer 1500 personen (voltijdse equivalenten), waarvan 650 wetenschappers. Het jaarlijkse basisbudget (2001) bedraagt 125 mln. EUR, waarvan 90% gefinancierd wordt door de Bondsregering en 10% door de regionale regering van Baden-Württemberg. Daar bovenop komen andere ontvangsten in het kader van EU-projecten, enz., die samen op 37 mln. EUR geraamd worden.

Dit basisbudget wordt aangevuld met de bezoldigingen van het wetenschappelijk universiteitspersoneel, de opbrengst van gemeenschappelijke werkzaamheden van winnaars van door

de EU georganiseerde wedstrijden, de winsten geboekt in het kader van overeenkomsten met de industrie of in andere domeinen. Meer informatie vindt U in de dossiers *Current Cancer Research* DKFZ, 1998 en *Innovation Report 2000*, DKFZ.

4.2 – Zentrum für Molekulare Biologie der Universität Heidelberg

De delegatie wordt ontvangen door Prof. Dr. Renato PARO, DIRECTEUR en Dr. Dirk GÖRLICH, adjunct-directeur.

Het ZMBH is een onderwijs- en onderzoeksinstituut van de Universiteit van Heidelberg. De wetenschappelijke activiteiten van het ZMBH bestrijken drie grote onderzoeksgebieden :

- biogenese en intercellulair transport van proteïnen en RNA
- regulering van genexpressie en moleculaire ontwikkelingsmechanismen
- cellulaire processen bij pathogene micro-organismen

Honderd veertig onderzoekers zijn er verdeeld over zeventien onderzoeksgroepen die geleid worden door permanent academisch personeel (gewone of gasthoogleraren : 10), gecommitteerde onderzoekers (*senior scientists* : 2-4) en *Junior Group Leaders* (zie verder : 4.2 §5). Deze onderzoeksgroepen worden ondersteund door wetenschappelijke, technische en administratieve centrale diensten (50 personen). Tot de gemeenschappelijke diensten behoren het dierenverblijf (inclusief het kweken van transgenetische dieren), diverse technieken die gespecialiseerd personeel vergen, bio-informatica en de bibliotheek, een team voor veiligheid en afvalverwerking en een centraal laboratorium voor praktische opleidingen georganiseerd door de groepshoofden.

Het jaarlijks budget voor 2001 bedroeg bijna 11 mln. EUR, waarvan 55% ingebracht wordt door de Bondsregering.

Opmerkelijk is het “*Junior Group Leaders Programme*”, dat bestemd is om jonge onderzoekers voor te bereiden op het leiden van een onderzoekseenheid. In het kader van dit programma, dat bedoeld is om de “brain drain” tegen te gaan, kunnen de *Junior Group Leaders* beschikken over een startbudget van 50KEUR om een klein team op te richten (doorgaans de *Junior Group Leader* zelf en een of twee post-doctoranden en een technicus) en vervolgens jaarlijks 30 KEUR over een periode van 5 à 8 jaar. De *Junior Group Leader* dient te zorgen voor de financiering van zijn medewerkers (federale subsidies, regionale subsidies die blijkbaar vlot verkrijgbaar zijn, onder meer via de *Deutsche Forschungsgemeinschaft*) en moet binnen zijn groep enkele onderwijs- en administratieve opdrachten vervullen die niet ten koste mogen gaan van zijn onderzoek maar hem voorbereiden op de functie van hoofd van een onderzoekseenheid. Uit de ervaring is gebleken dat de *Junior Group Leaders* na deze periode in dienst werden genomen als permanent academisch personeel te Heidelberg of bij een andere universiteit of onderzoekseenheid in Duitsland of Europa.

4.3 – European Molecular Biology Laboratory (EMBL)

De delegatie wordt ontvangen door Bernd-Uwe JAHN, administratief directeur, Ian MATTAJ, wetenschappelijk directeur, Christian BOULIN, coördinator van de “Core facilities”, Gábor LAMM, directeur van EMBLEM.

Het EMBL is een internationale instelling die voornamelijk gefinancierd wordt door de 16 toetredende landen. Het hoofdlaboratorium, gelegen in Heidelberg, vormt het centrum van een netwerk waarvan de andere sites zich in Grenoble, Hamburg, Hinxton en Monterotondo bevinden.

Het EMBL kreeg vier geïntegreerde opdrachten toegewezen :

- fundamenteel onderzoek voeren inzake moleculaire biologie en in het bijzonder op het vlak van de biochemische instrumentatie, biologie en cellulaire biofysica, ontwikkelingsbiologie, genexpressie, structurele biologie en bio-informatica;
- diensten (gebruik van gesofisticeerde uitrusting zoals synchrotrons, advanced light microscopy, ...) leveren aan onderzoekers uit de lidstaten;

- zorgen voor een opleidingssysteem van hoog niveau (PhD-programma, opleidingsverblijven, cursussen en seminars, ...);
- ontwikkelen van nieuwe instrumenten en technieken voor biochemisch onderzoek, meer bepaald in samenwerking met privé-firma's.

In het laboratorium te Heidelberg werken 750 personen, georganiseerd in 50 onderzoeksgroepen. Permanent zijn ongeveer 12% daarvan bezoekers die er kortstondig verblijven.

Wat opvalt is de wetenschappelijke en financiële efficiëntie die bekomen wordt door het gemeenschappelijk gebruik van “*core facilities*” bestemd voor de *genoomstudie* (uitrusting voor sequentie-analyse van DNA en het aanmaken van DNA-“chips”, robotica en automatisering), *zuivering van proteïnes, productie van monoclonale antistoffen, identificatie van proteïnes en peptiden, Advanced Light Microscopy*. Deze laboratoria werken doorgaans samen met industriële partners.

Het EMBL heeft onlangs een instelling voor technologieoverdracht opgericht : EMBLEM (EMBL Enterprise Management), die belast is met samenwerking met ondernemingen en het beheer van intellectuele eigendomsrechten. Momenteel bouwt het EMBL een bedrijfspark op zijn terreinen, waar de spin-offondernemingen die ontstonden in het kader van de onderzoeksactiviteiten terecht kunnen tijdens hun “eerste groei”.

De budgettaire informatie in het EMBL-rapport (p. XIII, punt 2.5) is beperkt tot enkele financieringsprincipes. Het EMBL deelde ons volgende gegevens mee met betrekking tot 2001 :

- Bijdragen van de lidstaten : 57 miljoen €

- Andere ontvangsten op basis van projecten* : ongeveer 19 miljoen €

{(*) externe financieringen zoals EU, BMBF (Bundesministeriums für Bildung und Forschung), DFG (Deutsche Forschungsgemeinschaft), HFSP (Human Frontier Science Program) en andere + inkomsten uit technologieoverdracht}

Op te merken valt dat de EMBO, zijnde de moederorganisatie van het EMBL, evenals het ZMBF een programma heeft opgezet om jonge onderzoekers te helpen hun eigen onderzoekseenheid op te richten : het *EMBO Young Investigator Programme*.

4.4 – *Technologiepark Heidelberg GmbH & BioRegion Rhein-Neckar-Dreieck e.V.*

De delegatie wordt ontvangen door Dr. Klaus PLATE, *managing director* van het *Technologiepark* en directeur-generaal van het departement economische ontwikkeling van de stad Heidelberg, Dr. Ernst-Dieter JARRASCH, *managing director* van de *BioRegion Rhein-Neckar-Dreieck*, en dhr. Berthold HACKL, *managing partner* van *Heidelberg Innovation GmbH*.

Het *Technologiepark Heidelberg* is een wetenschapspark dat is toegespitst op biotechnologie, bio-informatica, medische technieken en milieutechnologie.

De laboratoria en kantoren beslaan 16.500 m² en worden met 32.500 m² uitgebreid in de loop van het jaar. Momenteel zijn er 30 bedrijven gevestigd die in het totaal aan ongeveer 800 personen werk verschaffen.

Het park bevindt zich op een boogscheut van de universiteit en kan rekenen op de wetenschappelijk medewerking van alle grote onderzoekscentra in Heidelberg. Het werkt samen met de grote Duitse ondernemingen en met ongeveer 80 KMO's van de *BioRegion Rhein-Neckar-Dreieck*.

De belangrijkste aandeelhouders zijn de Stad Heidelberg en de Kamer voor Handel en Nijverheid van Rhein-Neckar. Het park geniet financiële steun van de Stad Heidelberg, het “Land” Baden-Württemberg en de Bondsregering.

Dr. PLATE beschouwt de onmiddellijke nabijheid van onderzoekslaboratoria als een *conditio sine qua non* voor het succes van dergelijke parken. In die zin ziet hij geen concurrent in het park dat

momenteel opgericht wordt bij het EMBL, hoewel het zich amper enkele kilometer verder gelegen is; er is overigens samenwerking gepland.

Verder meent hij dat de *spin-off*bedrijven die in het park gevestigd zijn na 8 à 10 jaar het “*break even*”-punt bereiken.

De *BioRegion Rhein-Neckar-Dreieck* is een vereniging zonder winstoogmerk voor de bevordering en ondersteuning van de biotechnologie-industrie in de driehoek Rhein-Neckar (Heidelberg-Mannheim-Kaiserlautern). De leden van de vereniging zijn universiteiten, hogescholen, onderzoekscentra, industriële bedrijven, banken, enz. De vereniging selecteert projecten voor commercialisering op korte of middellange termijn, binnen de regio, die bij voorkeur leiden tot het oprichten van een bedrijf en financiert ze tot maximaal 50% van de kosten.

Sinds haar oprichting in 1999 heeft de BioRegion de oprichting van 14 bedrijven gesteund die thans constante groei te zien geven en werk verschaffen aan 950 personen.

Heidelberg Innovation BioScience Venture is een onderneming voor risicokapitaal met als voornaamste aandeelhouders een aantal grote farmaceutische bedrijven die in de regio gevestigd zijn. Andere aandeelhouders zijn banken en/of plaatselijke spaarkassen.

BioScience Venture I stelt ten belope van 50 KEUR risicokapitaal ter beschikking voor het snel opzetten van naamloze vennootschappen (GmbH). Een tweede risicokapitaalfonds, *BioScience Venture II*, financiert farmaceutische ondernemingen (*drug discovery, drug development, diagnostics, medical devices*) die reeds verder staan en bestrijkt ook een groter geografisch bereik.

5 – Conclusies

Onderstaande conclusies zijn grotendeels gebaseerd op de schriftelijke opmerkingen en suggesties als bezorgd door de deelnemers aan de missie, die we hierbij wensen te bedanken.

5.1 – Programma

De algemene indruk was dat het bezoekenprogramma goed georganiseerd was door de regio Baden-Württemberg en de plaatselijke organisaties. Op informatief vlak was er een goed evenwicht tussen :

- de belangrijkste actoren (DKZ, ZMBH, EMBL, Technologiepark);
- een selectie van wetenschappelijke presentaties;
- de steunmaatregelen en meer bepaald die voor jonge onderzoekers;
- de organisatie van de benutting van de resultaten en de technologieoverdracht.

Gezien het korte tijdsbestek was het helaas niet mogelijk rechtstreekse contacten te leggen.

Door een combinatie van zuiver wetenschappelijke aspecten enerzijds en aspecten inzake wetenschapsbeleid en research management anderzijds vertoonde het programma een zekere heterogeniteit waarop een aantal deelnemers niet helemaal voorbereid was. Het zou dan ook nuttig zijn om bij volgende missies de toekomstige deelnemers beter te informeren over de doelstellingen (het gaat vanzelfsprekend niet om gespecialiseerde wetenschappelijke congressen waar experts contacten kunnen leggen voor samenwerking in specifieke domeinen) en in de delegatie voldoende ruimte te laten voor “generalisten” (bv. vice-rectoren belast met onderzoek, ...) die de informatie verder kunnen verspreiden.

5.2 – Informatie

Wat betreft de bekomen informatie, werden volgende punten in het bijzonder op prijs gesteld door de deelnemers aan de missie, meer bepaald omwille van de lessen die eruit getrokken kunnen worden voor het wetenschapsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (de volgorde houdt geen rangschikking volgens belangrijkheid in) :

- belang en efficiëntie van de concentratie van onderzoekscentra van hoog niveau die actief zijn in aanverwante domeinen binnen een beperkt geografisch bereik (kritieke grootte);

- complementariteit en concrete samenwerking tussen de verschillende organisaties (onderzoek, onderwijs, technologieoverdracht, ...);
- Algemene bereidheid tot plaatselijke **en** internationale externe samenwerking tussen onderzoekscentra **en** met het bedrijfsleven (met een relatief lage Belgische participatiegraad);
- multidisciplinaire aanpak en het delen van apparatuur en technologie van gemeenschappelijk nut, die vaak ontwikkeld worden bij de onderzoekscentra zelf, in samenwerking met de privé-sector;
- belang dat gehecht wordt aan de “stabilisatie”-programma’s voor jonge onderzoekers, die echte kansen krijgen om door te groeien tot onderzoeksleiders, om zo de “*brain drain*” tegen te gaan en geëmigreerde vorsers zelfs te laten terugkeren;
- aanzienlijke regionale budgetten voor onderzoek ($\pm$ 2,5 mld. EUR voor een Land met 10 miljoen inwoners), waardoor de vraag rijst in hoeverre wij geloofwaardig zijn als partner;
- “financiële” samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus (Bondsregering, Land en Stad Heidelberg) ter ondersteuning van het onderzoek en samenwerking tussen naburige “Länder” (bijvoorbeeld in de *BioRegion Rhein-Neckar-Dreieck*);
- daadwerkelijke participatie van de privé-sector, banken en (grote) ondernemingen.

5.3 – *Follow-up*

De delegatie is overtuigd van het belang van dergelijke missies en stelt voor ze uit te breiden tot andere potentiële partnerregio’s en andere domeinen waarin het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over troeven beschikt. De delegatie stelt voor op haar beurt een delegatie van Baden-Württemberg uit te nodigen. Bij dat – zorgvuldig voor te bereiden – bezoek zou de klemtoon gelegd worden op onze sterke punten.

Overzicht

Overzicht

Wetgevende bronnen

10 februari 2000 - ordonnantie houdende oprichting van een Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (B.S. 16.03.2000).

21 juni 2000 - besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende samenstelling van de plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid opgericht bij ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 09.12.2001).

8 november 2001 – Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende wijziging van de samenstelling van de plenaire vergadering van de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgericht door de ordonnantie van 10 februari 2000.

21 februari 2002 - ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie (B.S. 06.03.2002).

18 juli 2002 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie (B.S. 07.08.2002).

Adviezen van de Raad

26 februari 2001 - ADVIES nr. 1 van de Raad betreffende “De stimulering, het beheer, de administratie en de controle van de bij toepassing van het beleid inzake Onderzoek en Innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevoerde acties”.

29 mei 2001 - ADVIES nr. 2 van de Raad betreffende het Voorstel van “Zesde kaderprogramma (2002-2006)” van de Europese Commissie.

4 september 2001 - ADVIES nr. 3 van de Raad betreffende “De procedures voor erkenning van excellentienetwerken en bepaling van de sleutelacties ter ondersteuning”.

2 oktober 2001 - ADVIES nr. 4 van de Raad betreffende het “Ontwerp van ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie”.

5 maart 2002 - ADVIES nr. 5 van het Bureau van de Raad voor het Wetenschapsbeleid betreffende het “Ontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische ‘ontwikkeling’”.

28 mei 2002 - ADVIES nr. 6 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid betreffende het “Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie betreffende de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en van de technologische innovatie.”

10 december 2002 - ADVIES nr. 7 van de Raad voor het Wetenschapsbeleid betreffende het “Voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting van het Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel.”

